"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Išeina kas Pėtnyčia, Chicago, Ill.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose..... .....$2.00
Kanadoje ir Mexike..... 2.50
Kitose viešpatystėse..... 3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainos klausk laiške. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.
Yearly Subscribtion rate:
In the United States.....$2.00
Canada and Mexiko 2.50
To Foreign Countries..... 3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Nr. 50 CHICAGO, ILL., PENKTDIENIS, 11d. GRUODIS, (December), 1908 m. Metas XVII

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Cholera Peterburge, kuri neva uvo jau išnykusi, pradeda vėl austi ir juo toliau, ji siaučia vis arkiau: pereitą sanvaitę apsirgnų buvo vidutiniškai po 25 s dieną, nuo šios sanvaitės irgimų skaitlius pakilo iki 33. iališkiejie choleros ligonbuetu. rie buvo jau uždaryti, vėl aryti ir iš palengvo jie o cholera sergančiais.

ešpatystės dumos komisija ant pripažino randui tiesą užkti užrubežiuose paskolą 450 ijonų rublių. Randas užtrauk paskolą jau gali, tokią tiesą jam vė neva žmonių rinkti atstovai; kia tik užsieniuose surasti norintokią sumą skolinti. 450 milirublių tai ne menka pinigų a net teip turtingam kraštui Prancuzija. Žudyti tiek pinė viena tauta nenori. Skoni gi svetimam randui pinitai visos prancuzų tautos nuo cių taupytas turtas, kišti juos asrus stovinčio prie bankrutys kranto caro rando prancuzai panorės, jeigu iš to sau nemanaudos. Be Prancuzijos šiąn sunku kur paskolą gauti, nes kur nėra atliekamų pinigų. ancuzijos ministerių pirmininkas emenceau, parlamente užklaus seniau užtikrinėjo, kad Masolija Prancuzijoj naujos paskolos egaus. Ar dabar jo nuomonė pie Maskoliją persikeitė, nežinia. e jo pritarimo, nors Prancuzijos ankininkai ir apsiimtų parupinti ro rando reikalaujamus pinigus,

Maskolijon negalės išgabenti, išgabenimą 450 milijonų rub. as gali uždrausti teipjau, kaip draudė gabenti pinigus Ameriįn, kada čia bankoms jų pritruko.

Kadangi Maskolija ekonomiškai sutvirtėjo, o dabartinis Prancuzijos ministerių pirmininkas seniau neprilankiai priėmė jieškančius Prancuzijoj pinigų caro ministerius, tai reiktų manyti, kad jo nuomonės apie materiališką tvirtumą Maskolijos ir dabar ne perkeitė. Jeigu todėl dabar Prancuzija duotų paskolą caro randui, ai pinigus duotų ne dėl to rando ekonomiškojo sutvirtėjimo, bet dėl kitokių priežasčių. Prancuzija dabar reikalauja Maskolijos paramos savo politiškuose siekiuose. Jeigu todėl duos paskolą, tai turbut, dėl politiškųjų reikalų.

Ištikro dangus ties Europa niaukiasi. Dabar ten jau prasidėjo rods dar ne kruvina kova, kuri vienok gali lengvai į kruviną persikeisti, terp dviejų priešingų galybių — iš vienos pusės Prancuzijos ir Anglijos, iš kitos Vokietijos. Taigi Prancuzija visur jieško padėtojų ir jiems gali ir pinigų nesigailėti, kad tik duotusi į Prancuzijos vežimą pakinkyti.

Ir ištikro Prancuzijai šiuom kartu sekasi draugus surasti. Anglija, neturėdama tvirtos žemės kariumenės, o turėdama daug nesutikimų su Vokietija, turi laikytiesi Prancuzijos skverno; Maskolija, negalėdama kitur reikalingų pinigų gauti, teipgi turi stoti Prancuzijos pusėj. Ryšis gi prieš Prancuziją ir Maskoliją vidurinės Europos viešpatysčių Vokietijos sutvertas pradeda irti. Prigulinti prie to ryšio Italija, dėl Austrijos pasielgimo ant Balkanų pussalio, dėl ko karo gaisras gali apimti visą Europą, jau apreiškė, jog arba Austrija turi liautiesi besiginklavusi, nes tas gali karą pagimdyti, arba Italija pasitrauks iš vidurinės Europos ryšio. Bet iš to ryšio pasitraukusi, ji negali nuošaliai viena pasilikti, ji turėtų krypti į priešingąją tam ryšiui pusę, taigi pereiti prie ryšio su Prancuzija prieš Vokietiją.

Ar terp Prancuzijos, Anglijos ir Maskolijos jau yra padarytas sutarimas kaip elgtiesi užgimus karui, nežinia, bet ir be formališko sutarimo lygiai Anglija, kaip ir Maskolija turi remti Prancuziją, nes jeigu ją dar kartą vokiečiai sumuštų, jie perdaug susidrutintų, prieš juos jau sunkiau lygiai Maskolijai kaip ir Anglijai vieposms butų atsiremti.

Taigi, jeigu dabar Prancuzija skolys Maskolijai pinigus, bus tai ženklu, kad ji nori ją pastatyti ant tvirtesnių kojų, kad užgimus karui, ji galėtų savo kariumene paremti Prancuziją.

BALKANŲ PUSSALIS.

Ant Balkanų pussalio dar neužstojo giedresnis dangus, dar jis vis apsiniaukęs ir kas dieną laukiama ten audra. Todėl ir ateina iš ten prieštaraujančios žinios. Pereitą sanvaitę iš Vindobonos atėjo Paryžiun ženklintas telegramas, buk nuo kalnų viršunių montenegrinai bombordavo Austrijos uostą Cattaro. Žinia ta vienok netapo patvirtinta, bet visgi turėjo prie Cattaro kas nors svarbesnio atsitikti, nes iš kariškojo savo usto Fiume Austrija umai į Cattaro išsiuntė kelis savo kariškus laivus. Turbut ji laukia montenegrinų užpuolimo ant to miesto.

Kadangi pasisavinimą Bosnijos ir Hercegovinos Austrijoj pagiria vien vokiečiai, tai slavai tam priešinasi, o kad slavų yra daugiau Austrijoj negu vokiečių, nors paskutiniai iki šiol ant rando turėjo didžiausią įtekmę, bet besirengiant karui, randas negali remtiesi ant mažumos gyventojų, turi rokuotiesi ir su dauguma ypač Austrijoj, kur kariumenės regimentai susideda iš atskirų tautysčių. Randas, nenorėdamas erzinti slavų, slepia savo mierius, ramina juos, kad karo nerengia ir jo nebus, bet ištikro jis drutina savo kariškas pajiegas. Į užimtas jos Bosniją ir Hercegoviną, kur pirmiausiai laukia gyventojų sukilimo, gabena vis daugiau kareivių. Kaip laikraščiai paduoda, jau dabar į tas provincijas sutraukė 100000 kareivių neskaitant sutrauktų ant Serbijos rubežiaus.

Bet Austrijos žmonių sukilimo galima laukti ne vien Bosnijoj ir Hercegovinoj, bet ir pačioj Austrijoj, kur slavų vokiečiai teip ne kenčiami, o juos randas vis remia. Riaušės ir mušimas vokiečių Čekijoj jau prasidėjo; užgimus karui ant Balkanų, slavai, be abejonės, sukiltų ir kitose provincijose. Tokiose sanlygose Austrijai karas net su teip silpnoms viešpatystėms kaip Serbija ir Montenegro nebutų lengvas. Jeigu gi Vokietija bandytų Austriją remti savo kariškoms pajiegoms, jau tas priverstų Prancuziją įsikišti ir vokiečiams pasipriešinti. Tas, žinoma, visoj Europoj uždegtų karo gaisrą, kurio pasekmių dabar nieks negali permatyti. Jeigu karas Austrijai nepasisektų, ji iš vokiškosios viešpatystės turėtų persikeisti į slavišką.

Prieš pagarsinimą konstitucijos Turkijoj, kada vyriausioji joje valdžia — buvo sultano noras, ji krypo į Vokietijos pusę. Iškovojus gi jaunaturkiams su Prancuzijos parama konstituciją. Turkija krypsta į padėtojo pusę. Terp gyventojų apsireiškė nekentimas vokiečių. Veik visur Turkijoj pradėjo boycotuoti Austrijos išdirbinius, o joje pramonė vokiečių rankose. Turkai boycotuoja 5000 Austrijos firmų. Tą atjaučia jau visoj Austrijoj ir užtai veik visi gyventojai kaltina ministerių pirmininką Aehrenthalių. Laikraščiai jau tiesiog stato reikalavimą, kad arba sykį prasidėtų karas, arba kad Aehrenthal pasitrauktų nuo vietos, nes besiginklavimas be karo daugiau pinigų sueda negu suėstų jų karas.

Serbijos sosto įpėdinis bankieriams įsiskolino tiek pinigų, kad jų neįstengia užmokėti. Važiuodamas Peterburgan jis nuo vieno bankieriaus pasiskolino 6000 dol. Kada vienok, jam sugrįžus, banko direktorius nuėjo reikalauti sugrąžinimo skolos, sosto įpėdinis liepė jį iš savo rumo laukan išmesti. Ir karalius atsisakė sunaus skolas mokėti. Bankas todėl sosto įpėdinį apskundė teisman.

INDIJOS IR PERSIJA.

Neužganėdinimas Indijų gyventojų, juo toliau, juo aiškiau apsireiškia. Juo toliau, juo tankiau pasitaiko užpuolimai ant angliškų urėdninkų. 7 d. gruodžio mieste Calcuttoj amunicijos dirbtuvėj atsitiko smarki expliozija, kurios 11 kareivių tapo užmuštų, o 26 mirtinai sužeisti. Nors randas užgina, bet manoma, kad expliozią pagimdė revoliucijonieriai. Katroj pusėj yra teisybė, nežinia.

Persijoj, mieste Meshed revoliucijonieriai sumušė šacho garnizoną, kareivius išvijo iš miesto, užėmė visus urėdus. Sukilo žmones miestuose Hamadan, Hermanšal ir Tališ. Tvirtai revoliucijonieriai laikosi ir mieste Tabriz, teipgi visoj šiaurinėj Persijoj. Dabar revoliucija jau apsireiškė ir viduriniuose Persijos apskričiuose. Revoliucijonieriai reikalauja, kad šachas nuo sosto prasišalintų.

HAYTI.

Išvijus prezidentą Nord Alexis, kurį prancuziškasis pasiuntinys išgelbėjo nuo minių piktumo pergabendamas ant stovinčio uoste prancuziškojo kariškojo laivo, val džią paėmė į savo rankas jenerolas Simon. Dabar bent sostapilyj ramu. Bet provincijose Gonaives ir St. Marc jau vėl rengiama revoliucija prieš tuomtarpinį prezidentą Simoną. Čia renkasi šalininkai jenerolo Fermino. Šitas jau kartą buvo prezidentu, bet jį nuo valdžios prašalino teipgi revoliucija. Mat šitoj negrų apgyventoj respublikoj be revoliucijos negali apsieiti.

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS.

Spalių 27 d. Vilniuje buvo pasikalbėjimas keleto lietuvių juristų. Buvo kalbėta apie reikalingumą lietuviams juristams susidėti burin, apie reikalingumą darbo, kuris yra iš juristų laukiamas. Iš pasikalbėjimo paaiškėjo, kad tuo tarpu nėsama reikalo steigti atskiros lietuvių juristų draugijos ir kad jie visi galį prisidėti prie Lietuvių Mokslo Draugijos, prie kurios sumanymo yra įsteigti atskirą juristų sekciją.

Spalių 26 d. vėl buvo susirinkę lietuviai juristai. Buvo kalbama, kad reikalinga yra išaiškinti, kiek lapkričio 9 d. įstatymas paliečias lietuvių valstiečių gyvenimą.

Paskui kalbėta, kad reikia esą išaiškinti vietinės savavaldybės klausimas apie tai, kaip yra šiandieninė savavaldybė Rusijoje ir kokia butų geidžiama musų kraštui.

Buvo lygiai pakeltas sumanymas apie reikalingumą Lietuvoje smulkiojo kredito įstaigų.

Susirinkusiejie pasiskirstė tarp savęs darbą ir prisižadėjo pristatyti juristų tariamajai sekcijai referatus.

Lapkričio 9 d. bus du referatu:

1) Kokias permainas Lietuvos valstiečių žemės valdyme įnešė lapkričio 9 d. įstatymas.

2) Pranešimas apie tai, kaip buvo panaikintas Lietuvos Statuto veikimas.

Lapkričio 16 d. du referatu:

1) Apie valstiečių žemės pirkimą ir užstatymą.

2) Kaip reikia įsteigti paprasčiausia smulkiojo kredito įstaiga.

Lapkričio 23 d.—referatas: Peržvalga įstatymų apie žemiečių savavaldybės įstaigas 1864 ir 1890 metų.

Be to, buvo nutarta kreipties į musų juristus, kurie užsiiima. ar tai savavaldybės klausimu, ar valstiečių teisėmis, ir prašyti jų, kad artimiausiai ateičiai prirengtų pranešimus apie savo darbus, darbelius....

Policijai pasisekė sugauti ir areštuoti 3 užmušėjai, kurie buvo spalių 18 d. užpuolę ant važiuojančių Lydos keliu valstiečių ir vieną iš jų užmušė. Juos pasodino gubernijos kalėjiman.

Prieš šv. Simaną ir Judą ištiko dideli šalčiai; 28 dieną tiek prisnigo, kad miesto vežėjai pradėjo rogėmis važinėti. Tokios ankstyvos žiemos neatmenama. Pastebėta, jog oras Lietuvoje kasmet darosi šaltesnis.

Kunigaikščio Druckio-Liubeckio žmona, pildydama norą mirusiojo savo vyro, paskyrusio 40000 rubl. įsteigimui savo dvare Voronece (Viln. gub., Vileikos pav.) ukio mokyklos, įdėjo valstybės bankon 60000 rublių trims stipendijoms toj mokykloje. Šios stipendijos turi buti išduotos trims geriausiems mokiniams Mankevičių valsčiaus valstiečiams — dviem stačiatikiams ir vienam katalikui. Mokykla jau pastatyta ir greit prasidėsiąs mokslas; programa tokia kaip ir visų ukio mokyklų.

Vilniaus teismo rumuose be luomų atstovų buvo nagrinėjama žydų ir rusų kalboje išeinančio laikraščio "Odininko balso" redaktoriaus byla. Redaktorius Jevelis Sermanas patalpino iš Svisločiaus miestelio (Gardino gub.) korespondenciją, kurioje buvo pranešta apie tai, jog streikų laike vietinėse odų pabrikuose sargybiniai, pabrikantams paliepus, šaudė į darbininkų minias. Prokurorius patraukė Sermaną atsakomybėn (pagal 129 straipsnio) už darbininkų prieš pabrikantus kėlimą. Toje byloje buvo iššaukti penki liudininkai ir pačiame teisme buvo prirodyta, jog sargybiniai ištikrųjų šaudė į darbininkų minią. Apgynėjas Janulaitis savo kalboje nurodė, jog korespondencija vien nuogą faktą papiešė, be jokių išvedžiojimų, kurie butų stengęsi kelti darbininkų neapykantą prieš pabrikantus ir reikalavo kaltinamąjį išteisinti. Teismo rumai pasmerkė Sermaną vienam mėnesiui tvirtovėn.

IŠ KAŠEDARŲ,
Vilniaus gub., Trakų pav.

Miestelis prie-pat to paties vardo gelžkelio stoties. Tame miestelyje yra suviršum 3 tukstančiai gyventojų, tarp kurių yra lietuvių, žydų, rusų ir sulenkėjusių lietuvių, kurie vartoja žodžius perpus lietuviškus, perpus lenkiškus. Kaimai aplink grynai lietuviški. Pernai pradėjo miestelyje statyti bažnyčią, atkėlė kunigą nemokantį lietuviškai, bet visgi nepriešingą lietuviams, nes kiek galėdamas stengiasi lietuvių kalbos išmokti. Pasklydus garsui, buk Vilniaus vyskupijos valdytojas žadąs įvesti šiokią-tokią tvarką tarp kunigų, tai yra į lietuvių parapijas perkelti lietuvius-kunigus, išsigando mieščionįs, kaip pelėdos šviesos. Susidarę keletas pečkurių ir šiaip žmonių, parašė prašymą prie vyskupijos administratoriaus ir surinko daug parašų. Beveik visi pasirašiusiejie — lietuviai, nes nežinojo kam jie rašosi. Čia vis žmonės tamsus, laikraščių niekas neskaito, nes nėra kam prie to paraginti, inteligento-lietuvio čia ir su žvake neatrasi.

Geistina butų, idant apsigyventų čia daktaras-lietuvis, kur galėtų daug naudos sutejkti. kaip sveikatai, taip ir šio krašto apšvietimui. Tuotarpu miestelis kas kart auga ir didinas, liko įvestos turgaus dienos, o turime tik feldšerą, beveik nieko neišmanantį. Bet ir prie jo sunku musų žmonelėms prieiti, nes reikalauja užmokesnio kaip koks profesorius, į kaimą nevažinėja pigiau kaip po 1 rub. nuo versto. Stebėtina, kur pasideda daktarai-lietuviai, nes kiek girdėti Lietuvos miesteliuose sėdi dažniausiai arba lenkas arba žydas.

Nejaugi musiškiems svetur duona skanesnė.

P. Duburis.
("V. Ž.")

IŠ KAUNO.

Apšvietimo draugija "Saulė" gavo leidimą atidengti tris naujas pradines mokyklas: Kauno priemiestyj (Viljampoly), Panevėžio pav. — Astrado dvare ir Pašilių (Raseinių pav.) kaime.

("L. U.").

Pirmosios dumos atstovas Lopas, atsėdėjęs Šiaulių kalėjime tris mėnesius už Viborgo atsišaukimą, dabar įstojęs Dorpato veterinorių institutan.

("V-tis").

Žemaičių konsistorius išsiuntinėjo kunigams valdžios įsakymą apie procesijas. Procesijos per Dievo Kuną, Kryžiaus dienomis ir k. galima daryti tik iš kalno vietinei administracijai pranešus: miestuose už 3 dienų, o šiaip-jau kitur už 7 dienų. Bet visada reikią parodyti vyskupo leidimas ant rašto.

Procesijas iš kitų miestų teleidžia gubernatorius.

Šiauliuose dėlei notaro Liubimovo raštinės apiplėšimo buvo padaryta krata aps Joną Krikščiuną, paskui nuvarė jį pas notarą, bet tas nepripažino jį tarpe dalyvavusiųjų apiplėšime, todėlei ir buvo Krikščiunas tuoj paleistas.

Buvusiįį dumos atstovą A. Povylių, nors apiplėšimo liudytojai nepripažino kaltu, visgi dar nepaleido.

Taip-pat padaryta ir su Juozu Griniu ir su Dominiku Mačunu. Suimtąjį gimnazijos mokinį Skipetį jau paleido.

IŠ ŽEIMO,
Panevėžio pav.

Turime vieną mokyklą: musų valsčiuje, Diržių sodžiuje įkurta ministerijos vienakliasė mokykla. Mokytojas jau atvažiavo, lietuvis p. Barzdaitis — suvalkietis. Vienu rupesniu jau mažiau: užteks šios mokyklos net 3—4 sodžiams; užtat nei Steigviliuose, nei Kukuose šįmet nebebus reikalingi "mokyklų skyriai", kaip pernai kad buvo. Darbui čia dirvos užteks — tepadedie Dievas jaunam šviesos-mokslo platintojui.

Musų žmonės jau pradeda siaubti, kad nei mergaičių mokykloje "panelė" nemoko kaip reikiant lietuvių kalbos (pati gerai moka, o kitiems.... argi pavydėtų?), nei dvikliasėje ministerijos mokykloje lietuvių kalbos mokslo valandų vis nesutvarko, o 4 ir 5 skyriuose tai nei vienos lekcijos dar nebuvo. Didi neteisybė; juk ne vienas jau iš Žeimio laikyti panorės kvotimus Panevėžio seminarijon — tai kaip gi bus su lietuvių kalba? Reiktų patiems vaikams, o geriausia jų tėvams, reikalauti iš mokytojų; juk programoje yra net 2 valandos lietuvių kalbai paskirtos per savaitę kiekvienoj kliasoj. Ponuli Kudirka! ką tamsta pasakysi?!....

Skaitykla (parapijos).

Knygų yra 147 — visos kitokio turinio. Įkurė knygynėlį susidėję 114 žmonių. Įkurta knygynas šįmet vasario 21 dieną.

Sulyg turinio yra: Mokslo (istorija, geografija, medicina, socijologija, gamta, fiziką-chemija) — 75 knygos. Beletristikos — 53, Dvasiško turinio — 19 knygų. Nuo vasario 21 iki rugsėjo 21 d. išviso skaitė 470 žmonių. Vadinasi, kiekviena knyga skaityta 470: 147=3 sykius su viršum.

Kiekvienas narys-žmogus perskaitė 470: 114=4 su viršum knygas. (Tegali imti iš knygyno tik sudėjusiejie pinigų įkuriant).

Sulyg laiko — tai knygų skaitė:

Vasario mėn. — 108 kn. — 98 skait.
Kovo mėn. — 98 kn. — 94 skait.
Balandžio mėn. — 65 kn. — 65 skait.
Gegužio mėn. — 65 kn. — 55 skait.
Berželio mėn. — 49 kn. — 48 skait.
Liepos mėn. — 38 kn. — 38 skait.
Rugpiučio mėn. — 37 kn. — 37 skait.
Rugsėjo mėn. — 36 kn. — 35 skaitytojai.
Viso 494 kn. — 470 skaityt.

Vyrų skaitė — 313, moterų — 157; retai kur moterų tiek daug skaito! Daugiausia skaitytos knygos:

Dievo Galybė (moksl.) 4 sykius; Iš prigimt. mokslo — 8 syk., Kaip dirbti žemė — 8 syk.; Apie gyvul. ligas — 6; Bijologija — 7 syk.; Iš kur gyvuliai namin. — 6 syk.; Ar dabar yra baudž. — 6 syk.; Socijalizmo silpnos pusės — 6s.; Astronomija — 7 s.; Lietuva ir jos reikal. — 7; Bitės kaip kopti — 7; Žvėrįs ir žmogus — 7; Japonų pasakos 9 s.; Gyven. vaizd. — 8. s.; Šiaul. senel. — 6, Filotea — 5, Šv. Juozapo gyv. — 5, Išvakarės —, ir tt.... Pelkės per 40 dienų perskaitytos net 4 sykius!!

Mažiausia imta šios — Pirmutinė pašalpa tik. — 1 s., Kaip valdosi amerikiečiai 1 syk., Apie arklius — 1., Lietuvos gaspad. — 1 syk., daugiausia dėl to, kad skaitytojai paėmę turi jas.... nes gaila persiskirti.

....Skaitom — šviečiamės, ir.... netoks jau tas "musų žmogus" tamsus, kaip jųs po "gazietas" koliojatės. Tik nekliudykit patįs.... "visuomenės veikėjai"!

Įbuvis
("V-tis").

IŠ KEDAINIŲ.

Buvo kilęs sumanymas Kauno apskrities (pavieto) įstaigas perkelti į Kedainius. Neperseniai laikraščiai suniekino tą žinią, tačiaus, kam rupi turėti apskritį Kedainiuose, vilties nenustoja. Mat, kilęs naujas sumanymas: prie Kauno gubernijos pridėti dalį Suvalkų gub., tą dalį, kurią apima tvirtapilės (krepost) plotas. Tada vis viena prisieitų Kedainiai padaryti apskrities miestu.

("V-tis").

IŠ GRIGPĖDŽIŲ PALIVARKO,
Smilgių par., Panevėžio pav.

Pieninką spalių 9 d. suvažinėjo traukinys ties Gustonų sodžium tarp Panevėžio ir Labos stočių. Jis važiavęs su žmona ketvirtadienyj iš Panevėžio ir ant jų traukinys užbėgęs. Vyrą užmušė negyvai, žmoną tiktai sužeidė. Arklys su ratais irgi suvažinėtas.

Tas pieninkas paliko dideliam varge keletą mažų vaikų.

Vėjavaikis.
("L. U.").

IŠ DUSĖTOS,
Ežerėnų pav.

Čia atidengta pradinė mergaičių mokykla. Mokytoja paskirta vietinio girių užveizdos duktė, baigusi gimnaziją, bet visai nesuprantanti lietuviškai. Stebėtinas daiktas, kodėl Dusėtiškiai nepasirupino savo vaikams mokytojos lietuvaitės. Juk ir čia-pat yra panelių, turinčių mokytojų teises ir net gimnaziją baigusių. Taip-pat į dvikliasinę berniukų mokyklą paskirtas mokytojas rusas. Argi nėra lietuvių?

Negalima taipogi pasigirti ir musų vartotojų draugove. Nors ir yra valdyba, bet viską veda pardavinėtoja. Tai teisinga žmona, tik nemoka vesti knygų. Prekės imamos iš antrų, o gal ir trečių rankų, parduodamos brangiau negu kitose krautuvėse. Per tai ir negalima konkuruoti su vietiniais krautuvininkais.

Saikutis.
("L. U.").

IŠ ŠIAULIŲ,

"Kurj. Lit." rašo: spalių 12 dieną "Birutės" pieninkų draugija įrengė Šiauliuose penktą sviesto parodą. Toje parodoje buvo ir kainos už sviestą skiriamos. Tokių parodų tikslas yra — persitikrinti, kokios rųšies sviestą draugijos nariai gali sutaisyti ir ar yra jis pas visus vienodo gerumo. Kad sviestą pieninių ukei kuovienodesnį suruoštų, tam tikslui draugijos laikomi du instruktoriu. Tokiose parodose, sviestą bekainojant, gali buti daromi susitarimai tarp pirklių ir pieno ukių savininkų. "Birutės" draugija, kaip jau buvo musų rašyta, parduoda sviestą daugiausiai į užsienį, į Daniją, bet ir šiapus sienos reikalavimas kasdien auga: Varšava ir Vilnius superka dabar visą tos draugijos rudenį ir žiemą muštą sviestą.

Iš tos priežasties draugija suruošė šį kartą parodą nesudyto sviesto, koksai labiausiai yra musų miestuose reikalaujamas ir pakvietė svarbesnius Varšavos ir Vilnniaus pirklius. Išstatyti sviestą parodoje buvo leidžiama nevien "Birutės" nariams. Viso buvo 38 ukių sviestas; tame skaičiuje atsiuntė iš 14 garu varomųjų centrifugų, iš 12 arkliais sukamųjų ir 12 rankoms sukamųjų. Sviestas beveik visas buvo geras, tik kaikuriam kenkė gyvulių šėrimas batvinlapiais. Iš 15 ukių sviestas buvo puikus, iš 6 geras, ir tik iš dviejų ukių sviestas buvo menkas ir kaip paskui pasirodė, jis nebuvo iš ukių prigulinčių prie "Birutės" draugijos ir buvo rankomis muštas mažose muštukėse. Geriausis sviestas buvo iš garu varomų centrifugų. Kainos už sviestą pašoko dabar lik 47 kap. už 1 svarą, o žiemą ketina buti dar didesnės. Jau dabar galima buvo sutarti už pudą sviesto 21 rubl. Pardavėjas turėtų jį tik pristatyti į artimiausią gelžkelio stotį. Tą pačią dieną vakare buvo visuotinas Šiaulių ukio draugijos skyriaus susirinkimas. Susirinko virš 100 žmonių. Pirmininkavo skyriaus pirmininkas Juozapas Kibortas. Buvo daug kalbama apie įrengimą ateinančiais metais Šiauliuose tokios parodos. Buvo nutarta parodą rengti ir pavesta draugijos tarybai išdirbti parodos programą.

"Birutės" draugijos direktorius Slavočinskis davė apyskaitą iš sviesto parodos ir kalbėjo apie sviesto pardavinėjimą ir apie laukiamas dideles kainas už jį.

Bučakas laikė paskaitą apie racijonališką miško išnaudojimą.

Ant ryt dienos tarėsi dar visokios ukio draugijos kuopos ir skyriai. Spalių 14 d. narių dalis (40 žmonių) aplankė Komaro dvarą Baisogalą prisižiurėti jo ukiui.

("V. Ž.")

NAUJOS MOKYKLOS.

Nuo rugsėjo 1 d. Kauno gubernijoje vyriausybės atidaroma 53 naujos pradinės mokyklos:

Kauno apskrityje: Butkunuose, Bernatavičiuose, Dotnavoje, Kaune ant Žaliojo kalno ir Stakiuose.

Ukmergės apskr.: Žibečiuose ir Kulinuose.

Raseinių apskr.: Burbiškyje, Varsėdžiuose, Žvingiuose, Kvašiuose, Kražiuose ir Degučiuose.

Ežerėnų ap.: Bagdoniškyje, Borunuose, Gaidžiuose, Dusėtuose, Padrukšniuose, Purzintuose, Samaičiuose, Suveiniškiuose, ir dvikliasė Zaraičiuose.

Panevėžio ap.: Jariškiuose, Biržiuose, Žeimyje, Laitišiuose, Naurodžiuose, Pinavoje, Panevėžyje, Radviliškyje, Senajame Panevėžyje, antra mokykla Pušolate, Diržiuose ir Sostuose.

Telšių ap.: Kretingoje, Budruose, Kuršiuose ir Šatėse.

Šiaulių ap.: Viekšniuose, Dubėnuose, Dubėnuose-Ubesiuose, antra mokykla Žagarėje, Alkiškiuose, Amalėje, Kuršėnuose, Liackavoj, Martiniškiuose, Suderiuose, antra mokykla Triškiuose, Šiauliuose, antra mokykla Šeduvoje ir Joniškyje.

Antras mokytojas bus prie esančiųjų mokyklų: Vyžonuose, Troškunuose, Antalieptyje, Oniškyje, Panemunyje, Gulbiniuose, Remygaloje, Surviliškyje, Andrejavoje, Viveržėnuose, Girkalnyje, Kaltinėnuose, Tauragėje (vyrų), Šilalije, Vilnaičiuose, Gudžiunuose, Kriukuose, Pašušvyje, Padubisyje, Sereikiuose, Triškiuose, Šiauliuose, Garžduose, Žarėnuose, Ylakiuose, Linkuvoje, Mosėdyje, Salantuose, Tirškiuose, Skuode (vyrų) ir Pušalote; išviso prie 31 mokyklos.

Trečias mokintojas bus prie Utėnos, Žeimio, Linkuvos, Vydžių, Dusėtų, Žarėnų ir Panevėžio-Pinavos mokyklų.

Pertaisyta į dvikliases: Salakų, Aknistos, Kuršėnų, Biržių, Kupiškio, Seredžiaus, Jonavos, Raguvos, Šidlavos, Rokiškio, Sėdos, Rietavo, Krėtingos ir Dotnavos mokyklos.

Naujoms mokykloms pastatyti ir įtaisyti vyriausybė šįmet paskyrė 45000 rublių.

IŠ MARIJAMPOLĖS,
Suvalkų gub.

Spalių mėn. 24 ir 25 d. buvo apygardos teismo nagrinėjamos šios svarbesnės bylos:

1) Igliškėlių dvaro nuomininkas Jonas Fon der Lei pasmerktas 7 dienoms kalėjiman, vadinaman "kareivių hauptvachta ir už tai, kad neapkalė lentomis kuliamosios mašinos velenų (volų), kurie sutrynė darbininką Gofleiten'ą.

2) Motiejus Pažera už pavogimą iš Kvietiškio dvaro nuomininko Binkevičiaus 1100 rub. Pasmerktas pusantrų metų į areštantų rotas ir 4 metams policijos priežiuron, o jo žmona Jadvyga Pa-

žerienė už paslėpimą dalies pavogtųjų pinigų pasmerkta 4 mėnesiams kalėjimo.

3) Simano Jablonskio byla už arklių pavogimą iš Degučių Bridžiaus, Marijampolės parapijos, atidėta iki kito teismo, kol nebus sujieškoti vagių priėmikai nuo Simno ir Lazdijų apygardos.

4) Juozas Zabrovskis, Ivoniškio dvaro girių užvaizda, kaltinamas už slėpimą "Giltinės" narių, nušovusių Ivoniškio dvare žydą Hamblijuną, kaipo nekaltas, pasiliko visiškai išteisintas.

5) Kazys Brastauckas, Bebruliškės kaimo vaikinas, Antanavo valsčiaus, už rinkimą su ginklais aukų per revoliuciją socijalistų naudai pasmerktas 8 metams katorgon.

Kaimietis.

("V-tis").

IŠ SASNAVOS.

Marijampolės pav.

Vinčų kaime, paplianteje, šiais metais įtaisytos svarstyklės (vogos) akmenims sverti. Tas dalykas tiesiog nugazdino daugelį akmenų pardavikų. Negalėjo jie atsistebėti, kad atėjęs toks nuostabus laikas, kad ir akmenis svarais prisieina pardavinėti. Tur-but, nebetoli esanti pabaiga svieto! Jau niekur besvarstyklių nebegalį, girdi, apsieiti: jau akmenis sveria ir pudui po 5 skatikus moka; jau nieko viršaus nebelaimėsi. Taip vargšams bedejuojant, atsirado kaszin-kokie nežinomi geradariai ir naktį tas svarstykles apdaužė, kad svieto pabaigą tolyn nustumus ir išsigelbėjus nuo baisaus išnaudojimo. Tokį tai kerštą supratimą kai-kurie musų žmonelės turi apie svarstykles!

Kaimietis.

("V-tis").

IŠ KAPČIAMIESČIO,

Seinų pav.

Buvo čia viršaičio rinkimai. Dauguma balsų liko išrinktas J. Bankieta. Tas nepatiko dvarpoiniui Murauskui, vietiniam klebonui ir keliems žydeliams. Jie nusiuntė paaiškinimą viršininkui, jog išrinktasis J. Bankieta turi permažai turto, kad buti viršaičiu. Viršininkas prisiuntė paliepimą sušaukti kitą sueigą. Iš antro sykio visas valsčius vėl išrinko tą patį viršaitį. Ir pats išrinktasis prižadėjo darodyti, jog turi uztektinai turto. Viršininkas viską surašęs, prižadėjo, gerai dalyką ištyręs, sušaukti trečią sueigą. Pamatysime, kas paims viršų, ar ponai ar mužikai.

Musų miestelyje yra: katalikų bažnyčia, valsčiaus raštinė, pradinė mokykla, pačta, geležies dirbtuvė, vandeninis malunas, šaltkalvių dirbtuvė, penkios aludės ir monopolis. Valsčiaus mokykloje lietuviškai dar nemokinama, nes musų žmonės apie tai nesirupina. Jie nesupranta, kad vaikai primiausia turi mokinties savo prigimtoj kalboj.

("L. U.").

IŠ LANKELIŠKIŲ,

Vilkaviškio pav.

Mokyklą lanko 60 suviršum mokinių, tarp kurių 13 mergaičių (prieš kokią dešimtį metų budavo tik 5—7). Pastebėtina, kad dabar jau dvarų darbininkai pripažįsta, jog mokslas reikalingas ir mergaitėms. Taip, pirmiau nebuvo nė vienos mokinės iš dvarų, o šįmet yra jau net trįs. Įžengiamamjam skyriuj keletas savaičių mokslas išguldoma lietuviškai. Turbut, kad gauti nuo valdžios pagyrimą, tai mokytojas laike pertraukų uždraudžia mokinams tarp saves lietuviškai kalbėties. Nepildančius jo įsakymo baudžia palikimu be pietų, arba palieka po lekcijų. Mokytojas M. Kraučelitinas taip bijo nustoti "blagonadežnasties", kad net neįsileidžia į savo namus nė vieno lietuviško laikraščio.

Ar.

("L. U.").

IŠ GARDINO.

Gardino gubernijoje per rugsėjo ir spalių mėnesius atidaryta dar 100 pradinių mokyklų, 2 miesto mokykli, 3 geležinkelio mokyklos ir 8 mokyklėlės geležinkelio stotyse.

("V-tis").

LIETUVIAI RYGOJE.

Peterburgo vokiečių laikraštis "Herold" praneša, jog 20 metų atgal Rygoje buvo apie 8000 katalikų, o dabar jau jų yra virš 60000. Kasmet krikštija daugiau 3000 vaikų. Rygoje yra 3 katalikų bažnyčios ir jau manoma apie ketvirtos įkurimą. (Katalikų dauguma priguli prie lietuvių tautos.

("V. Ž.")

Latvių Mokslo Draugija išsirinko "rašybos komisiją", turinčią dabar spaudoje vartojamas gotiškąsias raides pakeisti lotyniškomis. Naujoji rašyba busianti sulyginta su lietuvių rašyba. Komisija jau darbuojasi; sutiko garso prailginimo ženklą "h" išmesti; o "sch, sch ir tsch" pakeisti atskirais ženklais ž, š, č. Kai-kurie latvių laikraščiai jau spauzdina kai-kurios savo skyrius lotyniškomis raidėmis ir perdirbta rašyba; paskui nuoskeliai ir kitus skyrius ims taip-pat spauzdinti. Taip ir visos knygos bus nauja rašyba spauzdinamos. Komisijos posėdžių aprašymą randame "Dzimtenes Westnesys" 17. X. B.

("V-tis").

Karo teismas nuteisė 5 žmones pakarti, o 6 katorgon iki gyvos galvos. Jie buvo kaltinami, buk per revoliucijos metą sudeginę vieno barono rumus. Mirioп pas merktiemsiems gyvastis dovanota. Jie turės buti katorgoj iki gyvos galvos.

Rasta didelė latvių socijal-demokratų spaustuvė.

("L. U.").

VILNIAUS LIETUVIAI IR BAŽNYČIA.

Vienas vienintėlis Vilniaus lietuvių šių dienų klausymas, kurs nuo poros sanvaičių nenutilsta nei laikraščiuose, nei žmonių lupose—tai atgavimas teisių savo kalbai Vilniaus bažnyčiose.

Nebešiandien tas klausimas pakeltas, nebešiandien jis pajudintas. Kovojo už jį Vilniaus lietuviai jau nuo gana seniai. Prieš keletą metų buvo šis pats klausimas vienu didžiausių klausimų Vilniaus susipratusių lietuvių inteligentų. Ejo aštri, tvirta kova, kurios pasekmė buvo — laimėjimas Šv. Mikalojaus bažnyčios, kurį tapo pavesta vien lietuviams.

Bet su laiku ir lietuvių buris dauginosi ir jų susipratimas augo. Lietuviams perankšta buvo maža, senutė Šv. Mikalojaus bažnyčia, vėl kįlo reikalavimai savo teisių ir didesnioše bažnyčiose, ypač ten kurių parapijose nemažas skaičius lietuvių atsirazdavo. Buvo siuntinėjami vėl prašymai vyskupui (tuomet garsusis vyskupas Roppas valdė Vilniaus dijeceziją), prie jo ėjo ne viena delegacija; bet šauksmas tas buvo tuščias, be atbalsio: vyskupas mokėdavo labai diplomatiškai pasielgti su prašymais arba delegacija, žadėdavo pridenranciai aprupinti ištroškusias savo eveles, paguozdavo juos viltim. Tik tuo ir pasibaigdavo.

Štai vėl kuopelė žmonių, su Dr. Jonu Basanavičiumi priešakyje, redaguoja visą brošiurą "Apie lenkų kalbą Vilniaus bažnyčiose" ir išsiuntinėja ją Šv. Tėvui Pijui X ir visiems katalikų bažnyčios kardinolams. Brošiura taja stengėsi išrodyti visas yda ir beteisę, skriaudas daromas lietuviams.

Ant galo susitveria net "Sąjunga pagrąžinimui teisių lietuvių kalbai Lietuvos bažnyčiose".

Važiuoja net visas buris keliauninkų Ryman pasirodyti Šv. Tėvui, išreikšti jam savo pagarbą, meilę ir tokiu keliu atkreipti į save jojo atydą ir.... laukti malonių. Bet ir ten, vos ne vos pribeldę į Šv Tėvo duris, išgirdo tą patį.... laukite, bukite mandagiais.... męs pasirupinsime.

Buvusis Vilniaus dijecezijos valdytojas, vyskupas Roppas, kurio sukrios diplomatijos nepažinę, lietuviai tikėjosi iš pradžių šio to susilaukti, teip paaiškėjo, kad net pakeltas buvo viešas protestas už pakvietimą jo pirmojon Lietuvių dailės parodon (Garsusis skandalius pirmą lietuvių dailės parodą atidengiant). Buvo kiek ankščiau dar vienas toks protestas už prašalinimą kun. Ambroziejaus nuo pareigų, kurias pildė Vilniaus Šv. Jono bažnyčioje. Tiesa ir vienas ir kitas lietuvių protestas buvo be pamatų ir prasmės.

Paliuosavus valdžiai (be Rymo žinios) vyskupą Roppą nuo vyskupystės, atsiranda lenkų laikraščiuose gandas, kad prie šiojo valdžios įsikišimo prisidėję ir lietuviai, siųzdami skundą, ar delegacijų ministeriui ar net dar pačiam carui. Ant kiek tai tiesa, sunku spręsti, nors gandas šis ir lietuvių tarpe lakioja, buk vienas mus garsiųjų tautininkų buvęs Peterburge ir nupiešęs ministeriui Roppo neteisingą, link lietuvių, politiką.

Tulą laiką Vilniaus dijecezija lieka be valdytojo. Lietuviai nekantriai laukia įpėdinio atvykdami, prisiklausydami gandams apie kandidatus. Neziurint į spėjimus, nespėtas, nelauktas paskiriamas į administratorius Minsko dziakonas, kun. Michalkevičius.

Netrukus suteikia vienas iš lietuvių savo įspudžius iš pasikalbėjimo su busimuoju administratoriu per "Viltį". Skaitome, kad Minsko dziakonas kun. Michalkevičius skaito savę lietuviu, nors silpnai moka lietuviškai, seka visą lietuvių judėjimą, skaito laikraščius, ir jam nesvetimas lietuvių katalikų padėjimas kaip Vilniuje teip ir gubernijos parapijose, kur lietuviai neturi savo kalboje pamokslų. Korespondentas praneša, kad kun. Michalkevičius primings, jog vienu pirmųjų savo žingsnių skaito sutvarkymą ir aprupinimą lietuvių reikalavimų.

Vilniaus lietuviai laukė nekantriai tų pirmųjų žingsnių. Ir neapsivylė. Štai, neilgai laukus, gerbtinas valdytojas atkreipia atydžią į Vilniaus lietuvius.

Kad geriau ir teisingiau išrišti šis painus klausimas, įsako per trįs nedėldienius surašinėti lietuvius dešimtyj bažnyčių, idant paskui ten, kur atsiras užtektinas skaičius lietuvių, įvesti lietuviškas pamaldas. Per tris nedėldienius įsakyta pasakyti lietuviški pamokslai šiose bažnyčiose: Katedroje, Aušros Vartų Švento Petro, Šv. Jono, Šv. Jokubo, Visų Šventų, Bernardinų, Šv. Rafolo, Šventos Dvasios, Šv. Mikalojaus. Po pamokslui turėjo buti užrašinėjami visi lietuviai, kurie geidžia, kad lietuviškos pamaldos butų įvestos tose bažnyčiose. Bet čia tai parodė savę tie "bracia polacy", kurie bepaliovos verkia ant griuvėsių virstančios "vienybės", kurie skelbia, kad "polak i litwin to jest jedno".

Prasidėjus pamokslams, prasidėjo po bažnyčias scenos, kokių dar ten tikrai neregėta. Vienur "lenkai" kėlė triukšmą, kad užslopyti pamokslininkų žodžius, kitur jie šaukė į pamokslininkus, kad lauk eitų su pagonų kalba, kad neišdrįstų kaip šuo loti ir teip toliaus. Teko pamokslininkams ir lenkių davatkų lieżuvį pamatyti ir nešvarių žodžių pirsiklausyti. Buvo net ir tokių kunigų, kurie, pamokslus lietuviškai besakydami, aiškiai stengėsi pabrėžti nereikalingumą bažnyčiose lietuviškų pamaldų, kadangi visi supranta lenkiškai.

Tačiaus nežiurint visų tų kliučių, jau pirmą nedeldienį užsirašė sekantis lietuvių skaičius:

Katedros bažnyčioje apie	600,
Visų Šventų	600,
Aušros Vartų	400,
Šv. Jokubo	250,
Bernardinų	200,
Šv. Rapolo	200,
Šv. Petro ir Povilo	150,
Dominikonų	130,
Šv. Jono	70.

Skaičius tas iš pirmo karto parodė, kad lietuvių esama nemažai ir kad reikia jais pasirupinti. Patįs užsirašę lietuviai tvirtino, kad nei pusė jų nebuvo susirinkus.

Antrą nedėldienį skaičius tas padidėjo visu tukstančiu, daugiausiai (visas tukstantis) prisirašė Visų Šventų bažnyčioje, bet užtat ten ir buvo didžiausis skandalas, lenkų surengtas. Lietuvišką pamokslą besakant, tula lenkų kuopėlė pradėjo giedoti iš pradžių bažnytines giesmes, paskui jau traukė garsiai tautinę giesmę "Boże cos Polskę". Lietuviams prisirašant, buvo smarki kontragitacija ir grąsinimai suskaldyti kunigui sakiusiam lietuviška pamokslą galvą.

Atėjo ir trečiasai nedėldienis, prie kurio lietuviai nepaprastai rengėsi. Ir kaip nesirengti! Iš vienos pusės reikėjo kuoskaitlingiau pasirodyti, iš kitos vėl teip buvo prigrąsinti lenkų, kurie pasižadėjo ir mušti ir pešti ir galą padaryti. Vienok šis trečiasai nedėldienis apsiėjo ramiau gal dėlto, kad Visų Šventų bažnyčioj, kur daugiausiai riaušių buvo, pamokslą sakė pats kun. Administratorius, ir įsakė visiems parapijų klebonams daboti savo bažnyčiose tvarką, uždėdamas ant jų atsakomybę už betvarkes. Bet šiuo žygiu užsirašiusiųjų skaičius neperėina aplamai 2000. Dėlko? Gal dėlto, kad kun. Administratorius pratęsė užsirašymą dar per septynes dienas, kada kiekvienas galės ateiti tam tikrose valandose savo parapijos bažnyčion.

Jeigu ši priežastis butų svarbiausioji, tai dar gerai, nes daugelis gal pasirodė patogiau ateiti šeip kurią dieną negu laukti kol per minią prasispraus. Tikėties reikia, kad jei nedidesnis, tai nors pusė per tas kelias dienas.

Kliučių buvo daug, kurios ne vieną gal sulaikė nuo užsirašymo.

Nėt ką abejoti, kad neviena šeimyninkė arba šeimininkas atkalbinėjo savo tarnaujančius užsirašyti "do poganskiej wiary", kaip lenkai pratę lietuvystę pravardžiuoti. O kiek galėjo buti atsitikimų, kad tarnaujančių, kaip tik tuo "laiku", kuomet buvo sakomi lietuviški pamokslai, neišleizdavo.

Nemažiau stengėsi prisidėti prie lietuvių skaičiaus sumažinimo ir patįs kunigai-lenkai. Vieni, sakydami lietuviškus pamokslus, pabrėždavo, jog visai nereikalinga esanti lietuvių kalba bažnyčiose, kur visi lenkiškai supranta. Kiti vėl kaip Katedros klebonas Savickas, šaukė į usirašančius: lenkiškai be abėjo gerai mokate, tai ko kemšatės ir daug panašių atsitikimų.

Atsirado ir lietuvių, kurie skelbė boycotą sumanymui. Buvo tai garsioji "Sanjunga atgavimui teisių lietuviškai kalbai Lietuvos bažnyčiose". Jau kaip tik liko atgarsinta Administratoriaus sumanymas, išleido jie atsišaukimus nesirašinėti lietuviams. Matyti šie vyrai, su garsiuoju savo vadu kun. Ambrazevičių priešakyje, bijo pragaištiės savo teip naudingos sanjungos! Nes ką-gi ir beveikti, jei lietuviams bus tos tiesos sugrąžintos ir be jų rupesnio. Lig šiol jie, tiesa, ir nesirupino šiuo dalyku, nes neturėjo laiko. Užimti begalo šmeižimais ir nešvariais darkymais jiems neprielankių ypatų. Tas savo pamažgas lieja ant ko patinka per savo juodąją "Sviesą" (sanvaitinis ar net mėnesinis organas — seniaus "Bitininkas") kurios redaktorius kun. Ambrožėvičia užsiėmęs stebuklingo muilo išdirbimu, kurio menkutis grudelis baltina ir vaistų, kurie net ar tik žemiškos laimės neuteikia (žiurėk "Šviesos" apskelbimus).

Iš tų smulkių susiėrimų su lenkais, arba greičiau lenkpalaikiais, sunku spręsti, ar lenkai, abelnai organizavo savo atstovus prieš lietuvius. Be augščiaus minėtų susiėrimų, bažnyčiose pamaldų buvo ir tokių atsitikimų, kad pavienės ypatos vaikščiojo po tam tikras parapijas ar tai prikalbinėdami ar grąsindami neužsirašinėti. Lenkų spauda Vilniuje ir gana keistai užsilaikė. Kaip tik liko apskelbtas kun. Administratoriaus sumanymas, atsirado tuojaus Vilniaus lenkų laikraščiuose balsai šeip ar teip neprilankus lietuviams. Aiškiai, atvirai neprotestavo, bet užslėpta lapės uodega itin žymiai matyti buvo.

Stai lenkų tautininkų organe "Goniec Wilenski" rašoma apskritai apie "litvomany" reikalavimus iš spėjama, kad "nors kartą pasirodys, kad lietuvių tiek mažai esama, jog lietuvių pamaldos bus nereikalingos". Kitas vėl, nebeišturėdamas, pataria atsargiai elgties surašant letuvius. "Reikia sako, saugoti kad kurs nors neužsirašytų keletą kartų po įvairiomis pravardėmis. Arba viena ir ta pati ypata gali užsirašyti visose 10 bažnyčių — tat reikia nuo užsirašančių pasportai reikalauti ir tt.

Nei vienas iš lenkų laikraščių nepaminėjo teip pat ir apie skandalus, kurie per tą laiką iš lenkų pusės atsitikdavo — tylėjo susičiaupę, rodos nieko nežinodami. Tik į patį galą paminėjo nebeiškentę, kad "skaičius užsirašiusių esąs nuo 40, lig 200 — tat girdi aišku—lietuvių pamaldos esančios nereikalingos".

Pavienių ypatų nuomonių iš lenkų tarpo buvo įvairių, ir tokių, kaip laikraščiai tulos lenkės, patekęs į "Vilties" redakcijos rankas ir ten atspauzdintas, kurio autore labai neortografiška lenkų kalba kolioja lietuvius, kaip tik išmanydama. Buvo bet ir tokių kaip, kad antai lenkės, kuri savo straipsniu "Viltyje" šaukia lenkų visuomenę atsiminti teisybę, ir atėmimą kokiai nors tautai jos kalbos vadina nuodėme šaukiančia atmonijimo į dangų. Bet tokių nedaug buta ir balsai, neradę vietos lenkų laikraščiuose.

Tačiaus, nežiurint visų kliučių ir nesmagumų, lietuviai rinkosi ir užsirašinėjo. Per visus tuos triukšmus užsilaikė nepaprastai ramiai, nebuvo nei vieno atsitikimo, kad butų tuo pačiu atsimokėję lenkams.

Dabar lauks visi nekantriai pasekmių. Teip greit, žinoma, kun. Administratorius nuomonės galutinos neišgirsime, nes reikia laiko peržiurėjimui visų sanrašų.

Tačiaus neabejojame, kad lietuvių šį kartą bus laimėta. Skaičius užtektinai didelis, kad jei nevisose dešimtyje, tai nors keliose bažnyčiose lietuvių pamaldos bus įvestos.

Pl.

KĄ DARYTI?

Rusijos piliečiams prisieina dabar gyventi nepaprastai sunkiuose laikuose. Čia badas, čia cholera galutinai žmones vargina, o čia ir biurokratų sauvalė nesiliauja. Nejieškant pavyzdžių kur gilumoj Rusijos, arba jos "kituos pakraščiuos", tik prisiminkim, kas dabar dedasi Lietuvoj.

Suvalkijoj, galima sakyti, buvo pradėta nuo to, kad nuo mokyklų buvo atimtos iškabos su lietuviškais ir rusiškais parašais, o užkabintos vėl vien tik su rusiškais parašais (apie įvairių įvairiausius cirkuliarus neminėsiu, nes tai vis "slapti" darbai). Paskui, kaip jau žinoma, kratos, areštai, "Sviesos" knygynų ir skaityklų uždarinėjimas ir tt.

Didžiojoj Lietuvoj irgi negeriau. Tiesa, čia tokio didelio siautimo nebuta, bet uždarymas, galima sakyti, nieko nespėjusios nuveikti apšvietimo draugijos, "Vilniaus Aušros", policijos vyriausybės įsakymas nebeduoti dauginti leidimų atidarinėti sodžiuose ir miesteliuose knygynų ir skaityklų, atsakymas Vilniaus mokslo direktoriaus, kad esąs paliepimas, sulyg kurio lietuviai-katalikai Vilniaus gubernijon mokytojauti nepriimami, — vis tai parodo, kokios pinklės statomos jau ir ramiam kulturiškam darbui. Laikraščiai irgi nebegali visos teisybės rašyti, negali laisvai gvildenti įvairių visuomenės klausimų; apie kitus gi klausimus ir užsiminti yra uždrausta....

Šitą visą męs matom jau šiandien. Kas rytoj bus — tikrai nežinia, bet galima spėti.

Iš to, kas dabar dedasi, aišku, kad greitu laiku sunku tikėties gyvenimo vėžes pakreipti kiton pusėn.

Šiandien dar turime keletą draugijų, kurios šiokiu ar tokiu budu rupinasi kulturos darbais, bet galima tikėties, kad neužilgo ir tų neteksime. Uždarė valdžia "Sviesą" ir "Vilniaus Aušrą" — nieks neužtikrins, kad jį nekibs prie "Žiburio" ir "Saulės". Tiesa, kol kas biurokratai sako, kad jie su tomis draugijomis dar gali "susikalbėti", bet klausimas, ar ilgai jie norės "kalbėties"?....

Gali buti ir tiesa, kad prie uždarymo "Sviesos" ir "Vilniaus Aušros" nemaža prisidėjo ir dar gyvuojančios draugijos, "S." ir "Ž.", arba bent jų atskiri veikėjai, bet nemanau, kad biurokratai į tai labai atsižvelgtų. Jiems kiekvienas susidraugavimas, koks jis ten nebutų, nors ir klierikalinis, yra dideliai paojingas. Jeigu gi jie išsyk nesigriebė prie visko, tai tas dar nereiškia, kad kitus jie butų užmiršę, tuo labiau, kad matò, jog ir tarp pačių "priešų" yra nesutikimai. Beto dar butų gana sunku ir dagi "paojinga" vienu kartu visus užpulti, nes turbut iš pritytimo žino, kad ir pikčiausi priešai, iškilus bendram paojui užmiršta laikui savo vaidus ir susivienyja bendrajam apsigynimui. Taigi ir čia pirmiau stvėrėsi tik už vieno; o kadangi žino, jog jis pagalbos iš niekur nesusilauks, tai apsidirbs palengva, ir tik paskui griebsis prie kito.

Kas gi liekti mums dabar daryti? Atsakymas gali buti tik vienas — dirbti ir dar smarkiau dirbti.

Atmindami, kad tik vienybėje galybė, privalome pagal išsigalėjimo prisidėti prie veikiančiųjų dar draugijų, o kur galima, tai ir naujas tverti ir veikliai jose dalyvauti. Ypač mes, suvalkiečiai, turime parodyti, kad valdžia, uždarydama kalėjiman vieną-kitą musų darbščiausiųjų veikėjų, gyvenimo bėgį nesustabdė, ir nesustabdįs. Tuo labiau mes turime nesnausti, kad dar tuo tarpu galime sunaudoti savo veiklumą. Turime dar dvi draugiji — "Savitarpinės pašelpos Darbininkų Draugiją" ir "Marijampolės Ukininkų Draugovę". Kurią draugiją pripažįstame sau naudyngesne, prie tosios širdį labiau traukia — prie tos prisidėkime ir toj darbuokimės toliau. O jeigu atsitiktų tokia nelaimė, kad ir šitų draugijų nebetektumėm, tada bent rengkimės prie geresnių laikų, kada vėl galėsime panašias "Sviesas", "Aušras", "Ukininkų draugoves" ir "Darbininkų savitarpines" draugijas išvysti. Te-gul tada jos savo narius skaito jau ne šimtais, ne dešimtimis šimtų, bet tukstančiais, dešimtimis tukstančių.

Todėl, kas tik gyvas — į darbą!

A. Karvelis.

("L. U.").

SUMANYMO ĮVYKINIMAS.

Teko arti ir ilgai žiurėti į darbą ir rupesnį apie Lietuvos jaunuomenės, šviesos besimelkiančios, šelpimą. Ką žmogaus širdies užsidegimas ir uolus stengimos pildyti savo priedermę gali išgalvoti ir atlikti, tas buvo, tartum pas mus daroma ir mėginama.

"Žiburėlio" įstatymai tai ne uždegusios širdies pagamintas rašinys, tai nevien šalto galvojimo vaisius, tai kaltė iškalbos musų gyvenimo santykių ir musų gyvenimo prityrimų taisyklos.

Šelpti mums lietuviams visus mokslo, apšvietimo, dvasios peno trokštančius musų vaikus, jaunikaičius!.... Juk tokį milžinišką darbą ir ne by kokia valstybė atlieka!.... O męs širdies užsidegime reikalavome ir reikalaujame tokio stebuklo iš savo tautos!.... vargdienių tautos!.... Pasiturinčių luomas pas mus juk arba visai visuomeniškai ir tautiškai nesusipratęs, arba tiesiog svetimiems dievams aukurus stato.... Musų liaudis dar savo vedėjų balso negirdi, o jei užgirstų.... rasi prisimintų kart ir savo skurdo ir tik skaudžiai atsidukstų ir už jaunuomenės vargus ir už savus.

Lieka vien inteligentų sauja. Kokie jųjų daugumo turtai.... tai geriausiai gal atjaučia jųjų pačių vaikai, nevisuomet sotųs ir nevisuomet, kaip reikiant, prižiuromi.... Bet ta inteligentų sauja vistik yra išmokusi aukauti.

Kad ne jųjų aukos, butų ir šiandien Lietuvoje dar tamsiau ir dar šalčiau, kaip dabar yra.

Musų tautos didelė yda: tik mirusiųjų nuopelnus matyti.... teisybė! gyvieje tik savo priedermes atlieka.... Bet ne apie tai šiandien kalbėsim, vien atkartosiu, ką jau mums gyvenimas parodė. Ta musų inteligentų sauja, kurios darbais ir pasišventimu idėjai visa Lietuva minta, neužrauks ir tolimesniam laikui savo duosnios kišenės "Žiburėlio" naudai, nežiurint savo vargstančiųjų sunų ir dukterų, bet laikas jau numanyti, jog ji viena jokiu budu nejstengs pakaktinai aprupinti visų reikalavimų.

Nors kartą susipraskim, nors kartą ir reikalaudami, pradėkime skaityties su realisko gyvenimo santikiais ir nereikalaukim daugiau, negu tie gyvenimo santikiai mums suteikti įstengia. Palikdami "Žiburėliui" jo uždavinį pildyti, leiskim jam šelpti, kaip ligšiol yra šelpęs talentus, arba šiaip jau kuo atsižymėjusius jaunikaičius, o plačią ir kuoplačiausią musų jaunuomenės minią stengkimės kitokiais keliais aprupinti.

Juk musų giminių-tauta, latviai, iš kiekvieno atvėjį glo augščiau už mus stovinti, sakosi, niekuomet savo visuomenės reikalams nereikalavusi aukų.

Tačiaus musų tautos atgijimas tai vien aukų ir pasišventimo darbas. Tos tradicijos dar mumyse neužgeso ir veikiai neužges. Jos mums brangios, męs jas garbėje laikysim.... Bet tų aukų, kurias įstengiam suteikti ir buvo ir yra visuomet per maža, ypač reikalavimams kasdien augant.... Šiandien, kaip ir vakar, musų tautos viltis, musų jaunuomenė bado ir vargo yra kertama, žudoma.... Ir liudnas, rustus rytojus žiuri baisus likimo akimis ir į musų jaunuomenę ir į mus.... Su tuo baisiu likimu mėginkim, kas kaip išmano ir kaip išgali risties! Sunaudokim jo pergalėjimui visokias priemones! Tauta aukų nepritenka, imkimės visi sutarę bendromis jiegomis kitaip versties.

Buvo toje pačioje vietoje minėta apie moksląeivių fiziškų darbą. Iš moksląeivių atsiliepimų supratome, jog jie jo' imtųs, tik nežino kaip pradžią padaryti. Tai atėminui visos sunkenybės, kurį galėtų rasties darbo jieškant arba savo darbo kuonaudingiausio suvartojimui, — įvykiname šitokį sumanymą: Nutarta užsimti Lietuvoje kuo plačiau vaisių pramone ir prekyba.

Išrinkta tokia pramonės šaka, kuri vasaros laike kuodaugiausiai rankų darbo reikalauja ir tai darbo, nereikalaujančio didelio fiziškų jiegų įtempimo.

Praktiškam įvykinimui sumanytosios pas mus vaisių pramonės ir prekybos, baigusi daržininkystės ir bitininkystės kursus Varšavoje Bronislava Navlickaitė apsigyvena nuo šiųjų metų lapkričio mėn. Siauliuose ir paima ant savęs:

1) sužinoti, kur (kokiuose dvaruose ir sodžiuose) sutiks mokslaeiviams sodus nuomon išduoti;

2) sužinoti tų sodų kainas ir perleidimo sanlygas;

3) paima ant savęs atsakomybę jog suderėtoji kaina bus savininkams už sodus atlyginta;

4) parupina, kad mokslaeiviai butų ant skolos iš pradžios varg gydinami;

5) jei sodai be kaucijos nebutų nuomuojami, tai surasti tokią kauciją;

6) atvykusius Siauliuosna mokslaeivius, norinčius sodus nuomon imti, supažindinti su to darbo technika (toks mokslas tvers ilgiausiai tris dienas, o paskui reiks dar patiems kokią brošiurėlę paskaityti);

7) prižiurėti išnuomuotus sodus ir davinėti moksląeiviams (jiems pareikalavus) tolimesnius praktiškus patarimus.

Iš-pat pradžios susitarėme tik su vienа tokia daržininke-instruktore, bet reikalui esant, tikimės ir daugiau tokių instruktorių surasti.

Kitą dalį to sumanymo apsivesti jau žinomas Lietuvoje ... racijos draugijų organi. Domas Šidlauskis, gyvenąs niuje (Sadovaja gatvė, namas butas 3). Moksląeivius, kurie tas dalykas rupės, meldžiame pas jo kreipties, nes jis apsiima suteikti visas žinias ir susinešti taip su studentų organizacijoms, kaip su atskirais moksląeiviais, norinčiais jo tarpininkyste tame reikale naudoties. Be to Domas Šidlauskis apsiima vesti visą vaisių prekybą ir pramonę. Tam tikslui ketina:

1) surasti ir apgyvendinti Siauliuose specijalistą, kurs apsiims ir išnuomuotų vaisių visokias šeles virinti, vaisius džiovinti, vaisių pristatymu į geležkelių stotis rupinties;

2) surasti vaisiams tokias rinkas, kur galima bus už juos augščiausias kainas gauti.

Atskaičius butinas išlaidas, gryno pelno šių buvo skiriamas moksląeiviams saugojusiems per vasarą sodus, rinkusiems nukritusius vaisius, taipogi paskui rudenyje rinkusiems nuo medžių ir pagal nurodymų dėjusiems juos į dėžes.

Toks yra maždaug to naujo sumanymo vykinimas. Darbas sodų duose tvers maždaug nuo gegužės mėn. galo lig rugsėjo m. galo. Žinovai tvirtina, jog ... suteiks jaunuomenei nevien psychiškoms jiegoms poilsį, fiziškoms jiegoms stiprumą, bet ir daug didesnį pelną duos, kaip lekcijų davinėjimas.

Sodų savininkams bus vėl užtikrinimas, jog inteligentiški žmonės nenaikįs ir negadįs taip bašiai brangių vaisių medžių, kaip tai ligšiol yra daręs paprastai sodų nuominiinkai.

Pasitikėdami, jog jaunuomenė mus supras, jog čia buvo už viską didžiau apie jų gerovę manyta, drąsiai žengėm prie to sumanymo apgarsinimo.

G. P.

("V. Ž.")

IŠ AMERIKOS.

STATISTIKOS ŽINIOS.

Pittsburg, Pa. Susirinkime kalnakasystos kongreso, senatorius Dick laike įžą kalbą, kurioje apreiškė, jog sulyg surinktų statistiškų žinių, ant 1000 darbininkų anglių kasyklose kas metą užmuša trįssyk tiek darbininkų Amerikoj, kiek jų užmuša Prancuzijoj ir Belgijoj, o pusantro sykio tiek kiek Anglijoj. Visame sviete nuošimtis užmuštų kalnakasių sumažėjo, pasididino jis vien Amerikoj. Ištikro vienok Amerikoj ne vien kasyklose užmuša daugiau darbininkų negu kur nors kitur, tą visur galima patėmyti; Amerikoj ir ant geležkelių žuna daugiau žmonių negu visoj Europoj ir Azijoj drauge.

NUSISOVĖ TODĖL, KAD NETYČIA NUŠOVĖ SUNĮ.

Louisville, Ky. Čia nusišovė 13 metų vaikas Frank E. Lammer; nusišovė gi todėl, kad per neatsargumą nušovė savo šunytį. Parėjusi namon motina viename kambaryj rado negyvą šunytį, o kitame mirštantį savo vaiką.

PASKENDO LAIVAS.

Netoli Cape Ray, Newfoundlando pakrantėse, paskendo garlaivys "Soo City" su visais ant buvusiais žmonėmis. Įgula jo susidėjo iš 28 jurininkų.

SIAUČIA SILTINĖS.

Reading, Pa. Šitame mieste smarkiai siaučia siltinės. 3 d. gruodžio apsirgo 450 ypatų. Daktarai mano, kad epidemiją pagimdė negeras vanduo.

128

NUNUODINO.

San Francisco, Cal. Viename gyvenime rado čia dar pusgyvį jauną vyriškį Henrry Boas, kuris tuojaus ir pasimirė. Pasirodė, kad jo paimta koki ten neva daktaro užrašyti vaistai. Ištyrus neva daktaro raštą, pasirodė, kad jis visai apie daktarystą neišmanančios moteries buvo rašytas. Matyt tie neva vaistai buvo anos moteries su nuodais sutaisyti.

NE BLOGAS DARBDAVYS.

Boston, Mas. Neseniai čia pasimirė turtingas grocerijos savininkas Caleb Chase. Jis užrašė 300-000 dol. pas jį tarnaujantiems. Tuliems tarnaujantiems užrašė po 2000 dol., 55 važinėjantiems pardavinėtojams po 1000 do., pardavinėtojams namieje po 500 dol.; 3 našlėms pasimirusių tarnaujančių po 5000 dol.; 15000 dol. užrašė išganymo armijai maitinimui neturtingų.

IŠVEJA ANARCHISTĄ.

St. Louis, Mo. Teisėjas Dyer patvirtino padavadijimą vaizbos ir darbo ministerio, kuris prisakė išgabenti į Angliją, iš kur Amerikon atkako Samuelių Bachmaną, kuris buk Bellevillej, Ill. platino anarchizmo mokslą.

NE KOKS GYVENIMAS.

Cincinnati, O. Po Central tiltu, didelėj skrynioj, rado trijų nuo smalkių užtroškusių vyriškių kunus —dviejų negrų ir vieno baltparvio. Buvo tai be darbo darbininkai, kurie minėtoj šašlavoms skrynioj sau gyvenimą pasirinko.

TVANAI.

Pine Bluff, Ark. Vanduo Arkansas upėj pakilo iki 25 pėdų augščiau paprasto paviršiaus. Žmones meldė karo ministerijos leisti, vandens nubėgimui išardyti rando parengtą pylimą, bet valdžios ne leido. Gyventojai, negalėdami su randu geruoju susitaikyti, be rando pritarimo dinamitu pylimą išardė.

VIENAS KITAM UŽMĖTINĖJA MELAGYSTĘ.

New Yorko laikraštis "Sun" pagarsino neseniai, jog didesnė dalis pinigų, paskirtų nupirkimui Panamos kanalo, paskendo, su rando žinia, visokių politikierių kišeniuose, daugiausiai teko buk broliui šįmet išrinkto naujo prezidento Tafto. Prezidentas Roosevelt apreiškė, jog laikraščio "Sun" išleistojas yra melagis. Tas tokiu jau, dagi didesniu, perstatė prezidentą Rooseveltą. Bet laikraščio skaitytojai visgi nežino katroj pusėj yra teisybė, jie visgi nežino, katras ištikro neteisybę kalba. Iš tų abiejų pusių besikaltinimų skaitytojai ne daugiau gali žinoti keno teisybė, kap ir iš visų musų laikraščiuose telpančių ginčų ir besikoliojimų. Pas mus vienok taukiausiai nė viena iš vedančių vaidus pusių teisybės neprisilaiko.

PRIGĖRĖ.

Janesville, Wis. Čiužinėdami ant šėnučių ant Koshkonong ežero, prigėrė čia du jauni vaikinai ir dvi merginos. Vieną teipgi įlužusią mergną dar gyvą ištraukė, bet ji teip peršalo, kad daktarai ne turi vilties ją nuo mirties išgelbėti.

RADO NEGYVUS.

Columbus, O. Viename hotelio kambaryj rado čia negyvus — kasierių First National Banko Victorą Wentz ir to paties banko stenografę, Alicę Holinger.

PERSISKYRĘS SU PAČIA NE GALI MERGINAI MEILĖ IŠREIKŠTI.

Des Moines, Ia. Likosi čia suareštuotas persiskyręs su pačia bankierius Glad G. Gill, kuris rašinėjo meilės laiškus dukterei redaktoriaus Hill ir kalbino ją su juom pabėgti ir apsivesti. Kada vienok mergina atkako su bankieriu pasimatyti į Cedar Rapids, abudu likosi suareštuoti. Teisėjas McPherson nusprendė, jog persiskyręs su savo pačia vyras negali kalbinti merginą su juom pabėgti. Išpultų, kad nepersiskyręs gali tą daryti.

GAISRAI.

Scranton, Pa. 2 d. gruodžio jubiliriškoj krautuvėj Shapiro priemiestyj Dickson užgimė gaisras. Ugnyje prażuvo penkios ypatos.

Centralia, Pa. Siautė čia gaisras, kuris išnaikino čielą namų bloką. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 150000 dol.

Dallas, Tex. Netoli nuo čia, miestelyj Bechville siautė gaisras, kuris išnaikino miestelio vidurį. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 250000 dol.

Portland, Me. Sapose Grand Trunk gelžkelio užgimė čia gaisras, kuris pridirbo nuostolių ant pusės milijono doliarių.

Kingston, Ont. Sudegė čia įtaisos Nortwith Piano Co. ir W. G. Graig & Co. Nuostolius gaisro padarytus apskaito ant 150000 dol.

NELAIMES ANT GELŽKELIU.

Little Rock, Ark. Netoli nuo čia, ant Rock Island gelžkelio iššoko iš rėlių traukinys ir susidaužė. Prie to dvi ypatos tapo užmuštos, dvi sunkiai, gal mirtinai sužeistos.

EXPLIOZIJOS.

Bluefield, W. Va. Netoli nuo čia, Norwood anglių kasyklose atsitiko expliozija, kurios 2 negrai darbininkai likosi ant vietos užmušti, o 3 italijonai mirtinai sužeisti.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ Manila, ant Filipinų salų. Streikuoja čia tarnaujanti ant laivų.

¶ Pereitą sanvaitę Jungtinėse Valstijose iš viso buvo 228 nusibankrutinimai; pereituose metuose, tą pačią sanvaitę buvo jų 272.

¶ Dės Moines, Ia. Darbai čia ir po prezidento rinkimų nepasigerino ant tiek, kiek darbininkai geistų.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ CHICAGO, ILL.

26 d. lapkričio Giesmininkų ratelis prie 4-tos kuopos L. S. S. A. pastatė ant scenos (turbut pirmu kartu Chicagoje) komediją "Audra Giedroje".

Ačių pasidarbavimui draugų komedija liko sulošta gana gerai.

Giesmininkų ratelis ištaria širdingą ačiu draugui B. Vaitiekunui, kuris vedė viršminėtą komediją ir tik jam priguli padėkavoti, nes gana turėjo darbo, kol aptašė veikiančias ypatas.

Žiurint stačiai į lošimą reik pabraukti roles: Bertašiaus, tėvo (B. Vaitiekunas), Kupečio (J. Briedis) ir Raulo (J. Sankunas).

Bėda tik su moterims, nes joms tankiausiai rupi tas su kuo lošia, o ne ką lošia.

Sąnarys.

NUO TĖV. MYLĖTOJŲ DR.

Ateinantį nedėldienį, 13 d. gruodžio bus susirinkimas 22-ros T. M. D. kuopos, ant ko atkreipiame atydą kaip kuopos narių, teip ir pašalinių. Kuopos nariai yra meldžiami pributi todėl, jog bus tuli svarbųs pranešimai apie draugijos reikalus (čarteris ir kiti). Kuopos nariai, kurie nebuvo ant pereito susirinkimo, meldžiami butinai pributi ir atsiimti knygas — Aritmetikos vadovėlį.

Pašalinės ypatos užkviečiamos todėl, jog turės progą susipažinti su darbais šios draugystės ir apart to, galės susipažinti su smulkmenomis rengiamojo Kudirkos vakaro.

Šitą paskutinį paaiškinimą pridedam todėl, jog daugumas žingeidauja: "koks gi tasai vakaras bus?" Susirinkimas prasidės terp 3 ir 4 po piet svetainėje Ruigio, kampas 33-čios ir Morgan gatvių.

22-ros kp. Viršininkai.

IŠ WESTVILLES, ILL.

Laikytam 15-tą dieną lapkričio draugystės Lietuvos Dukterų susirinkime, nutarta paaukauti išleidimui Dr. Vinco Kudirkos raštų, po kiek katra draugė išgali; tam tikslui suaukauta $5.50. Aukavo sekančios ypatos:

Rožė Šlikienė $1.00, Marijona Mareikienė, Marijona Meškevičienė, Katrina Vitkauckienė, Ona Padleišienė, Monika Mosteikienė, Elzbieta Šteinienė, Barbora Šleizienė, Liucija Besidarienė po 50c.; Marijona Pacukevičienė, Uršulė Paulauskienė po 25c.

Mes gerai supraždamos naudingumą lietuviškai tautai Kudirkos raštų, su mielu noru aukaujame pagal savo išgalę; kadangi musų draugystė susideda tik iš 14 ypatų, pertai daugiau nebuvo galima paaukauti, bet jeigu visos lietuviškos draugystės seks musų pavizdį, ir aukaus pagal savo išgalę, tai išleidimui Dr. Vinco Kudirkos raštų nebus vargo. Taigi dirbkime ant tautiškos dirvos!

Aukos nusiųstos Tėvynės Mylėtojų draugystės centrališkam iždininkui A. J. Povilaikai.

Vardan Lietuvos Dukterų draugystės,

Rožė Šlikienė, pirmsėdė.

IŠ CLARIDGE, PA.

Darbai eina čia prastai: dirba 2—3 dienų sanvaitėj.

Lietuvių yra čia 6 šeimynos, o pavienių koks tuzinas. Apšvietimas čianykščių lietuvių stovi žemai. Ir pasielgimas jų ne gražiausias. J. J.

IŠ DURYEA, PA.

Kietųjų anglių kasyklose darbai ėjo silpnai: iki spalio mėnesio dirbo 3—4 dienas sanvaitėj, paskui pradėjo dirbti geriaus; dabar dirba 6 dienas sanvaitėj. Darbai daugiausia perkami; iš kitur pribuvusiam darbas nelengva gauti.

Čia yra lietuvių burelis, terp jų apsišvietusių mažai, daugumas paskendę tamsybėj, miega. Pirmeiviškų laikraščių ir moksliškų knygelių mažai kas skaito, daugiausia praleidžia laiką prie alkoholiaus stiklo, netik smuklėse, bet ir namuose sueina iš kelių grinčių į vieną praleisti laiką linksmiaus; netik vyrai, bet kai kurios moterįs lietuvės neapsileidžia; negana ką tėvai teip daro, bet ir mažus vaikus girdo svaiginančiais gėrimais.

Duryetis.

IŠ SHENECTADY, N. Y.

Darbai čia eina silpnai. Yra čia tik elektriška ir inžinų dirbtuvės. Elektriškoj darbai pradeda eiti geriau, inžinų dirbtuvėj dirba dar vis mažai, bet žada pradėti geriau dirbti.

Lietuvių yra čia apie 300, bet jų tautiškų darbų ne matyti: vieni pavirto į lenkus, kitiems tautiškiejie reikalai visai nerupi, labiau jiems rupi alaus stiklas. Jie sako, jog apšvietimas linksmumo neduoda, o alus duoda, todėl reikia alų maukti. Teisybė, yra ir čia keletas apšviestesnių, norinčių darbuotiesi, bet tokių yra labai mažai, mažai jie turi ir pasėkėjų, todėl nieko negali nuveikti.

Du metai atgal buvo sutvėrę Kliubą, uždėjo knygyną, nusamdė salę. Iš pradžių viskas ėjo gerai. Paskui Kliubas užsimanė namą pirkti, bet sustojus darbams, reikėjo pirkimo namo reikalą atidėti. Bet visgi Kliubas darbavosi, kėlė balius ir surinko pustrečio šimto doliarių (iš balių visuomenė mažai turi naudos. Red.). Dabar manydami, kad darbai pradės eiti geriau, vėl pakėlė pradėtą pirkimo namo klausymą. Susirinkime buvusiame kelios sanvaitės atgal nutarė galutinai pirkti namą ar lotą Kliubui. Išrinko komitetą iš keturių vyrų, kurie sujieškojo tinkamą namą. Kitame vėl susirinkime, perstačius komitetui, nutarta pirkti namą su lotu. Bet už tuos kelis šimtus, kokius turi savo kasoj Kliubas, namo nupirkti negalima. Todėl nutarta sudėti akcijoms po 10 dol. kiekvienam. Jau akcijoms sudėjo 130 dol., o užsirašiusių yra iki 500 dol. Šv. Kazimiero draugystė žada dovanoti 200 dol. Tai dabar, galima tikėtis, kad Shenectades lietuviai nupirks Kliubui namą. Bet ar ištikro pasiseks, dar negalima žinoti, nes Kliubas turi ne mažai priešininkų, kurie kursto lietuvius, atkalbinėja juos nuo prigulėjimo prie Kliubo.

K. Raškauckas.

IŠ BROOKLYN, N. Y.

Pas mus, teip kaip Maskolijoj, revoliucija. Budavo socijalistai tankiai parengia prakalbas ir viešus susirinkimus rinkimui pinigų revoliucijai. Tuose susirinkimuose tekdavo ir daug naudingo išgirsti ypač apie pagėrinimą darbininkų buvio. Kadangi kalbėtojais budavo socijalistai, tai jie gana tankiai ir lietuviškiems biznieriams suduodavo, apšaukdami juos buržuais, išnaudotojais, skriaudėjais; šaukė, kad kiekvienas "biznis", tai tik apgavystė; jeigu jau reikia ką pirkti, tai, girdi, geriau pirkti nuo žydo negu nuo lietuvio, nes žydai labiau socijalizmui prijaučia. Bet daugumas su tokioms prakalboms nesutikdavo, nes ištikro ir žydai nevisur ir nevisi socijalizmui prijaučia — žydas pramonininkas ten socijalizmui prijaučia, kur tas jam pelną atgabena. o kur pelno nėra, ten ir socijalizmui pritarimo nėra. Juk didžiausiam laisvės naikintojui, Maskolijos carui, jeigu tik reikia pinigų, parupina juos žydai piniguočiai. Bet jei kas pando tokiuose socijalistų susirinkimuose jų kalbėtojų išvadžiojinams pasipriešinti, tokį tuoj apšaukia juodašimčiu. Ypač Laukis terp musų socijalistų negerą turi vardą; jo vardą panaudodavo jau tuli socijalistai net terp savęs besikoliodami.

Dabar vienok pas mus tyku kaip išmurusiam avilyj. Prakalbų socijalistai nerengia nežinia kodėl. Gal todėl, kad tie pats socijalistiškiejie kalbėtojai, likę vertelgoms, savo paprastoms prakalboms ne nori sau kenkti, o kitaip kalbėti neįstengia. Štai So. Brooklyne, po vadovyste karščiausiojo kalbėtojo Šukio likosi uždėta mėsos pardavinė. East Brooklyne draugas Grinius & Co. uždėjo stalioriską biznį; kitas sacijalistas su Co. įrengė duonkepę. Ar ne stebuklingos permainos! Seniau socijalistai niekino vertelgos, o dabar pats su jais stoja konkurencijon ir reikalauja jau kad lietuviai juos remtų. Argi idėja butų vien įnagiu atsiekimui kokių keno nors asabiškų siekių?

Antanelis.

IŠ RED LODGE, MONT.

The Daily Picket iš Red Lodge, Mont. už 21 d. praėjusio mėnesio praneša, kad jei anglių kastynėse vadinamoseNorthwestern Improvement kompanijos nepražuvo 200 žmonių, tai tik ačiu sumaningumui kasyklų valdybos. Žuvusiais yra 9 žmonės, terp kurių du lietuviai—Pranas Jankauskas ir Antanas Storonas; Jankauskas buvo vedęs ir paliko moterį našlę. Storonas buvo nevedęs, turėjo pirkęs ukę ir neseniai buvo pradėjęs dirbti kasyklose; keli metai atgal jis gyveno Chicagoje po num. 23 — 14 Place ir turėjo brolį. Nelaimė atsitiko dėlei gimusio gaisro kasyklose. Nežinia kas padegė ramščius, o tie budami aliejuotais plačiai užsiėmė degti ir kad nepražuvo visi 200 žmonių esančių po žeme tai tik ačiu sumaningumui užžiurėtojų, kurie tuojaus nukreipė oro srovę kiton pusėn ir tuomi išgelbėjo žmones.

IŠ TACOMA, WASH.

Čia yra visokių dirbtuvių, daugiausia lentų piovyklų, geležies ir karų dirbtuvės. Už darbą moka ne mažiausiai: prieš krizį mokėjo po 2 dol. už 10 darbo valandų; krizio čia kaipi nebuvo, tas ne dirbo, kas nenorėjo, dirbtuvės vienok nesustojo, o krizio laike algas sumažino iki $1.75.

Gyventojai susideda iš visokių tautų; daugiausiai yra švedų, norvegų, vengrų, lenkų, italijonų ir japonų; yra nors nedidelis lietuvių burelis. Nežinia, kodėl čia daugiau musų brolių nesuvažiuoja. Čia gyvenimas geresnis ir darbo netruksta, oras sveikas; jeigu kas atvažiuoja, tai ne ilgai užsilaiko. Atvažiavusiems vienstipiams sunku boardas gauti, nes lietuviškų šeimynų čia mažai. Gerai butų, kad čia vedę lietuviai, atkakę, pirktų lotus. Darbą čia gali gauti. Suvažiavus daugiau lietuvių, ypač jeigu atkaktų daugiau apsišvietusių, galėtume ir mes ką nors svarbesnio veikti, esant mažam skaitliui, svarbesnių darbų nėra kam griebtiesi. Nors čia yra S. L. A. kuopa, į kurią priguli keletas draugų, bet kad jie menkai apsišvietę, tai nėra kam kuopą pastumėti ant geresnio kelio.

V. Kavaliauckas.

IŠ TORONTO, ONT.

28 d. spalio (laikraščiams neparanku talpinti aprašymus teip senų atsitikimų. Juk laiškas iš Toronto ateina į Chicagą į dvi dieni. Red.) buvo prakalbos ir deklamacijos. Deklamavo mergaitės ir mokytojos: Teofilė Viliuniutė—eiles "Smagiai, gražiai saulutė šviečia"; Daniutė Griteriutė — "Dirbk ir melskis". Potam mokytojas 174 kuopos S. L. A. (ar tai S. L. A. kuopa turi čia savo mokyklą? Kaip tą kuopos mokytoją reikia suprasti? Red.) kalbėjo apie šių laikų gerovę ir kur musų darbas digsta.

Gaila, kad susirinko daugiau lenkų ir žydų negu lietuvių, nors kaip kurie lietuviai ir įžengą turėjo dykai, bet tingėjo ateiti.

Torontietis.

"TIK NESIKARŠČIUOKIME".

Ponas Laukis, straipsnyj po tokiu užvardinimu, tilpusiame 41 Nr. "Lietuvos", — terp kitko rašo šiaip: "Sako, kad p. Žagaras, antru kartu atvažiavęs Amerikon ir pristigęs pinigų New Yorke, kreipėsi prie R. Š. K. Europoje ir gavo nuo jo 100 rub. Ar tuos pinigus jis gavo kaipo revoliucijos reikalams ar kaip? Revoliucijos juk tąsyk nebuvo Lietuvoje, o dar mažiau Amerikoje. Ar gal jo varžytinės už pirmystę sanjungoje su p. Baltrušaičiu R. Š. K. paskaitė revoliucijos darbu? Kaip gi tas yra? Aiškiai matosi vienas dalykas, kad tų Amerikos doliarių teko ir reikalingiems ir nereikalingiems".

Ponas Laukis atranda, kad tie 50 dol. man teko visai nereikalingai. Aš tame dalyke tik ir noriu paaiškinti, kad tie doliariai, matyt, su rekalu išmokėta, nes, jei aš panešiau lėšas, besidarbuodamas L. S. D. P. labui, jai, ar kokiai ten kitai partijai priderėjo atsilyginti. Bet kame p. Laukis mato varžytines už pirmystę sanjungoje su p. Baltrušaičiu, tai aš nesuprantu.... Gerai atmenu, viename "Lietuvos" numeryj p. Laukis, mezdamas kritikos žvilgį ant lietuvių socijalistų ir priduodamas faktus, išsitarė, kaip 1-moji L. S. S. kuopa, savo pirmame atsišaukime, skundžiasi visuomenei, kad L. S. S. Centro viršininkai despotiškai elgiasi su L. S. S. narais. Ponas Laukis tuomet matė, kad 1-mos ir 13-tos kuopos darbai, atkreipti prieš despotiškus L. S. S. Centro viršininkus, buvo teisingi darbai ir tame p. Laukis matė kovos bei revoliucijos darbą — išgriauti despotišką L. S. S. valdžią.

Pribuvos man Philadelphijon, pastebėjau, kad L. S. S. Centro viršininkai ištikrųjų yra neprieinami. Aš prižadėjau pirmos ir 13-tos kuopos draugams padėti kelti "revoliuciją". Tas tik ir buvo veikiama — nedaugiau. Aš jokios pirmystės nepripažystu. Ar taktiškai buvo vedamos tos "varžytinės" už pirmystę ar netaktiškai, tai jau kitas dalykas.

Jei p. Laukis pirma matė revoliuciją L. S. S. sanjungoj ir despotus, tad kodėl jau dabar nemato? Juk paskutiniu laiku L. S. S. Centro viršininkai pasirodė da didesniais sauvaliais: bereikalingas pavarimas nuo darbo "Kovos" sandarbininkų, paveržimas pirmos kuopos vardo, noras išmesti iš sanjungos jiems nepatinkamas ypatas ir tt. Pasirodo, kad R. Š. K. nedaug butų paklydęs, jei jis butų man paskyręs nors ir vedimui kovos su Baltrušaičiu ir Co. Ponas Laukis gerai žino, kad kiekvienai revoliucijai yra reikalingi doliariai....

A. Žagaras.

K. JANONIS SUKLUPO.

Kuomet p. Janonis parašė apie manę pirmą "Feljetoną", aš atsakiau jam rimtai ir norėjau, kad jis paaiškintų mano "prasižengimus", kaip pridera. Bet p. Janonis antru kartu atkartojo ko ne tą patį "Feljetoną" ir da pagražino jį ne tai sarkastiškais, ne tai pasityčiojančiais pridėjimais. O ant galo atrado mane tokiu kvailiu, kad net ir vietą man paskyrė Vileikos beprotnamyj. Kituose savo raštuose net prie sofizmų pradėjo kibti. Žodžiu sakant, p. Janonis mėtėsi į visas puses, nežinodamas už ko griebtiesi, sykį jau į purvyną įbridęs.

Galų-gale, 46 Nr. "Lietuvos" p. Janonis rimtai prakalbėjo, likdamas prie savo keistų išvadžiojimų. Matyt, kad p. Janonis ne nori susisemti tą, kas yra negardu!

Jis pirmame savo "Feljetone" rašė, kad aš šventvagiškai apsiskelbiau atstovu, o vėliau prikibo prie drg. Mertinaičio parašo, ir da prie to parašo, kurį iškraipė "Kovos" nepaliečiamiejie; iškraipė, ir patįs stebėjosi.

Taigi dabar eina klausimas — ar aš turėjau tiesą apsiskelbti atstovu ar ne? Berods iš pradžių ir p. Janonis kalbėjo apie tai, Kad suprastų p. Janonis kame dalykas, aš apsiimu paaiškinti.

1905 m. L. S. D. P. skilo į dvi frakcijį;—"Balsiečių" ir "Draugiečių"; jos tuomet buvo, taip užvardytos. Labai gerai atmenu, kaip tų frakcijų lideriai už krutų ėmėsi, bardamiesi ne tai už principus, ne tai už taktiką. Mano simpatija linko "Balsiečių frakcijos" pusėn.

Pradžioj 1906 m., kada užstojo reakcija Rusijoj, lideriai abiejų frakcijų pateko kalėjiman. Man teipgi tas gresė. Aš pasiryžau važiuoti Amerikon. Kuomet apie tai dažinojo linkusiejie L. S. D. P. C. K. nariai, jie užmanė, ar aš negalėčiau atstovauti jų partijos Amerikoj. Aš priėmiau tą propoziciją. Man išdavė paliudijimą ant kurio vienas iš jų pasirašė.

Ilgai netrukus, "Draugiečių" lideris pasiliuosavo iš kalėjimo. Jam jau didžiausias "Balsiečių" priešas nebestovėjo daugiau ant kelio. Jis paėmė į savo rankas L. S. D. P. vadeles. Jis "Darbininko Balsui", kaipo buvusiam didžiam priešui, užgiedojo amžiną atilsį ir pagimdė "Naują Gadynę". Da geriau — kuomet panorėjo kai-kurie C. K. nariai paliuosuoti iš kalėjimo "Balsiečių" liderį, įnešus 300 rub. kaucijos iš abelnos L. S. D. P. kasos, tai "Draugiečių" lideris smarkiai užprotestavo, matyt bijodamas, kad ne prisieitų apleisti didvyrio vietą.

Mano nuomonės kai-kuriuose klausimuose griežtai skyrėsi nuo "Draugiečių", — tų pačių "N. G." liderių nuomonių. Taigi ne kartą prisieidavo aštriai pasibarti su jais per laiškus, jau man esant Amerikoj, todėl, kad aš nesutikdavau su jų pažiuromis.

L. S. D. P. konferencija nutarė atšaukti manę ir pasiųsti savo šalininką. Tas ir buvo atlikta.

"Balsiečių" gi frakcijos lideris ilgai sėdėjo kalėjime ir nieko apie tai nežinojo, negalėjo žinoti ir apie mano pabėgimą, nes jis tuo laiku maudėsi Baltijų jurų vandenynuose.

Nėra ko stebėtis, p. Janoni, jeigu mano kalbos ir darbai pasidarė žinomi C. K. Ir iš tikro kito kelio jau nebuvo — prisiėjo C. K. persiųsti atšaukimo laišką ir taisyti mano "klaidas"! Europiečiai pastebėjo mano klaidas, o Amerikiečiai, čia ant vietos, ne per Baltrušaičio žiuronus negalėjo išžiurėti jų. Keista vienok ir dabar: — L. S. D. P., vietoj barti už mano prasižengimus ar klaidas, da pripažįsta uždengti mano lėšas — paskyrė iš R. Š. K. 50 dol.

Jei p. Janoni neėsi L. S. D. P. C. K. nariu ir nežinai kame dalykas, daug geriau butų, kad tylėtumei, — yra juk ypatos, kurios prigulėjo prie C. K., o vienok ne protestuoja prieš mano klaidingus darbus bei atstovavimą jų partijos Amerikoj.

Kitas dalykas apie pabėgimo "fikciją". Tame gi klausime aš da kartą siunčiu p. Janonį pasiteirauti pas Keidainių policijos viršininką bei tardytoją.

Daleiskim, kad sauvališkai apsiskelbiau atstovu ir papildžiau fikciją. Janonis galėjo klausytiesi ir nedagirsti, — žiurėti ir nematyti. Juk įvairiai šuprantami sofizmai: — "čia asilas gieda, o čia lakštingala maurojo"! Bet kaip jau galėjo atsitikti su toms mano fotografijoms, kurias p. Janonis matė išstatytas languose Tilžėje? Ar tik ir čia nebus tyra fikcija.... Matyt p. Janoniui įsiskverbė fikcija į galvą ir viskas kitaip išrodo. Aišku, kad p. Janonis apsiėmė lošti moralisto rolę ir mokyti doros kitus, pats nepasiliuosavęs nuo ydų. Pirmame savo "Feljetone" net priminė apie kokį ten "revoliucijinį" biznį. Bet kad perstatyti aiškiai ir suprantamai kame tas biznis — tai to ne padarė.

Aš mielai priimu pamokinimus nuo kiekvieno ir stengiuosi taisyti savo klaidas. Mes visi esame klaidingi. Tik dvasiškija savo popiežių da laiko neklaidingu, nors toksai pat mirtinas, kaip ir p. Janonis. Bet mokyti kitus ir kovoti su jais, be gailesčio garsinti tokius atsitikimus, apie kuriuos niekо nežino, ar nesupranta, reiškia padėti juodą tašką ant savo sanžinės ir užsimerkus, varyti toliau savo profesijonalinio šmeižiko darbą. Aišku, kad p. Janonis suklupo po savo šmeižinės našta, nes ir polemizuoti su manim atsisakė.

Janonis teipgi rašo, buk mokąs gerbti tuos, kurie tos pagarbos yra užsitarnavę. Man garbė visai nerupi ir aš jos ne jieškau. Mano devyzas — padėti šviestis užpakalyj atsilikusiems broliams. Ir aš visai nesigarsinu kiek aš darbavausi visuomenės labui, ir ką aš nuveikiau, kaip kad p. Janonis daro: — esą — jau bus dešimts metų, kaip šį-tą esu dirbinėjęs ir mokinęs; bet apgailėtina — per tiek metų p. Janonis darbavosi ir mokinosi, o vos dažinojo, kad Rusijoj baisi "kapitalizmo tvarka" smaugia žmones.

Janonis teipgi nuoširdžiai pasigyrė Rugieniui, kad labai smulkiai žino, kas dėjosi revoliucijos laike Raseiniuose ir paviete. Bet aš norėčiau išgirsti — ar p. Janonis žinojo tas smulkmenas pirma, negu tas buvo aprašyta "Darbininkų Balse" 1906 m. ir ar viskas buvo surašyta tame numeryj? Prie to pasigyrimo p. Janonis pridurė žinią apie streiką pas dvarininką Zaborskį ir nurodė, kad ne aš suorganizavau minėtąjį streiką, bet koksai Šiaulių organizacijos vaikinas. Aš nesivaikau savo darbų ir ne manau išduoti kaipo atskaitą visuomenei. Aš vien noriu pasakyti, kad p. Janonis atydžiau skaitytų "D. B." ir geriau atskirtų Zaborskius Kauno paviete nuo Zaborų Šiaulių pav. Šiaulių p. atliko Š. organizacija, o Kauno p. — K. org. ir pas Zaborskį (K. p.) buvo įvykęs ir laimetas kumečių streikas spalio 1905 m.

Prisipažinstu, kad man neapeina nė tas atstovo vardas ir garbė, man vien tik rupi apsiginti nuo šmeižimų.

Jei p. Janonis jau išsėmė visą savo proto sandelį visuomeniškuose klausimuose ir kimba prie ypatų savo "feljetonais", už kuriuos gauna užmokestį, todėl ir aš galiu prisidėti keliais centais, kad geriau sektusi ypatas teršti. Už kiekvieną eilutę, kas bus apie manę parašyta, gausi po ¼ cento, — pakol tiek išgaliu.

Taigi p. Janoni, jei nori buti moralistu ir jei manai kitus mokyti, pirmų pirmiausia pažink pats save ir dorą, o paskui kitus mokink doros, tas daug daugiau atneš naudos. O pirma to nuplauk juodą tašką nuo savo sanžinės.

A. Žagaras.

CARO ŠUNYBĖ!

Naujas budas — tinklas korimui liaudies.

Lavonai.... kraujas.... tai didelis linksmumas Rusijos carui ir jo bernams....

Negana, kad Maskolijoj pilni kalėjimai žmonių; pilni Sibyro tyrai, — žemė permirkusi nekaltų žmonių krauju; tukstančiai aukų krito!....

Geidžianti laisvės savo tėvynei su pasišventimu ėjo ir dėjo galvas ant barikadų, jieškodami sau žmoniškų teisių.

Romanovas su gauja tarnų ramiai žiurėjo į tokias biaurias skerdynes. Jis nepaiso to ir leidžia žudyti nekaltus žmones!

Žmones, įpykę, stačiai pareikalavo sau prigulinčių teisių ir Mikalojus jauzdamas siūbavimą savo soto ir syvavimą ginkluotų tarnų, t. y. kareivių, davė žmonėms laikinai daugiau laisvės. Ar ilgai buvo toje laisvė? Kaip rasa, užėjus saulei, dingo!

Mielaširdingas caras šaukia valdžios dumą paklaust žmonių, prisiųstų atstovų, ko jie reikalauja.

Pirmojon viešpatystės dumon žmonės pasiuntė atstovus darbininkus, ar darbininkų užtarėjus. Nors pasekmių nebuvo, bet caras išsigando, kada žmonių atstovai pareikalavo pagerinimo darbininkų buvio. Jis griebėsi paprasto vaisto ir išvaikė dumą. Suvaržė darbininkams teises laike rinkimų II-jon dumon. Jon jau mažiau pateko darbininkų atstovų. Palaikius tulą laiką II-ją dumą, vėl ją valdžia išvaiko, manydama tuom apmalšinti liaudį.

Dar labiau suvaržo darbininkų teises, kad laike balsavimų nebutų išrinktas koks darbininkų atstovas į III-ją dumą.

Valdžia griebėsi visokių priemonių tildymui žmonių.

Sodino į kalėjimus žymiausius veikėjus: — atstovus I ir II dumos žymiausius veikėjus, rodančius žmonėms šviesą.

Susidrutinusi, valdžia po senovei, nori visai išnaikinti "piktą" revoliucijonierių pasėtą sėklą, iš naikinti revoliucijonierius, nes jie kelia maištus prieš "batiušką" ir jo bernus.

Negana, kad jau daugybes gyvasčių išžudė Maskolijoj, bet Mikė II nori parodyt' jog jo baltoji, visagalingoji ranka siekia ir tolimus Amerikos plotus, iš kur mano teip-pat išgauti revoliucijonierius kaip pasisekė išgauti iš kitų viešpatysčių: Šveicarijos ir kitų, išėmus Anglijos ir iš dalies Prancuzijos.

Žmones ramiai žiuri, kaip jos atstovai viešp. dumoj, bekariaudami už žmonių teises, užsitraukia ilgus metus kalėjimo ar ištrėmimo ar kitokią bausmę. Jie leidžia bausti savo užtarėjus visokiais budais. Neišdrįsta pakelti ginklo ar balso ir pasakyt carui: "sustok! mes galime juos bausti, bet ne tu! Kodėl ne baudi mus; jie reikalauja nuo tavęs vien to, ką mes reikalauti liepiame! Musų atstovai, tai mes, visi Maskolijos ukėsai."

Biauriai valdžia elgiasi netik su žmonių atstovais, bet ir su visais kitais veikėjais. Neturėdami žmones ramumo savo tėvynėj, apleidžia ją ir traukia į visas šalis. Daug jų atkeliavo čion į Suvienytas Valstijas jieškoti prieglaudos po žvaigždėta vėliava, kur New Yorke stovi stovyla prancuzų padovanota, Liuosybės. Šiandien liuosybė, tai tik žodis. Liuosybė

NUNUODINO.

San Francisco, Cal. Viename gyvenime rado čia dar pusgyvį jauną vyriškį Henrry Boas, kuris tuojaus ir pasimirė. Pasirodė, kad jo paimta koki ten neva daktaro užrašyti vaistai. Ištyrus neva daktaro raštą, pasirodė, kad jis visai apie daktarystą neišmanančios moteries buvo rašytas. Matyt tie neva vaistai buvo anos moteries su nuodais sutaisyti.

NE BLOGAS DARBDAVYS.

Boston, Mas. Neseniai čia pasimirė turtingas grocerijos savininkas Caleb Chase. Jis užrašė 300-000 dol. pas jį tarnaujantiems. Tuliems tarnaujantiems užrašė po 2000 dol., 55 važinėjantiems pardavinėtojams po 1000 do., pardavinėtojams namėje po 500 dol.; 3 našlėms pasimirusių tarnaujančių po 5000 dol.; 15000 dol. užrašė išganymo armijai maitinimui neturtingų.

IŠVEJA ANARCHISTĄ.

St. Louis, Mo. Teisėjas Dyer patvirtino padavadijimą vaizbos ir darbo ministerio, kuris prisakė išgabenti į Angliją, iš kur Amerikon atkako Samuelių Bachmaną, kuris buk Bellevillej, Ill. platino anarchizmo mokslą.

NE KOKS GYVENIMAS.

Cincinnati, O. Po Central tiltu, didelėj skrynioj, rado trijų nuo smalkių užtroškusių vyriškių kunus —dviejų negrų ir vieno baltparvio. Buvo tai be darbo darbininkai, kurie minėtoj šašlavoms skrynioj sau gyvenimą pasirinko.

TVANAI.

Pine Bluff, Ark. Vanduo Arkansas upėj pakilo iki 25 pėdų augščiau paprasto paviršiaus. Žmones meldė karo ministerijos leisti, vandens nubėgimui išardyti rando parengtą pylimą, bet valdžios ne leido. Gyventojai, negalėdami su randu geruoju susitaikyti, be rando pritarimo dinamitu pylimą išardė.

VIENAS KITAM UŽMĖTINĖJA MELAGYSTĘ.

Niu Yorko laikraštis "Sun" pagarsino neseniai, jog didesnė dalis pinigų, paskirtų nupirkimui Panamos kanalo, paskendo, su rando žinia, visokių politikierių kišeniuose, daugiausiai teko buk broliui šįmet išrinkto naujo prezidento Tafto. Prezidentas Roosevelt apreiškė, jog laikraščio "Sun" išleistojas yra melagis. Tas tokiu jau, dagi didesniu, perstatė prezidentą Rooseveltą. Bet laikraščio skaitytojai visgi nežino katroj pusėj yra teisybė, jie visgi nežino, katras ištikro neteisybę kalba. Iš tų abiejų pusių besikaltinimų skaitytojai ne daugiau gali žinoti keno teisybė, kap ir iš visų musų laikraščiuose telpančių ginčų ir besikoliojimų. Pas mus vienok tankiausiai nė viena iš vedančių vaidus pusių teisybės neprisilaiko.

PRIGĖRĖ.

Janesville, Wis. Čiužinėdami ant šėnučių ant Koshkonong ežero, prigėrė čia du jauni vaikinai ir dvi merginos. Vieną teipgi įlužusią mergną dar gyvą ištraukė, bet ji teip peršalo, kad daktarai ne turi vilties ją nuo mirties išgelbėti.

RADO NEGYVUS.

Columbus, O. Viename hotelio kambaryj rado čia negyvus — kasierių First National Banko Victorą Wentz ir to paties banko stenografę, Alicę Holinger.

PERSISKYRĘS SU PAČIA NE GALI MERGINAI MEILĘ IŠREIKŠTI.

Des Moines, Ia. Likosi čia suareštuotas persiskyręs su pačia bankierius Glad G. Gill, kuris rašinėjo meilės laiškus dukterei redaktoriaus Hill ir kalbino ją su juom pabėgti ir apsivesti. Kada vienok mergina atkako su bankieriu pasimatyti į Cedar Rapids, abudu likosi suareštuoti. Teisėjas McPherson nusprendė, jog persiskyręs su savo pačia vyras negali kalbinti merginą su juom pabėgti. Išpultų, kad nepersiskyręs gali tą daryti.

GAISRAI.

Scranton, Pa. 2 d. gruodžio jubileriškoj krautuvėj Shapiro priemiestyj Dickson užgimė gaisras. Ugnyje pražuvo penkios ypatos.

Centralia, Pa. Siautė čia gaisras, kuris išnaikino čielą namų bloką. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 150000 dol.

Dallas, Tex. Netoli nuo čia, miestelyj Bechville siautė gaisras, kuris išnaikino miestelio vidurį. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 250000 dol.

Portland, Me. Šapose Grand Trunk gelžkelio užgimė čia gaisras, kuris pridirbo nuostolių ant pusės milijono doliarių.

Kingston, Ont. Sudegė čia įtaisos Nortwith Piano Co. ir W. G. Graig & Co. Nuostolius gaisro padarytus apskaito ant 150000 dol.

NELAIMES ANT GELŽKELIU.

Little Rock, Ark. Netoli nuo čia, ant Rock Island gelžkelio iššoko iš rėlių traukinys ir susidaužė. Prie to dvi ypatos tapo užmuštos, dvi sunkiai, gal mirtinai sužeistos.

EXPLIOZIJOS.

Bluefield, W. Va. Netoli nuo čia, Norwood anglių kasyklose atsitiko expliozija, kurios 2 negrai darbininkai likosi ant vietos užmušti, o 3 italijonai mirtinai sužeisti.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ Manila, ant Filipinų salų. Streikuoja čia tarnaujanti ant laivų.

¶ Pereitą sanvaitę Jungtinėse Valstijose iš viso buvo 228 nusibankrutinimai; pereituose metuose, tą pačią sanvaitę buvo jų 272.

¶ Des Moines, Ia. Darbai čia ir po prezidento rinkimų nepasigerino ant tiek, kiek darbininkai geistų.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ CHICAGO, ILL.

26 d. lapkričio Giesmininkų ratelis prie 4-tos kuopos L. S. S. A. pastatė ant scenos (turbut pirmu kartu Chicagoje) komediją "Audra Giedroje".

Ačių pasidarbavimui draugų komedija liko sulošta gana gerai.

Giesmininkų ratelis ištaria širdingą ačiu draugui B. Vaitiekunui, kuris vedė viršminėtą komediją ir tik jam priguli padėkavoti, nes ganą turėjo darbo, kol aptašė veikiančias ypatas.

Žiurint stačiai į lošimą reik pabraukti roles: Bertašiaus, tėvo (B. Vaitiekunas), Kupečio (J. Briedis) ir Raulo (J. Sankunas).

Bėda tik su moterims, nes joms tankiausiai rupi tas su kuo lošia, o ne ką lošia.

Sąnarys.

NUO TĖV. MYLĖTOJŲ DR.

Atemantį nedėldienį, 13 d. gruodžio bus susirinkimas 22-ros T. M. D. kuopos, ant ko atkreipiame atydą kaip kuopos narių, teip ir pašalinių. Kuopos nariai yra meldžiami pributi todėl, jog bus tuli svarbųs pranešimai apie draugijos reikalus (čarteris ir kiti). Kuopos nariai, kurie nebuvo ant pereito susirinkimo, meldžiami butinai pributi ir atsiimti knygas — Aritmetikos vadovėlį.

Pašalinės ypatos užkviečiamos todėl, jog turės progą susipažinti su darbais šios draugystės ir apart to, galės susipažinti su smulkmenomis rengiamojo Kudirkos vakaro.

Šitą paskutinį paaiškinimą pridedam todėl, jog daugumas žingeidauja: "koks gi tasai vakaras bus?" Susirinkimas prasidės terp 3 ir 4 po piet svetainėje Ruigio, kampas 33-čios ir Morgan gatvių.

22-ros kp. Viršininkai.

IŠ WESTVILLES, ILL.

Laikytam 15-tą dieną lapkričio draugystės Lietuvos Dukterų susirinkime, nutarta paaukauti išleidimui Dr. Vinco Kudirkos raštų, po kiek katra draugė išgali; tam tikslui suaukauta $5.50. Aukavo sekančios ypatos:

Rožė Šlikienė $1.00, Marijona Mareikienė, Marijona Meškevičienė, Katrina Vitkauckienė, Ona Padleišienė, Monika Mosteikienė, Elzbieta Šteinienė, Barbora Šleizienė, Liucija Besidarienė po 50c.; Marijona Pacukevičienė, Uršulė Paulauskienė po 25c.

Mes gerai supraždamos naudingumą lietuviškai tautai Kudirkos raštų, su mielu noru aukaujame pagal savo išgalę; kadangi musų draugystė susideda tik iš 14 ypatų, pertai daugiau nebuvo galima paaukauti, bet jeigu visos lietuviškos draugystės seks musų pavizdį, ir aukaus pagal savo išgalę, tai išleidimui Dr. Vinco Kudirkos raštų nebus vargo. Taigi dirbkime ant tautiškos dirvos!

Aukos nusiųstos Tėvynės Mylėtojų draugystės centrališkam iždininkui A. J. Povilaikai.

Vardan Lietuvos Dukterų draugystės,

Rožė Šlikienė, pirmsėdė.

IŠ CLARIDGE, PA.

Darbai eina čia prastai: dirba 2—3 dienų sanvaitėj.

Lietuvių yra čia 6 šeimynos, o pavienių koks tuzinas. Apšvietimas čianykščių lietuvių stovi žemai. Ir pasielgimas jų ne gražiausias.

J. J.

IŠ DURYEA, PA.

Kietųjų anglių kasyklose darbai ėjo silpnai: iki spalio mėnesio dirbo 3—4 dienas sanvaitėj, paskui pradėjo dirbti geriaus; dabar dirba 6 dienas sanvaitėj. Darbai daugiausia perkami; iš kitur pribuvusiam darbas nelengva gauti.

Čia yra lietuvių burelis, terp jų apsišvietusių mažai, daugumas paskendę tamsybėj, miega. Pirmeiviškų laikraščių ir mokslišku knygelių mažai kas skaito, daugiausia praleidžia laiką prie alkoholiaus stiklo netik smuklėse, bet ir namuose sueina iš kelių grinčių į vieną praleisti laiką linksmiaus; netik vyrai, bet kai kurios moterįs lietuvės neapsileidžia; negana ką tėvai teip daro, bet ir mažus vaikus girdo svaiginančiais gėrimais.

Duryetis.

IŠ SHENECTADY, N. Y.

Darbai čia eina silpnai. Yra čia tik elektriška ir inžinų dirbtuvės. Elektriškoj darbai pradeda eiti geriau, inžinų dirbtuvėj dirba dar vis mažai, bet žada pradėti geriau dirbti.

Lietuvių yra čia apie 300, bet jų tautiškų darbų ne matyti: vieni pavirto į lenkus, kitiems tautiškiejie reikalai visai nerupi, labiau jiems rupi alaus stiklas. Jie sako, jog apšvietimas linksmumo neduoda, o alus duoda, todėl reikia alų maukti. Teisybė, yra ir čia keletas apšviestesnių, norinčių darbuotiesi, bet tokių yra labai mažai, mažai jie turi ir pasėkėjų, todėl nieko negali nuveikti.

Du metai atgal buvo sutvėrę Kliubą, uždėjo knygyną, nusamdė salę. Iš pradžių viskas ėjo gerai. Paskui Kliubas užsimanė namą pirkti, bet sustojus darbams, reikėjo pirkimo namo reikalą atidėti. Bet visgi Kliubas darbavosi, kėlė balius ir surinko pustrečio šimto doliarių (iš balių visuomenė mažai turi naudos. Red.). Dabar manydami, kad darbai pradės eiti geriau, vėl pakėlė pradėtą pirkimo namo klausymą. Susirinkime buvusiame kelios sanvaitės atgal nutarė galutinai pirkti namą ar lotą Kliubui. Išrinko komitetą iš keturių vyrų, kurie sujieškojo tinkamą namą. Kitame vėl susirinkime, perstačius komitetui, nutarta pirkti namą su lotu. Bet už tuos kelis šimtus, kokius turi savo kasoj Kliubas, namo nupirkti negalima. Todėl nutarta sudėti akcijoms po 10 dol. kiekvienam. Jau akcijoms sudėjo 130 dol., o užsirašiusių yra iki 500 dol. Šv. Kazimiero draugystė žada dovanoti 200 dol. Tai dabar, galima tikėtis, kad Shenectades lietuviai nupirks Kliubui namą. Bet ar ištikro pasiseks, dar negalima žinoti, nes Kliubas turi ne mažai priešininkų, kurie kursto lietuvius, atkalbinėja juos nuo prigulėjimo prie Kliubo.

K. Raškauckas.

IŠ BROOKLYN, N. Y.

Pas mus, teip kaip Maskolijoj, revoliucija. Budavo socijalistai tankiai parengia prakalbas ir viešus susirinkimus rinkimui pinigų revoliucijai. Tuose susirinkimuose tekdavo ir daug naudingo išgirsti ypač apie pagėrinimą darbininkų buvio. Kadangi kalbėtojais budavo socijalistai, tai jie gana tankiai ir lietuviškiems biznieriams suduodavo, apšaukdami juos buržuais, išnaudotojais, skriaudėjais; šaukė, kad kiekvienas "biznis", tai tik apgavystė; jeigu jau reikia ką pirkti, tai, girdi, geriau pirkti nuo žydo negu nuo lietuvio, nes žydai labiau socijalizmui prijaučia. Bet daugumas su tokioms prakalboms nesutikdavo, nes ištikro ir žydai nevisur ir nevisi socijalizmui prijaučia — žydas pramonininkas ten socijalizmui prijaučia, kur tas jam pelną atgabena. o kur pelno nėra, ten ir socijalizmui pritarimo nėra. Juk didžiausiam laisvės naikintojui, Maskolijos carui, jeigu tik reikia pinigų, parupina juos žydai piniguočiai. Bet jei kas bando tokiuose socijalistų susirinkimuose jų kalbėtojų išvadžiojinams pasipriešinti, tokį tuoj apšaukia juodašimčiu. Ypač Laukis terp musų socijalistų negerą turi vardą; jo vardą panaudodavo jau tuli socijalistai net terp savęs besikoliodami.

Dabar vienok pas mus tyku kaip išmurusiam avilyj. Prakalbų socijalistai nerengia nežinia kodėl. Gal todėl, kad tie pats socijalistiškiejie kalbėtojai, likę vertelgoms, savo paprastoms prakalboms ne nori sau kenkti, o kitaip kalbėti neįstengia. Štai So. Brooklyne, po vadovyste karščiausiojo kalbėtojo Šukio likosi uždėta mėsos pardavinė. East Brooklyne draugas Grinius & Co. uždėjo staliorišką biznį; kitas socijalistas su Co. įrengė duonkepę. Ar ne stebuklingos permainos! Seniau socijalistai niekino vertelgos, o dabar pats su jais stoja konkurencijon ir reikalauja jau kad lietuviai juos remtų. Argi idėja butų vien įnagiu atsiekimui kokių keno nors asabiškų siekių?

Antanelis.

IŠ RED LODGE, MONT.

The Daily Picket iš Red Lodge, Mont. už 21 d. praėjusio mėnesio praneša, kad jei anglių kastynėse vadinamoseNorthwestern Improvement kompanijos nepražuvo 200 žmonių, tai tik ačiu sumaningumui kasyklų valdybos. Žuvusiais yra 9 žmonės, terp kurių du lietuviai—Pranas Jankauskas ir Antanas Storonas; Jankauskas buvo vedęs ir paliko moterį našlę. Storonas buvo nevedęs, turėjo pirkęs ukę ir neseniai buvo pradėjęs dirbti kasyklose; keli metai atgal jis gyveno Chicagoje po num. 23 — 14 Place ir turėjo brolį. Nelaimė atsitiko dėlei gimusio gaisro kasyklose. Nežinia kas padegė ramščius, o tie budami aliejuotais plačiai užsiėmė degti ir kad nepražuvo visi 200 žmonių esančių po žeme tai tik ačiu sumaningumui užžiurėtojų, kurie tuojaus nukreipė oro srovę kiton pusėn ir tuomi išgelbėjo žmones.

IŠ TACOMA, WASH.

Čia yra visokių dirbtuvių, daugiausia lentų piovyklų, geležies ir karų dirbtuvės. Už darbą moka ne mažiausiai: prieš krizį mokėjo po 2 dol. už 10 darbo valandų; krizio čia kaipi nebuvo, tas ne dirbo, kas nenorėjo, dirbtuvės vienok nesustojo, o krizio laike algas sumažino iki $1.75.

Gyventojai susideda iš visokių tautų; daugiausiai yra švedų, norvegų, vengrų, lenkų, italijonų ir japonų; yra nors nedidelis lietuvių burelis. Nežinia, kodėl čia daugiau musų brolių nesuvažiuoja. Čia gyvenimas geresnis ir darbo netruksta, oras sveikas; jeigu kas atvažiuoja, tai ne ilgai užsilaiko. Atvažiavusiems vienstipiams sunku boardas gauti, nes lietuviškų šeimynų čia mažai. Gerai butų, kad čia vedę lietuviai, atkakę, pirktų lotus. Darbą čia gali gauti. Suvažiavus daugiau lietuvių, ypač jeigu atkaktų daugiau apsišvietusių, galėtume ir mes ką nors svarbesnio veikti, esant mažam skaitliui, svarbesnių darbų nėra kam griebtiesi. Nors čia yra S. L. A. kuopa, į kurią priguli keletas draugų, bet kad jie menkai apsišvietę, tai nėra kam kuopą pastumėti ant geresnio kelio.

V. Kavaliauckas.

IŠ TORONTO, ONT.

28 d. spalio (laikraščiams neparanku talpinti aprašymus teip senų atsitikimų. Juk laiškas iš Toronto ateina į Chicagą į dvi dieni. Red.) buvo prakalbos ir deklamacijos. Deklamavo mergaitės ir mokytojos: Teofile Viliuniutė—eiles "Smagiai, gražiai saulutė šviečia"; Daniutė Griteriutė — "Dirbk ir melskis". Potam mokytojas 174 kuopos S. L. A. (ar tai S. L. A. kuopa turi čia savo mokyklą? Kaip tą kuopos mokytoją reikia suprasti? Red.) kalbėjo apie šių laikų gerovę ir kur musų darbas digsta.

Gaila, kad susirinko daugiau lenkų ir žydų negu lietuvių, nors kaip kurie lietuviai ir įžengą turėjo dykai, bet tingėjo ateiti.

Torontietis.

"TIK NESIKARŠČIUOKIME".

Ponas Laukis, straipsnyj po tokiu užvardinimu, tilpusiame 41 Nr. "Lietuvos", — terp kitko rašo šiaip: "Sako, kad p. Žagaras, antru kartu atvažiavęs Amerikon ir pristigęs pinigų New Yorke, kreipėsi prie R. Š. K. Europoje ir gavo nuo jo 100 rub. Ar tuos pinigus jis gavo kaipo revoliucijos reikalams ar kaip? Revoliucijos juk tąsyk nebuvo Lietuvoje, o dar mažiau Amerikoje. Ar gal jo varžytinės už pirmystę sanjungoje su p. Baltrušaičiu R. Š. K. paskaitė revoliucijos darbu? Kaip gi tas yra? Aiškiai matosi vienas dalykas, kad tų Amerikos doliarių teko ir reikalingiems ir nereikalingiems".

Ponas Laukis atranda, kad tie 50 dol. man teko visai nereikalingai. Aš tame dalyke tik ir noriu paaiškinti, kad tie doliariai, matyt, su rekalu išmokėta, nes, jei aš panešiau lėšas, besidarbuodamas L. S. D. P. labui, jai, ar kokiai ten kitai partijai priderėjo atsilyginti. Bet kame p. Laukis mato varžytines už pirmystę sanjungoje su p. Baltrušaičiu, tai aš nesupranta.... Gerai atmenu, viename "Lietuvos" numeryj p. Laukis, mezdamas kritikos žvilgį ant lietuvių socijalistų ir priduodamas faktus, išsitarė, kaip 1-moji L. S. S. kuopa, savo pirmame atsišaukime, skundžiasi visuomenei, kad L. S. S. Centro viršininkai despotiškai elgiasi su L. S. S. narais. Ponas Laukis tuomet matė, kad 1-mos ir 13-tos kuopos darbai, atkreipti prieš despotiškus L. S. S. Centro viršininkus, buvo teisingi darbai ir tame p. Laukis matė kovos bei revoliucijos darbą — išgriauti despotišką L. S. S. valdžią.

Pribuvos man Philadelphijon, pastebėjau, kad L. S. S. Centro viršininkai ištikrųjų yra neprieinami. Aš prižadėjau pirmos ir 13-tos kuopos draugams padėti kelti "revoliuciją". Tas tik ir buvo veikiama — nedaugiau. Aš jokios pirmystės nepripažystu. Ar taktiškai buvo vedamos tos "varžytinės" už pirmystę ar netaktiškai, tai jau kitas dalykas.

Jei p. Laukis pirma matė revoliuciją L. S. S. sanjungoj ir despotus, tad kodėl jau dabar nemato? Juk paskutiniu laiku L. S. S. Centro viršininkai pasirodė da didesniais sauvaliais: bereikalingas pavarimas nuo darbo "Kovos" sandarbininkų, paveržimas pirmos kuopos vardo, noras išmesti iš sanjungos jiems nepatinkamas ypatas ir tt. Pasirodo, kad R. Š. K. nedaug butų paklydęs, jei jis butų man paskyręs nors ir vedimui kovos su Baltrušaičiu ir Co. Ponas Laukis gerai žino, kad kiekvienai revoliucijai yra reikalingi doliariai....

A. Žagaras.

K. JANONIS SUKLUPO.

Kuomet p. Janonis parašė apie manę pirmą "Feljetoną", aš atsakiau jam rimtai ir norėjau, kad jis paaiškintų mano "prasižengimus", kaip pridera. Bet p. Janonis antru kartu atkartojo ko ne tą patį "Feljetoną" ir da pagražino jį ne tai sarkastiškais, ne tai pasityčiojančiais pridėjimais. O ant galo atrado mane tokiu kvailiu, kad net ir vietą man paskyrė Vileikos beprotnamyj. Kituose savo raštuose net prie sofizmų pradėjo kibti. Žodžiu sakant, p. Janonis mėtėsi į visas puses, nežinodamas už ko griebtiesi, sykį jau į purvyną įbridęs.

Galų-gale, 46 Nr. "Lietuvos" p. Janonis rimtai prakalbėjo, likdamas prie savo keistų išvadžiojimų. Matyt, kad p. Janonis ne nori susisemti tą, kas yra negardu!

Jis pirmame savo "Feljetone" rašė, kad aš šventvagiškai apsiskelbiau atstovu, o vėliau prikibo prie drg. Mertinaičio parašo, ir da prie to parašo, kurį iškraipė "Kovos" nepaliečiamiejie; iškraipė, ir patįs stebėjosi.

Taigi dabar eina klausimas — ar aš turėjau tiesą apsiskelbti atstovu ar ne? Berods iš pradžių ir p. Janonis kalbėjo apie tai, Kad suprastų p. Janonis kame dalykas, aš apsiimu paaiškinti.

1905 m. L. S. D. P. skilo į dvi frakcijį;—"Balsiečių" ir "Draugiečių"; jos tuomet buvo, taip užvardytos. Labai gerai atmenu, kaip tų frakcijų lideriai už krutų ėmėsi, bardamiesi ne tai už principus, ne tai už taktiką. Mano simpatija linko "Balsiečių frakcijos" pusėn.

Pradžioj 1906 m., kada užstojo reakcija Rusijoj, lideriai abiejų frakcijų pateko kalėjiman. Man teipgi tas gresė. Aš pasiryžau važiuoti Amerikon. Kuomet apie tai dažinojo linkusiejie L. S. D. P. C. K. nariai, jie užmanė, ar aš negalėčiau atstovauti jų partijos Amerikoj. Aš priėmiau tą propoziciją. Man išdavė paliudijimą ant kurio vienas iš jų pasirašė.

Ilgai netrukus, "Draugiečių" lideris pasiliuosavo iš kalėjimo. Jam jau didžiausias "Balsiečių" priešas nebestovėjo daugiau ant kelio. Jis paėmė į savo rankas L. S. D. P. vadeles. Jis "Darbininko Balsui", kaipo buvusiam didžiam priešui, užgiedojo amžiną atilsį ir pagimdė "Naują Gadynę". Da geriau — kuomet panorėjo kai-kurie C. K. nariai paliuosuoti iš kalėjimo "Balsiečių" liderį, įnešus 300 rub. kaucijos iš abelnos L. S. D. P. kasos, tai "Draugiečių" lideris smarkiai užprotestavo, matyt bijodamas, kad ne prisieitų apleisti didvyrio vietą.

Mano nuomonės kai-kuriuose klausimuose griežtai skyrėsi nuo "Draugiečių", — tų pačių "N. G." liderių nuomonių. Taigi ne kartą prisieidavo aštriai pasibarti su jais per laiškus, jau man esant Amerikoj, todėl, kad aš nesutikdavau su jų pažiuromis.

L. S. D. P. konferencija nutarė atšaukti manę ir pasiųsti savo šalininką. Tas ir buvo atlikta.

"Balsiečių" gi frakcijos lideris ilgai sėdėjo kalėjime ir nieko apie tai nežinojo, negalėjo žinoti ir apie mano pabėgimą, nes jis tuo laiku maudėsi Baltijų jurų vandenynuose.

Nėra ko stebėtis, p. Janoni, jeigu mano kalbos ir darbai pasidarė žinomi C. K. Ir iš tikro kito kelio jau nebuvo — prisiėjo C. K. persiųsti atšaukimo laišką ir taisyti mano "klaidas"! Europiečiai pastebėjo mano klaidas, o Amerikiečiai, čia ant vietos, ne per Baltrušaičio žiuronus negalėjo išžiurėti jų. Keista vienok ir dabar: — L. S. D. P., vietoj barti už mano prasižengimus ar klaidas, da pripažįsta uždengti mano lėšas — paskyrė iš R. Š. K. 50 dol.

Jei p. Janoni nėši L. S. D. P. C. K. nariu ir nežinai kame dalykas, daug geriau butų, kad tylėtumei, — yra juk ypatos, kurios prigulėjo prie C. K., o vienok ne protestuoja prieš mano klaidingus darbus bei atstovavimą jų partijos Amerikoj.

Kitas dalykas apie pabėgimo "fikciją". Tame gi klausime aš da kartą siunčiu p. Janonį pasiteirauti pas Keidainių policijos viršininką bei tardytoją.

Daleiskim, kad sauvališkai apsiskelbiau atstovu ir papildžiau fikciją. Janonis galėjo klausytiesi ir nedagirsti, — žiurėti ir nematyti. Juk įvairiai šuprantami sofizmai: — "čia asilas gieda, o čia lakštingala maurojo"! Bet kaip jau galėjo atsitikti su toms mano fotografijoms, kurias p. Janonis matė išstatytas languose Tilžėje? Ar tik ir čia nebus tyra fikcija.... Matyt p. Janoniui įsiskverbė fikcija į galvą ir viskas kitaip išrodo. Aišku, kad p. Janonis apsiėmė lošti moralisto rolę ir mokyti doros kitus, pats nepasiliuosavęs nuo ydų. Pirmame savo "Feljetone" net priminė apie kokį ten "revoliucijinį" biznį. Bet kad perstatyti aiškiai ir suprantamai kame tas biznis — tai to ne padarė.

Aš mielai priimu pamokinimus nuo kiekvieno ir stengiuosi taisyti savo klaidas. Mes visi esame klaidingi. Tik dvasiškija savo popiežių da laiko neklaidingu, nors toksai pat mirtinas, kaip ir p. Janonis. Bet mokyti kitus ir kovoti su jais, be gailesčio garsinti tokius atsitikimus, apie kuriuos niekо nežino, ar nesupranta, reiškia padėti juodą tašką ant savo sanžinės ir užsimerkus, varyti toliau savo profesijonalinio šmeižiko darbą. Aišku, kad p. Janonis suklupo po savo šmeižinės našta, nes ir polemizuoti su manim atsisakė.

Janonis teipgi rašo, buk mokąs gerbti tuos, kurie tos pagarbos yra užsitarnavę. Man garbė visai nerupi ir aš jos ne jieškau. Mano devyzas — padėti šviestis užpakalyj atsilikusiems broliams. Ir aš visai nesigarsinu kiek aš darbavausi visuomenės labui, ir ką aš nuveikiau, kaip kad p. Janonis daro: — esą — jau bus dešimts metų, kaip šį-tą esu dirbinėjęs ir mokinęs; bet apgailėtina — per tiek metų p. Janonis darbavosi ir mokinosi, o vos dažinojo, kad Rusijoj baisi "kapitalizmo tvarka" smaugia žmones.

Janonis teipgi nuoširdžiai pasigyrė Rugieniui, kad labai smulkiai žino, kas dėjosi revoliucijos laike Raseiniuose ir paviete. Bet aš norėčiau išgirsti — ar p. Janonis žinojo tas smulkmenas pirma, negu tas buvo aprašyta "Darbininkų Balse" 1906 m. ir ar viskas buvo surašyta tame numeryj? Prie to pasigyrimo p. Janonis pridurė žinią apie streiką pas dvarininką Zaborskį ir nurodė, kad ne aš suorganizavau minėtąjį streiką, bet koksai Šiaulių organizacijos vaikinas. Aš nesivaikau savo darbų ir ne manau išduoti kaipo atskaitą visuomenei. Aš vien noriu pasakyti, kad p. Janonis atydžiau skaitytų "D. B." ir geriau atskirtų Zaborskius Kauno paviete nuo Zaborų Šiaulių pav. Šiaulių p. atliko Š. organizacija, o Kauno p. — K. org. ir pas Zaborskį (K. p.) buvo įvykęs ir laimetas kumečių streikas spalio 1905 m.

Prisipažinstu, kad man neapeina nė tas atstovo vardas ir garbė, man vien tik rupi apsiginti nuo šmeižimų.

Jei p. Janonis jau išsėmė visą savo proto sandelį visuomeniškuose klausimuose ir kimba prie ypatų savo "feljetonais", už kuriuos gauna užmokestį, todėl ir aš galiu prisidėti keliais centais, kad geriau sektusi ypatas teršti. Už kiekvieną eilutę, kas bus apie manę parašyta, gausi po ¼ cento, — pakol tiek išgaliu.

Taigi p. Janoni, jei nori buti moralistu ir jei manai kitus mokyti, pirmų pirmiausia pažink pats save ir dorą, o paskui kitus mokink doros, tas daug daugiau atneš naudos. O pirma to nuplauk juodą tašką nuo savo sanžinės.

A. Žagaras.

CARO ŠUNYBĖ!

Naujas budas — tinklas korimui liaudies.

Lavonai.... kraujas.... tai didelis linksmumas Rusijos carui ir jo bernams....

Negana, kad Maskolijoj pilni kalėjimai žmonių; pilni Sibyro tyrai, — žemė permirkusi nekaltų žmonių krauju; tukstančiai aukų krito!....

Geidžianti laisvės savo tėvynei su pasišventimu ėjo ir dėjo galvas ant barikadų, jieškodami sau žmoniškų teisių.

Romanovas su gauja tarnų ramiai žiurėjo į tokias biaurias skerdynes. Jis nepaiso to ir leidžia žudyti nekaltus žmones!

Žmones, įpykę, stačiai pareikalavo sau prigulinčių teisių ir Mikalojus jauzdamas siūbavimą savo soto ir svyravimą ginkluotų tarnų, t. y. kareivių, davė žmonėms laikinai daugiau laisvės. Ar ilgai buvo toje laisvė? Kaip rasa, užėjus saulei, dingo!

Mielaširdingas caras šaukia valdžios dumą paklaust žmonių, prisiųstų atstovų, ko jie reikalauja.

Pirmojon viešpatystės dumon žmonės pasiuntė atstovus darbininkus, ar darbininkų užtarėjus. Nors pasekmių nebuvo, bet caras išsigando, kada žmonių atstovai pareikalavo pagerinimo darbininkų buvio. Jis griebėsi paprasto vaisto ir išvaikė dumą. Suvaržė darbininkams teises laike rinkimų II-jon dumon. Jon jau mažiau pateko darbininkų atstovų. Palaikius tulą laiką II-ją dumą, vėl ją valdžia išvaiko, manydama tuom apmalšinti liaudį.

Dar labiau suvaržo darbininkų teises, kad laike balsavimų nebutų išrinktas koks darbininkų atstovas į III-ją dumą.

Valdžia griebėsi visokių priemonių tildymui žmonių.

Sodino į kalėjimus žymiausius veikėjus: — atstovus I ir II dumos žymiausius veikėjus, rodančius žmonėms šviesą.

Susidrutinusi, valdžia po senovei, nori visai išnaikinti "piktą" revoliucijonierių pasėtą sėklą, iš naikinti revoliucijonierius, nes jie kelia maištus prieš "batiušką" ir jo bernus.

Negana, kad jau daugybes gyvasčių išžudė Maskolijoj, bet Mikė II nori parodyt' jog jo baltoji, visagalingoji ranka siekia ir tolimus Amerikos plotus, iš kur mano teip-pat išgauti revoliucijonierius kaip pasisekė išgauti iš kitų viešpatysčių: Šveicarijos ir kitų, išėmus Anglijos ir iš dalies Prancuzijos.

Žmones ramiai žiuri, kaip jos atstovai viešp. dumoj, bekariaudami už žmonių teises, užsitraukia ilgus metus kalėjimo ar ištrėmimo ar kitokią bausmę. Jie leidžia bausti savo užtarėjus visokiais budais. Neišdrįsta pakelti ginklo ar balso ir pasakyt carui: "sustok! mes galime juos bausti, bet ne tu! Kodėl ne baudi mus; jie reikalauja nuo tavęs vien to, ką mes reikalauti liepiame! Musų atstovai, tai mes, visi Maskolijos ukėsai."

Biauriai valdžia elgiasi netik su žmonių atstovais, bet ir su visais kitais veikėjais. Neturėdami žmones ramumo savo tėvynėj, apleidžia ją ir traukia į visas šalis. Daug jų atkeliavo čion į Suvienytas Valstijas jieškoti prieglaudos po žvaigždėta vėliava, kur New Yorke stovi stovyla prancuzų padovanota, Liuosybės. Šiandien liuosybė, tai tik žodis. Liuosybė

pavergta kapitalistų. Šiandien Rusijos valdžia areštuoja su pagelba amerikoniškosios kiekvieną jai neištikimą žmogų, užkrauđama nebutas kaltes.

Neseniai New Yorko uoste išlipo apie 60 šnipų, Rusijos valdžių atsiųstų sujieškoti terp ateivių iš Rusijos revoliucijonierių, naujas aukas!....

Daugiausiai jų pasiskleidė apie Chicagą ir jos apielinkes. Kalba, jog Rusijos konsulis jiems išdalino daugybę paveikslų revoliucijonierių, kad lengviau butų sujieškoti. Ne tik vyrai šnipinėja, bet ir tula moteris A., kuri už savo jieškojimą gavo 20 tukstančių doliarių. Pasekmes tų šnipų darbų tokios, kad Rudovič ir Alexandrovičia tapo suimti iš paveikslų: Alexandrovičia pagražintas į Libavą ant laivo "Koreja". Kiek čion teisybės, dar negalima visko tikrai sužinoti.

Pirmutinis suimtas revoliucijonierius, tai J. J. Paurėnas, kurį Maskolijos valdžia apkaltina už kriminališką prasižengimą, manydama tokiu apkaltinimu išgauti ir partempti į Maskoliją ant kartuvių. Jo išliuosavimui maž ne kiekviename didesniame mieste susitvėrė tam tikros tarybos, kurios rinko parašus po tam tikroms peticijoms ir aukas. Viena taryba buvo Chicagoj, bet ji paskutiniame laike buvo visai aptilus, manydama, jog Paurėnas bus išteisintas ir tokiu budu musų tarybos galės besidarbavimas pasiliauti. Pasirodė vienok visai kitaip: negana, kad Paurėnas yra suimtas, bet jau yra ir naujai suimti. Taigi aiškiai matome, jog žaizda atsinaujina ir ji dar pavojingesnė yra negu pirma. Reikia neatbutinai palaikyti tarybas ant toliaus, jei mes norime palaikyti karžygių gyvastį.

Paskutiniame laike aiškiai matyt, kad Rusijos valdžia neperstos rinkus kruvinas aukas iš liuosos Amerikos, kol patįs žmonės ne privers Amerikos valdžią pertraukti ryšius su Rusija, kad nebeišdavinėtų politiškų prasikaltėlių. Kad plačiau apie tai visi žinotų, kad visi susikuoptų ir sujungtomis spėkomis dirbtų, neatbutinai [illegible] kalinga organizacija kovojimui su Rusijos šnipais. Toji organizacija jau gyvuoja, bet pakol nėra dar apdirbtas pilnas jos besidarbavimo plianas.

Kas gali pasakyt, kad nebuvo skriaudžiamas Rusijos valdžios? Vien tik jos šalininkas.

Rodos nebereiktų mums mėtytis ir piauties kaip šunims terp savęs, kas tai nebūtų: — kunigas, tautietis, socijalistas, demokratas ir tt.; visi kentė ir nešė tą sunkų caro jungą, tai visiems lygiai priderėtų kovoti prieš žiaurius jo valdžios darbus. Toji organizacija jau gyvuoja terp rusų, lenkų, žydų, čekų ir tt., reikėtų tokią įkurti ir lietuviams, ar tiesiog prisidėti prie kitų tautų. Kaip įstatai bus apdirbti, bus apskelbta laikraščiuose.

Draugai ir draugės, bukite atsargus! Kai-kur, girdėt buvo nebuti revoliucijonieriai, išsipasakodavo apie kovas nuveiktas, "didžiausius darbus revoliucijos" laike! dabar malonės jie savo burną užčiaupti, kol pavojus ne praeis, nes netyčia gali pakliuti į caro valdžios spąstus, o iš ten neteip lengva išsiliuosuoti. Per šį laiką lietuviai buvo susilaikę nuo aukų, dabar, jei kas kiek išgali, malonėsite siųsti adresu: S. Dargužis, 150 W. 18-th st., Chicago. Ill.

J. D. Stasys.

|| Mieste Port au Prince, ant salos Hayti, revoliucijonieriams apvaldžius miestą, jų pasekėjų pulkai iš priemiesčių įsiveržė į vidurmiestį ir plėšė pardavines, ėmė iš jų, kas jiems patiko. Netekusį valdžios prezidentą Nord Alexis prancuziškas pasiuntinys pergabeno ant stovinčio uoste prancuziško kariško laivo. Maištininkai, besidalindami paimtas iš pardavinių prekes, pradėjo terp savęs muštiesi; tose muštynėse kelios ypatos tapo užmuštos.

|| Ant salos Hayti revoliucijonieriai galutinai paėmė valdžią į savo rankas ir krašto sostapilyj, mieste Port au Prince. Prezidentas Nord Alexis ir jo ministeriai pasislėpė svetimų kraštų ambasadose. Senoji valdžia likosi išversta be kraujo praliejimo, kadangi miesto gyventojai stojo revoliucijonierių pusėj, o kareiviai atsisakė ginti prezidentą. Tuom tarpu išrinko prezidentu jenerolą Legitime.

EMILE ZOLA

RYMAS

ROMANAS

VERSTA IŠ FRANCUZŲ KALBOS

(Tąsa).

Grafas Orlando Prada, išaugęs bajorų šeimynoje Milane, jau nuo pačios kudikybės neapkentė svetimtaučių ir, turėdamas vos penkiolika metų, dalyvavo jau slaptoje draugijoje. Italai jau seniai nekentė Austrijos viešpatavimo, kuomet dar konspiratoriai susirinkdavo apleistose lušnose, tarp nepraeinamų miškų; toji neapikanta sustiprėjo, kuomet pradėta svajoti apie laisvą Italiją, kuri, išgavus savistovybę, vėl pasidarys didžia viešpatybe. O, kokia tai puiki ir prakilni svajonė — paliuosuoti iš retėžių, kuomet tai garbingą žemę, tą Italiją, sudraskytą, suplėšytą, vaitojančią smulkių tironų naguose! Išvyti prašaliečius, ištremti despotus, sužadinti ir sukelti tautą, ištraukti ją iš skurdo ir vergijos, apskelbti Italiją susivienijusia ir laisva, — tai karšta svajonė, kuri, yt karšta liepsna, degė jaunuomenės širdyse ir pripildė entuzijazmo jausmu Orlando sielą. Jis nekantriai svajojo atiduoti savo kraują tėvynei ir numirti už ją, jei nepasiseks jos išliuosuoti.

Taip praleido savo jaunybę Orlando Milane. Dvidešimties penkerių metų jis apsivedė, ir beveik tuo pačiu laiku buvo gauta žinia, kad Pijus IX išbėgo ir prasidėjo revoliucija Ryme. Tuojau jis atsisveikino su savo namais, žmona, giminėmis ir nulėkė Ryman. Jis pasipažino tuomet su Madzini ir nekurį laiką interesavosi taja stipria mystiko ir respublikono figura. Besvajodamas apie viso pasaulio respubliką, jis priėmė Mandzino devizą "Dio e popolo" ir dalyvavo procesijoje, kuri su didžia iškilme perėjo per revoliucijonišką Rymą. Tai buvo laikas, kuomet žibėjo viltis, ir tuomet jau buvo girdėti balsai, reikalaujantiejie atnaujinti katalikybę. Bet greitai kitas žmogus, primenantis senųjų laikų didvyrius, Garibaldi, kuriam tuomet tik pradėjo šviesti neužgestanti garbė, patraukė prie savęs Orlando, kuris prieš jį lenkėsi, kaip prieš Dievą, ir karingai mušėsi jo eilėse, dalyvavo neapolitanų pergalėjime prie Rieti, ir sekė paskui jį, kuomet šis skubino pagelbėti Venecijos gyventojams, kurie buvo priversti atiduoti Rymą francuzų armijai, kurią vedė generolas Udino, ir kuris atėjo Ryman, kad sugražinti Pijui IX valdžią. Koks nepaprastas ir beprotiškai drąsus užmanymas! Venecijos gyventojai, kuriems kitas didis patrijotas ir kankintinis, Menenas, vėl įkvėpė respublikonų dvasią, daug mėnesių gynėsi nuo austrijiečių. Ir, štai, Garibaldi, su nedidele žmonių kruvele plaukia ant trisdešimties žvejų laivelių jiems į pagelbą, ir iš tų laivelių — aštuoni pakliuva į rankas priešo, o pats Garibaldi priverstas plaukti atgal; čia miršta jo žmona, kuriai savomis rankomis užspaudžia akis, pirma negu sugrįžti į Ameriką, kur ir pirmiau gyveno, laukdamas sukilimo! O, kokia galinga buvo tuomet Italija, visa užsidegusi patrijotizmu; kiekviename mieste atsiranda didvyriai ir fanatikai; minios sukila tai vienoje, tai kitoje vietoje, ir nežiurint į visus nepasisekimus, visgi drąsiai ir nesulaikomai eina prie laimėjimo.

Orlando sugrįžo prie savo jaunos pačios į Milaną, kur pragyveno dvejus metus užsidaręs, ir laukdamas nekantriai, kuomet vėl galės pulti į pageidaujamą mušį. Tame laike jis turėjo tik džiaugsmo momentą: gimė sunus, Luidži, bet nuo gimdymo mirė motina, — ir tai buvo naujas smugis skausmų. Negalėdamas ilgiau pasilikti Milane, kur policija sekiojo paskui jį, jis pardavė liekanas savo turtų ir išvažiavo į Turintą; čia atidavė savo kudikį mirusios pačios giminaitės globai. Grafas Kavur, pasišventęs išsiliuosavimui, kurstė Pjemontą prie paskutiniojo mušio. Tai buvo laikas, kuomet Viktoras-Emanuilas priimdavo pas save pabėgėlius, atvažiuovusius pas jį iš visos Italijos, tarp kurių buvo didžiausi respublikonai, sukompromituoti ir pabėgę po nenusisekusiam tautos sukilimui. Stipri ir gudri savojiška dinastija jau seniai svajojo apie Italijos suvienijimą. Orlando puikiai žinojo, po kokio viršininko vėliavą jis atsistojo; bet republikonas jau pavirto į patrijotą, — jis jau nebetikėjo į Italijos suvienijimą, viršui kurio plevėsuos republikos vėliava, kur galva bus popiežius, kaip svajojo tulą laiką Madzini. Argi tai ne chimera, kuri gali išnaikinti ne vieną kartą, jei atkakliai eiti prie jos? Jis nenorėjo numirti, neįėjęs į Rymą kaipo pergalėtojas. Ir jei reikėtų paaukoti savo laisvę, jis pirmučiausiai norėtų pamatyti tėvynę savistovia, kuri ant galo imtų gyventi ir žibėti. Su kokiu džiaugsmu jis dalyvavo karėje 1859 metuose ir kaip smarkiai plakė jo širdis, kuomet po mušio prie Madžentos, jis drauge su francuzų armija įėjo į Milaną, į tą patį Milaną, kurį jis aštuoni metai atgal paliko tokiame nelaimingame padėjime! Laimėjus prie Solferino, buvo padarytas Villafranke traktatas, — ir koks didis nusivylimas: Venecija dar pasiliko priešų rankose. Bet už tai Milanas buvo paimtas, o Toskana ir Parmo ir Modeno gercogijos balsavo už susivienijimą. Pamatas, visgi, buvo padėtas ir tėvynė susivienijo apie pergalėtoją Piemontą.

Praėjus metams, Orlando vėl puolė į garsų mušį. Garibaldi sugrįžo iš Amerikos, nešdamas su savim legendarišką garbę; pasakojo stebuklus apie jo didvyriškus darbus Uragvajuje, apie jo stebėtiną kelionę į Limą. Ir ve jis 1859 metuose vėl atsirado ant Europos sausžemio, dalyvavo karėje, tankiai vedė francuzų armiją, tai mušė austrijiečių pulkus, tai šturmu ėmė įvairius miestus. Staiga paskli do žinia, kad jis išsėdo su nedideliu pulku — apie su tukstančiu žmonių[61]— Marseliuje. Ir visur Orlando mušėsi pirmas. Palermo gynėsi ištisas tris dienas, bet turėjo pasiduoti. Jis pasidarė mylimu diktatoriaus adjutantu, ir padėjo jam suorganizuoti valdžią, buvo drauge su juo laike triumfalinio įėjimo į Neapolį, iš kur karalius turėjo bėgti. Visur Garibaldi buvo nepargalimas, tartum, nuo mirties jį apsaugojo geriau raudonas jo apsivilkimas, negu tvirtai padirbti šarvai, — ir reikėjo jam parodyti tik savo kardą, kad prieš jo armiją pasileistų bėgti. Piemontiečiai iš savo pusės sumušė prie Kastelfidardo generolą Lamoricierą. Ir Orlando buvo ten, kuomet diktatorius, atsisakęs nuo valdžios, pasirašė po dekretu apie abiejų Sicilijų prijungimą prie Italijos; jis dalyvavo atkakliame mušyje, užimant miestą, kuris taip tragiškai pasibaigė prie Aspromonte; maža armija išsklaidė italų kariumenę, Garibaldi buvo sužeistas, paimtas į nelaisvę ir ištremtas ant Kaprera salos, kur likosi paprastu artoju.

Paskui šešerius metus Orlando praleido Turine, kuomet Florencija pavirto į naują sostapilį. Senatas apskelbė Viktorą-Emanuilą Italijos karaliumi; ir, tikrai, Italija buvo prikelta, — truko tiktai Rymo ir Venecijos. Didesnė pusė darbo buvo atlikta, ir didelių mušių ateityje jau nebesimatė. Venecija noroms-nenoroms bus atiduota. Orlando pirmiau dalyvavo nelaimingame mušyje prie Kustocci, kur jis gavo dvi žaizdi; bet jis labiausiai kentėjo, kuomet jam tulą laiką išrodė, kad Austrija vėl atsigavo. Bet pastaroji, sumušta prie Sadovo, prarado Venecijos apskritį ir, praėjus penkiems mėnesiams, Orlando, linksmas ir laimingas, buvo jau Venecijoje, kuomet Viktoras-Emanuilas pribuvo ten, kurį sutiko minios iškilmingais šukavimais. Reikėjo paimti tiktai Rymas, ir visa Italija veržėsi prie jo, bet nuo to sulaikė iškilmingas Francuzijos prižadėjimas, kad amžinasis miestas bus atiduotas popiežiui. Trečią kartą Garibaldi, nesuvaržytas jokiais ryšiais, apimtas karščiausiu patrijotizmo jausmu, užmanė vėl pradėti savo didvyriškus darbus ir puolė ant Rymo. Ir trečią kartą Orlando dalyvavo toje beprotiškai drąsioje imtynėje, kur vėl sutiko nepasisekimą prie Mentono, kuomet užgulė ant jų popiežiaus kariumenė ir nedidelis francuzų korpusas. Vėl sužeistas, jis beveik mirdamas sugrįžo į Turiną. Nors jo širdyje degė neapikanta, bet reikėjo nusilenkti: padėjimas buvo keblus. Bet po visą pasaulį pasklido žinia apie pergalėjimą prie Sedano, — Francuzija buvo sumušta, ir kelias į Rymą pasidarė liuosas. Orlando pastojo į reguliariška armiją, kuri apsupo Rymą, idant apginti popiežiaus nepaliečiamybę, kurią laiške prižadėjo Viktoras-Emanuilas Pijui IX. Popiežiaus kariumenė, vadovaujant generolui-kancleriui, dėl akių parodė savo pasipriešinimą, ir Orlando pirmutinis įsiveržė į miestą. Ir dvidešimtoje spalių dienoje, galutino pergalėjimo, kurioje išsipildė jo svajonė, už kurią jis tiek metų kovojo, už kurios įvykinimą jis atidavė savo ramumą, savo turtą, savo protą ir visą savo kraują! — toje dienoje jis buvo laimingiausiu.

Praėjo dešimts laimingų metų. Kaip jis mylėjo Rymą, džiaugėsi ir, rupinosi juo, tartum, moterim, nuo kurios priguli visi gyvenimo džiaugsmai. Senas respublikonas, senas maištininkas, jis pasirodė monarchijos šalininku ir apėmė senatoriaus vietą, — juk ir pats Garibaldi pripažino karalių ir dalyvavo parlamento posėdžiuose. Tiktai vienas Madzini priešinosi Italijos neprigulmybei, kuri susivienijo ne po respublikos vėliava. Buvo dar viena priežastis, kuri privertė Orlando nusileisti: tai jo sunus, kuriam sukako aštuoniolika metų antrą dieną po užėmimui Rymo. Jis pats pasiganėdino liekanomis savo didelių turtų, kuriuos jis paaukojo tėvynės labui, bet sunui, kurį jis neapsakomai mylėjo, norėjo, kad šviestų puiki ateitis. Puikiausiai suprato, kad milžiniška kova užsibaigė; jis norėjo iš savo Luidži padaryti didelį politikos veikėją, gerą administratorių, kuris butų naudingas tėvynei. Todėl jis priėmė karaliaus mylistas kaipo atlyginimą už avo triusą. Jis norėjo gyventi Ryme, drauge su Luidži, ypatiškai prižiurėt jį ir duoti patarmes jam visuose darbuose. Be to ir jis pats dar gali šį-tą naudingo nuveikti. Jis pasirupino vietą jaunam žmogui finansų ministerijoje, nes matė didelį sunaus gabumą toje šakoje, lyg instinktiviškai atjauzdamas, kad nuo šio laiko prasidės kova ant finansiškojo ir ekonomiškojo pamato. Ir jis vėl pradėjo švajoti, vis dar entuzijastiškai tikėdamas į šviesią ateitį, pilnas begalinių vilčių; jis pasididžiuodamas žiurėjo, kaip didinasi Rymo gyventojų skaičius, kaip dygsta vis nauji ir nauji kvartalai ir kaip amžinas miestas, kaip jam rodėsi, pradeda darytis pasaulio sostapiliu.

Ir staiga, vieną rytą Orlandui einant tiptais, jis buvo suparalyžiuotas, — abi kojos apsunko, tartum, švino pripiltos, ir užtirpo. Nešė jį ant rankų į butą, iš kur jis jau nebegalėjo išeiti ant gatvės. Dabar jam sujo jau penkiosdešimts šešti metai, ir ve jau keturiolika metų, kaip jis nepersiskiria su savo krese, prikaltas prie jos, — jis, kuris seniaus taip nenuoalsiai blaškėsi po visą Italiją iš vieno kovos lauko į kitą.

Ir senas kareivis, uždarytas keturiose savo kambario sienose, žiurėjo, kaip tenai palengva griuva visos jo viltis. Į jo širdį įsiskverbė gilus nuliudimas, ir ateitis išrodė jam labai ruščiose spalvose. Nebetekęs spėkų, jis ištisas dienas praleizdavo susimąstęs; jis pamatė visą tikrybę, kokia ji yra. Ta Italija, kurią jis taip labai norėjo matyti galinga, viską darė neapsvarsčiusi, greitai grimzdo į skurdą, rasi artinosi prie bankruto Rymas, kuris jo nuomone buvo vienatinis, garbingas miestas, kuriame tauta galės semti sau spėkas, — tas Rymas buvo visai be veikluno, perdaug slėgė jauną tautą savo praeities sunkenybe.

Labiausiai grafą vargino jo sunus Luidži, kuris prisidėjo prie išnaudotojų gaujos, kurio tikslas buvo apiplėšti Italiją ir Rymą. Rodėsi, kad grafas tiktai tam ir kovojo už tėvynės laisvę, kad jo sunus galėtų joje sauvališkai viešpatauti. Nežiurint į Orlando prašymus, Luidži išstojo iš ministerijos ir nugrimzdo į pasiutusias spekuliacijas su žemėmis ir namais. Bet Orlando visgi mylėjo sunų ir tildė savo protestu, ypač dabar, kuomet Luidži pasisekdavo drąsiausios finansinės operacijos, kaip, pavyzdžiui, visos Montefiori pavertimas į tikrą miestą. Tai buvo milžiniškas sumanymas, kuris prarijo daugybę turtų ir iš kurio jis tik vienas pasėmė sau milijonus.

Bet Orlando atsisakė naudotis sunaus turtais ir, tyliai kentėdamas, nenorėjo užimti daugiau kaip vieną mažą kambarį puikiame rume, kurį pastatė Luidži Dvidešimtoje Spalių gatvėje; ir ten, tame mažame kambaryje, jis baigė skursti savo dienas, pasiganėdindamas savo mažu nuomu.

Kuomet Pierre įvažiavo į Dvidešimtąją Spalių gatvę, iš kurios matėsi Viminalio viršunes, jis nustebo nuo naujai išstatytų puikių rumų, kurių architekturoje buvo galima pastebėti ypatingas papuošimas. Plati ir linksma gatvė, su ilgais baltais fasadais iš abiejų pusių buvo skaidriai apšviesta saulės spinduliais. Prieš milžinišką finansų ministerijos namą su daugybe jiekštų, balkonų, frontonų, stovylų, Pierre iš nuostabos suakmenėjo; tos didelės akmens masos buvo yt simbolas, kuris reiškė dabartinių vaizbių spėką ir gudrumą. Ir čia, beveik priešais, nedaeinant Bonaparte vilos, buvo nedidelis grafo Prada rumas.

Užsimokėjęs vežėjui, Pierre pasisuko prie rumo, kurio durys buvo atidarytos. Įėjęs į prieškambarį, jis nesutiko nė sargo, nė lekajaus, ir turėjo palipti į pirmąjį augštą. Monumentališka lipynė su marmuro atsparčiais buvo panaši į Bokkanera rumo išeiginę lipynę; ir čia dvelkė tuo-pačiu šalčiu, kurį siektiek sušvelnino raudonas kilimas ir tokios-pat spalvos portjeros, aiškiai atsimušančios ant baltų sienų. Pirmamjame augšte buvo kambariai svečiams, penkių metrų augštumo, ir per pusę atidarytas duris Pierre pamatė du salionus, neapsakomai brangiai išpuoštus: čia matėsi aksomas, šilkas, paauksuoti rakandai ir augšti veidrodžiai, kuriuose atsispindėjo skobniai ir konsolės, apkrauti brangiais daiktais. Aplinkui nebuvo nė gyvos sielos; namas išrodė apleistas. Jis jau norėjo leistis žemin, kad paskambinti, bet, tuo tarpu, pasirodė lekajus.

— Ar galima pamatyti grafą Prada?

Lekajus tylomis pažiurėjo į kunigą ir, rodos, suprato kame dalykas.

— Tamstai reikia tėvo ar sunaus?

— Tėvo, grafo Orlando Prada.

— Lipk ant trečio augšto.

Bet paskui tarnas paaiškino geriau.

— Mažos durys po dešinei. Belsk stipriai, jei nori, kad atidarytų.

Ir tikrai, Pierre. turėjo pasibelsti du kartu. Jam atidarė duris mažas, labai sudžiuvęs senelis, turintis kareivio išveizdą, kuris tikrai buvo prie grafo kareiviu, ir dabar pasiliko pas jį tarnauti; jis atsiprašė, kad neatidarė tuojau, nes buvo užimtas patarnavimu savo ponui. Jis tuojau pranešė apie svečią. Pastarasis, perėjęs tamsų prieškambarį, atsidurė nedideliame kambaryje, išmuštame baltais popieriais su mėlynais žolynais. Už portieros stovėjo geležinė lova; kambaryje nebuvo jokių meblių, tiktai kresė, ant kurios ligonis praleizdavo visą dieną, medinis skobnis, nudarytas juodais dažais, ant kurio buvo sukrautos knygos ir laikraščiai, ir dvi senos kedės svečiams. Prie sienų buvo primuštos kelios lentynos knygoms. Bet už taigi iš plataus ir šviesaus lango buvo matyti puikiausis reginys, kokį tiktai galima matyti Ryme.

Bet visas kambarys tartum pražuvo, kuomet Pierre pažiurėjo į seną Orlando. Tai buvo prakilnas, platus, diktas, puikus senelis. Žili, tankųs plaukai yt miškas, buvo nudribę ant galingo jo veido su plačia burna, didele, paplokščia nosimi, didelėmis juodomis žibančiomis akimis ir ilga, garbanota barzda. Iš karto galima buvo spręsti, kad tame stipriame kune seniaus virta karšto kraujo, patrijotizmo, beprotiškos drąsos ir neišpasakyto prisirišimo prie liuosybės. Dabar, pasenęs didvyris, — nors liemuo vis dar buvo tiesus, — išrodė sugriuvusiu ir sėdėjo, prikaltas prie šiaudinės kedės, su apmirusiomis kojomis, apsuptomis juoda užklode. Tiktai stiprios rankos užlaikė dar liaunumą, ir ant veido žibėjo dar spėka ir nuovoka.

Orlando atsikreipė į savo tarną ir meiliai pasakė jam:

— Bastia, tu gali išeiti. Ateisi už dviejų valandų:

Paskui jis atidingai pažiurėjo Pierre'ui akysna ir sušuko dar skambančiu balsu:

— Antgalo, aš matau tamstą, brangus pone Froman, ir męs su tamsta galime pakalbėti užtektinai.... Pristumk, meldžiamasis, štai tą kedę ir sėsk arčiau manęs.

— Bet, patėmijęs, kad kunigas stebisi iš jo vargingo kambario, jis linksmai pridurė:

(Toliau bus).

Dvi Kelioni į Tolimą Šiaurę

Su 17 paveikslėlių.

Sutaisė S. Matulaitis

Nė vienam iš jų tuomet nė į galvą neatėjo, kad šičion juos laukia didžiausios kančios. Jie buvo keli šimtai verstų nuo Lėnos įplaukos: vadinas, nuo tos vietos, kur Deliongas norėjo priplaukti. Iki žmonių teipogi buvo da keli šimtai verstų.

Laivą parsiėjo palikti jurėse, nes jį jokiu budu negalėjo pritraukti prie kranto, dėlto jie nutarė eiti pėšti iki Lėnos įplaukos, ten palaukti upės užšalant ir ledu eiti iki žmonių gyvenimų; kitokio kelio per Sibiro tyrus jie nežinojo.

Tuom tarpu maistas paimtas iš garlaivio jau visiškai baigėsi. Dabar jie mito jau tikta medžiokle. Bet artinosi žiema. Ir taip neskaitlingi tose vietose žvėrys ir paukščiai pasidarė da retesni, persikėlė į šiltesnes vietas. Keliauninkams parsiėjo šaudyti šunis, kurie da buvo užsilikę. Šuniena prasimaitino d kelias dienas. O sveikata jų kaskart ėjo mer kyn. Pas patį Deliongą rankos ir kojos suti no ir ėmė labai sopėti. Matrosas Erikse nušalo kojų pirštus ir prisimetė gangrena Daktarui parsiėjo nupiauti jam visus pirštus Kada 1 dieną spalių mėnesio pasileido eiti toliaus, sergantį Eriksenį paguldė į roges ir vežė su savim.

Pav. 12. Kelionė per Sibiro tyrus. Jurininkai veža sergantį Eriksenį.

Štai ką pasakoja Deliongas apie jų kančias toj kelionėj:

"Dieną męs einame, naktin sustojame, renkame vandens atneštus medžius ir kuriame laužą. Iki vidurnakčiui mums šiaip taip s kėsi miegoti, bet vidurnaktį pasidarė taip šalta, kad apie miegą negalima buvo nė svajoti. Eriksenas klejodamas pabudino ir tuos, kuriuos šaltis da nebuvo prižadinęs. Diena išaušo giedri, tyki ir puiki. Ji nors truputį palinksmino mus saulės šviesa. Kelias eina ledu. Niekur nėra nė pėdsako žmogaus gyvenimų. Męs nutarėme nakvoti ant augšto, staus kranto. Pakilo smarkus vėjas. Męs šiaip-taip padarėme sau užvėją iš audeklų, apsisupome kaldromis ir sukurėme ugnį. Bet visą naktį męs drebėjome ir beveik nemiegojome. Erikseno klejojimas neduoda mums pasilsėti ir sukelia baisų neramumą. Pirmadienyj, 3 dieną spalių męs pastebėjome ant sniego žmogaus pėdsaką. Pasileidome eitl juom, bet nieko neatradome, pabijojome paklysti. Šiandien viens iš matrosų pasakė, kad ant kito kranto mato butą. Męs suskatome eiti tenai, bet eidami per upę vos neprażuvome. Jau buvome perėję apie pusantro versto, tik štai ledas po mumis sulųžo ir aš ik pažastų įpuoliau į vandenį. Tik-ką nenuskendau. Man beburzdant vandenyj, įlužo da du matrosai. Męs vos-vos išsigelbėjome. Buvo taip šalta, jog musų šlapi drabužiai tuojaus sušalo. Męs apsitraukėme ledo žieve. Betgi upę perėjome laimingai, tiktai ant musų nelaimės jokio buto ant kranto nebuvo. Parsiėjo prisiglausti urve ir džiovintis prie laužo. Trečią spalių dieną užmušėme paskutinį šunį. Iš jo apturėjome 27 mėsos svarus. Putė smarkus vėjas. Męs negalėjome nė sušilti, nė išdžiuti. Man rodėsi, kad męs visi papaikome iš nusiminimo. Erikseno klejojimas da labiaus mus liudnina. Mane kretė šaltis. Kad matrosas Aleksis nebutų prisėdęs prie manęs ir nebutų davęs man savo drabužį iš ruonio kailio aš bučiau sušalęs. Neduok Dieve kitą kartą perleisti kitą tokią baisią naktį."

Ant rytojaus su Eriksenu pasidarė da blogiaus. Naktį klejodamas jis nusitraukė pirštines ir nušalo rankas. Sveikata visų ėjo silpnyn, o da blogiaus buvo tas, kad visus apėmė didelis nusiminimas. Daugumas jau aiškiai matė, kad čion juos laukia neabejotina mirtis. Medžioti nebuvo kas. Valgio išteko tik po pusę svaro šunienos kiekvienam kasdien, bet ir toji jau baigėsi. Neturėdamas ką daryti Deliongas 6 dieną spalių mėn. pasiuntė du dručiausiu ir drąsiausiu matrosu, Nindermaną ir Noros'ą eiti greičiaus pirmyn. Mat pagal žemlapį kelios dešimtys verstų nuo jų turėjo buti kaimelis Kumak-Surka. Taigi tiems dviem matrosams Deliongas paliepė pasirupinti kaip nors pasiekti kaimelį, nupirkti mėsos ir, pasisamdžius žmonis, grįžti juos gelbėti. Pasiųsti matrosai noriai pasileido ei pirmyn, nors jokio maisto ant kelio nepasiėmė, nes nebuvo kas imti. Visas jų troškimas buvo gelbėti savo nelaimingus nusilpnėjusius draugus.

Neužilgo numirė Eriksenas. Kadangi be prietaisų negalima buvo nė padaryti grabą, nė iškasti duobę, Erikseno lavoną apvyniojo audimu, nunešė ant upės, iškirto eketę ir įleido į vandenį. Erikseno mirtis padarė į visus

labai blogą įspudį. Tai buvo pirmutinė mirtis [..] "Žanettos" nuskendimo. Dabar visi galvojo ar mirtis, pradėjus nuo Erikseno neužpuls ant jų visų.

10. BADAS IR MIRTIS.

Greitai keliauninkai suvalgė paskutinį šunienos kąsnį. Daugiaus jokio maisto pas juos nebeliko ir gauti nebuvo kur. Viena viltis paliko, kad Nindermanas daeis iki žmonių ir duos pagelbą. Visi vos galėjo paeiti. Deliongas savo užrašuose rašo:

"Męs einame svyruodami, patys nežinodami kur einame".

Badas kankino juos. Matrosui Aleksiui pasisekė nušauti kurapką, su kuria nors truputį apmalšino badą. Per visą kitą parą neturėjo jokio valgio; išgėrė tik po stiklelį spirito. Parsiėjo valgyti savo šikšninius drabužius. Pradėjo valgyti briedžio kailį. 10 spalių Deliongas atidavė suvalgyti savo didelius batus iš briedžio kailio:

"Galutinai nusilpnėjome — rašė tą dieną Deliongas savo užrašuose. — Verdame gėrymą iš žolių. Viesula kaukia. Matrosas Li visiškai nusilpo ir prašo, kad męs jį mestume. Einame stačiu krantu. Priešais mus plati upė. Vakare lendame į kokį tai urvą paupyje. Vakarienei tik šaukštukas glicerino". 11 spalių ėjo, nes nebuvo spėkų eiti. Pietums surinko 2 sauji kaszin kokių žolių, išvirino ir išgėrė.

"Visi męs einame silpnyn — rašo Deliongas. — Vos, vos pajiegiame pasirinkti malkų".

Pasilsėję dvi dieni vėl bandė eiti tolyn, bet vos pusantro versto šiaip-taip nuėjo. Beeidami pastebėjo, kad terpu jų nėra matroso [..]. Sugrįžę jieškoti, atrado vargšą atsigulusį ant sniego ir belaukiantį mirties. Jį pakėlė ir šiaip-taip nešė drauge. Naktin vėl pasisekė atrasti urvą, kuriame pasislėpė nuo pusnies. Ant rytojaus Aleksiui da pasisekė nušauti baltąją kurapką*), tai buvo visas jų maistas.

Kas toliau atsitiko parodo užrašai kapitono Deliongo, kuris iki paskutinės valandos pildė savo pareigas: neapleido savo žmonių ir vedė savo užrašus. Užrašus jo atrado šale jo lavono, o greta gulėjo ir paišelis, matomai jis rašė kol ranka galėjo judėti. Štai kas parašyta jo užrašuose:

"Šeštadienis, 15 spalių. Pusryčiams suvalgėme du senus batus ir gėrėme skystimą iš virintų žolių. Saulei užtekėjus nusprendėme eiti tolyn. Aleksis nusilpo, Li taipogi. Priėjome kaszin keno tuščią laivą. Čion sustojome.

Pirmadienis 17. Aleksius numirė. Numirė badu. Uždengėme audimu ir paguldėme į laivą.

Antradienis 18. Po piet laidojome Aleksių; padėjome ant ledo ir uždengėme ledo atskalomis.

Ketvirtadienis 20. Labai šalta. Matrosai: Li ir Kaač visiškai nusilpo.

Penktadienis 21. Vidurnaktyje aš ir daktaras radome Kaač'ą numirusį. Jis gulėjo terpu mudviejų. Li numirė vidurdienyj. Męs meldėmės už jį.

Šeštadienis 22. Męs jau nepajiegiame nunešti ant ledo Li ir Kaač'o lavonus. Daktaras, Kolins ir aš nunešėme tiktai ant kalvos krašto, kad jų nebutų matyti. Poto aš apalpau ir parpuoliau.

Septintadienyj 23. Visi labai silpni. Temstant atsinešėme malkų laužui. Visi skundžiasi kojomis. Apsiautuvo nėra.

Penktadienis 28. Iš ryto numirė Iversen'as.

Šeštadienis 29. Šiąnakt numirė matrosas Dresler'is.

Septintadienis 30. Matrosai Boid ir Gerc numirė nakčia. Kolins miršta......

Šituom baigiasi Deliongo užrašai. Toliau jis nebegalėjo rašyti. Jis numirė. Į kelias valandas numirė daktaras ir kiti, kurie numirė vėliaus už Deliongą. Šaltuose Sibiro tyruose pasiliko vien [..]rąsių keliauninkų lavonai. Šaltis nedavė [..] suputi; vėjas užnešė juos sniegu ir taip paslėpė juos, kol draugai neatrado jų lavonų.

11. KELIONĖ NINDERMANO IR JO DRAUGO.

Deliongui ir kitiems jo draugams, palengva badu bemirštant matrosai, Nindermanas ir Noras, kaip galėdami, ėjo pirmyn. Sustos truputį, pasilsės, išgers truputį spirito ir vėl eina toliau..

Pirmą naktį miegojo duobėj, sniege iškastoj. Kitą dieną atrado tuščią butelį, tokį, kokius statosi laukiniai, atvažiavę čion vasarą žvejoti ir medžioti. Čion užkurė ugnį ir pernakvojo. Ant rytojaus vėl leidosi į kelionę. Vėjas putė priešais; eiti buvo sunku. Nužengs du, tris žingsnius ir turi jau silsėtis; bet visgi ėjo pirmyn, vos vilkdami kojas per sniegą. Badas labai juos kankino. Kelioms dienoms praėjus parsiėjo graužti kailius. Tris dienas mito, graužda̧mi ruonio kailio šmotus, išpiautus iš savo kelnių. Eiti darėsi vis sunkiaus iš silpnumo. Kas 5 minutos parsiėjo atsigulti ant sniego pasilsėti. Po to sukilę vėl pirmyn ėjo. Jau 10 dieną praėjo nuo persiskyrimo su Deliongu ir draugais. Per tą laiką juodu nuėjo 200 verstų.

12. IŠSIGELBĖJO NUO MIRTIES.

Vakare 19 spalių beeidami upės krantu pamatė du buteliu. Net ėmė šaukti iš džiaugsmo. Tai turėjo buti puiki prieglauda. Pastatę paskutines jiegas juodu vos daėjo iki butelių, kuriuose atrado apie 15 svarų džiovintų žuvių. Tiesa žuvys buvo supelijusios, betgi tai puikus radinys mirštantiems badu žmonėms. Čion juodu pasiliko pasilsėti porą dienų. Štai bevirdami pietus, juodu išgirdo lauke kaszin kokį barškėjimą. Nindermanas, nutvėręs šautuvą, šoko prie durų. Bet štai durys atsidarė ir pasirodė laukinis žmogus. Vargšas matomai visiškai nelaukė savo bute rasiąs svetimus žmones. Jis taip išsigando Nindermano ir jo šautuvo, jog iš baimės parpuolė ant kelių, pakėlė rankas į viršų, ir meldė pasigailėti. Musų keliauninkai kaip mokėjo ramino vargšą; Nindermanas net metė į kampą savo šautuvą. Ant galo laukinis paliovė bijojęs, pririšo briedžius ir, įėjęs į butą, pradėjo kaszin ką kalbėti, bet anuodu negalėjo jo suprasti, o jis nesuprato anųdviejų. Dabar juodu tikrai žinojo, kad išsigelbėjo nuo mirties, reikėjo išgelbėti tiktai draugus. Nindermanas kaip įmanydamas stengėsi išaiškinti laukiniui, kad ten toli tyruose paliko da keliolika jo draugų, kuriuos reikia išgelbėti; bet laukinis matomai nesuprato. Jis priėjo prie Nindermano, pačiupinėjo jo drabužius ir skubiai išėjo. Po valandėlės sugrįžo ir padavė Nindermanui briedžio kailį ir porą batų iš briedžio kailio. Po to jis išaiškino, kad turi važiuoti namo, bet tuojau vėl sugrįšiąs. Skubiai pasikinkęs briedžius įsisėdo į roges ir kaip vėjas nulėkė per pusnynus.

Tą pačią naktį prie buto privažiavo keli laukiniai. Jie atvežė šiltus drabužius ir šviežių sušalusių žuvių. Amerikiečiai tuojaus apsitaisė pavalgė skanių žuvių ir išvažiavo drauge su laukiniais. Neilgai trukę jie atvyko į kaimelį. Juos įvedė į šiltą šėtrą, kuriame kurinosi ugnis, o ant jos kabojo katilas su briediena. Privalgę briedienos amerikiečiai išsitiesė ant briedžio kailių ir skaniai užmigo. Ant rytojaus jie su laukiniais vėl leidosi į kelionę ir per dvi dieni pasiekė Kumak-Surką, apie kurią jiems kalbėjo Deliongas.

Nindermanas nuolatos stengėsi išaiškinti laukiniams, kad tyruose pasiliko 12 jų draugų, kurie reikia gelbėti. Bet laukiniai tik žiurėjo į jį, nieko nesuprazdami. O Nindermanui juo toliaus, juo labiaus rupėjo alkani draugai, laukiantiejie jų pagelbos. Kartais jam rodėsi akyse numiręs kapitonas, daktaras ir kiti, kuriems jis nieko negali pagelbėti. Nors ir standus vyras buvo Nindermanas, bet pagalios graudumas jį apėmė ir vieną kartą, parpuolęs kampe, pradėjo graudžiai verkti. Ant laukinių tai padarė didelį įspudį. Stebėdamiesi jie kaszin ką kalbėjo tarp savęs ir matomai gailėjos Nindermano. Pagalios, vienas iš jų priėjo prie Nindermano ir prieteliškai padėjęs ranką ant peties, pasakė:

— Bulun, aida Bulun!

Ilgai galvojo amerikiečiai kol suprato, kad laukiniai nori vežti juos į miestelį Bulun, ir žinoma noriai sutiko. Bet ant rytojaus laukiniai nevažiavo. Jie išaiškino amerikiečiams, kad nėra ko važiuoti į Bulun, nes rusų viršininkas iš Bulun patsai atvažiavo pas juos. Ir iš tiesų, tą pačią dieną pas Nindermaną atėjo kaszin kokis rusas, kuris surašė ilgą telegramą ir išsiuntė ją su nežinomu jiems žmogum.

13. SUSITINKA SU DRAUGAIS.

Praėjus da kelioms dienoms Nindermanui ir Noros'ui visgi pasisekė nukeliauti į Bulun. Bet ir iš čion negalėjo duoti pagelbos savo draugams.

Čion juodu visiškai netikėtai susitiko su tais, su kuriais jau nesitikėjo pasimatyti. Susitiko su kapitono pagelbininku Melvil'iu ir 10 vyrų, kurie drauge su Melvil'iu sėdos į vieną laivą keliauti per jures. Jie laimingiaus išliko nuo bangų. Pasiekę Sibiro kraštą netoli Lėnos įplaukos, jie pasileido plaukti priešais vandenį. Nors daug parsiėjo jiems nukentėti. Nors visi kuone buvo nesveiki: vieni nušalę rankas ar kojas, kiti nosis, o vienas buvo net iš proto išėjęs, bet, pastatę paskutines spėkas, yrėsi kelias dienas priešais Lėnos vandenį, kol sutiko laukinius. Šitie davė amerikiečiams šiltus drabužius ir gero maisto ir šiaip pagelbėjo kuom galėdami. Pasistiprinę jie priplaukė iki rusų kaimo. Melviliui patėko perskaityti telegramą to ruso parašytą ir visi jie atvyko į Bulun.

Apie trečią laivą, kuris vedant kapitono pagelbininkui Čipp'ui drauge su anais dviem plaukė per jures tą baisiąją naktį, nieks nieko nesužinojo, ir ligšiolaik nežinia, kas su jais atsitiko. Turbut bangos užliejo laivą ir visi nuskendo.

Tokiu budu iš visų buvusių ant "Žanettos žmonių gyvais liko tik 13 vyrų.

14. ATRADO NEGYVUS DRAUGUS.

Keliauninkai negalėjo nurimti, kol nežinojo kas atsitiko su kapitonu ir jo draugais. Tą pačią dieną pasisamdę laivus, nusipirkę roges ir reikalingą maistą išvažiavo į sniego tyrus, jieškoti draugų. Ištisas tris savaites jieškojo ten, kur ėjo Nindermanas ir Noros, bet nieko neatrado. Pabaigoj lapkričio šalčiai ir vėjas privertė juos atgal sugrįžti.

Dabar visiems jau aišku buvo, kad Deliongas ir jo draugai turėjo pražuti.

Kovo mėnesyj atėjusių metų, Melvil, Nindermanas ir da 14 vyrų vėl išvažiavo jieškoti savo draugų. Beklaidžiodami po sniegą pagalios dideliame pusnyne pamatė šautuvo vamzdį. Atkasę sniegą, atrado lavonus dviejų matrosų. Netoli nuo jų atrado ir kapitoną Deliongą. Koki du žingsniai toliaus gulėjo daktaras, o jų kojose gulėjo matrosas. Kapitonas ir daktaras gulėjo užsidengę audeklu. Palei kapitoną gulėjo jo užrašai ir paišelis. Netoli po audeklu atrado dvi dėžes su garlaivio knygomis ir garlaivio vėliavą. Vienur gu-

(Toliau bus).

*) Šiaurėj kurapkos visos baltos.

KAIP ILGAI ŽMOGUS GALI GYVENTI?

Mokslinčiai sako, kad prie tinkamų sanlygų — skilvis, širdis ir inkstai gali tesėti 300 metų, kepenys 400 metų, oda ir plaučiai 1000 metų, kaulai 4000 metų ar daugiau, o bet vidutinis amžis žmogaus yra tik apie 35 metai. Kokis nuopelnas mokslui gydymo!

Be abejonės įdomiausiu bandymu yra ištirti galimą gyvenimo ilgį. Tankiai žmonės klausia, iki kokiam amžiui žmogus gali gyventi ir gerėtis gyvenimu? Męs negalime pasakyti. Vienok po daugiau kaip 25 metų pasekmingo pritirymo kaslink tiesų sveikatos ir hygienos, tvirtai tikime, jog atsarga ir lengvas gyvenimas prailgins gyvenimą ir užlaikys sveikatą daug ilgiau, negu abelnai yra tikima. Vienas daiktas butinai reikalingas nubaidymui senatvės, tai geri nusirpę švieži vaisiai, tinkamai parinkti ir kaip reikia valgomi sezone. Tas nereiškia, kad reikia butinai misti tik vaisiais; tam tikra rųšis reikia valgyti kasdien, kadangi daugelis žmonių tikrai baduoja valgydami neatsakančią rųšį arba nevalgydami visai ir dėlto kenčia neapsakomas kančias.

D-ras A. Wood sako, kad budamas 62 metų amžiaus, gali padaryti tokius dalykus kaslink liaunumo sąnarių ir raumenų, koki jam buvo negalimi 30 metų atgal. Jis atsistoja ant vienos kojos ir su kita nusišluosto sau nosį jeib kurią koja; atsistoja ant padėlko 6 colių augščiau ir su pirštais abiejų rankų pasiekia aslą nesulenkdamas kelių. Tą jis pasiekė vartodamas distiliuotą vandenį virimui ir gėrimui ir griežtai prisilaikydamas sveikatos taisyklių.

Kapitonas Riley dienyne savo laivakrušos mini apie arabą apie 300 metų seną ir priduria: "Aš pilnai tikiu, kad daugelis arabų didžiamjame tirlaukyj pilnai išgyvena šitą amžių".

Daily Express už 13 vasario 1903 m. paduoda žinią, kad Tomsko ligonbutyj yra rusiškas kaimietis 240 metų senas, kurio amžių prirodo jo gimimo metrikai ir kiti dokumentai. Ženklai ant jo kuno parodo jo tapatybę ir pasportas datuojas 1763 m. prirašo jam amžiaus 60 metų.

Ilgamžybė nėra galima be juokimos. Geras juoksmas yra geriausiu vaistu. Yra tik vienas geras prasimankštymas, kuris pasiekia ir sujudina kepenis, širdį, plaučius ir pilvą, — tai yra širdingas juokas. Mokinkis teipgi paslėpti savo nesmagumą po šypsa ir niekuomet nekalbėk apie juos draugui ar kam kitam. — (B. May, užlaikytojas hygieniško ligonbučio Londone).

Mažas Feljetonas.

Kas atidžiai seka šiandieninę dailiąją musų literaturą, — kokia ji yra, — tas rimtai užduoda sau klausimą — kas toliau bus? Šiandien musų dailiajai literaturai sunkiau gyventi, negu esant spaudai užsienyje. Tuomet męs turėjome: Bitę, Žemaitę, Lazdynų Pelėdą, Šatrijos Raginą — turėjome: Nebepirmas, Sugriautas gyvenimas, Paveikslai, Viktutė. Šiandien senesniejie rašytojai neberašo, nauji negimsta, o jei koks ir pasirodo, — tuojaus vėl skubina pasikavoti.

Kas stojosi?

To apsireiškimo priežasčių reikia jieškoti dabartiniame politiškame ir ekonomiškame Lietuvos gyvenime.

Išgavus spaudą — tuojau Rusijoje, drauge ir Lietuvoje, prasidėjo didžioji Rusijos revoliucija. Visų akįs nusikreipė į politiką, visi pasidarė politikais.

Kitos Rusijos tautos, kurios jau nuo seniai gyvena ir kurios galėjo sutvarkyti savo naminį gyvenimą, — kiek tat galima prie despotiško valstybėje valdymo, — tos tautos negalėjo perdaug apsvaigti nuo revoliucijos, lietuvius apėmė panika.

Reikia neužmiršti, kad dabartinėje kapitalistiškoje draugijoje tautos dalyvavimą revoliucijoje galima saikuoti vien tuo, kiek toje revoliucijoje dalyvavo atskiros kliasos.

Kitos tautos, arba teisingiau sakant, tautų kliasos išėjo į kovą su išdirbtais plianais, nors ir nevisi pilnai. turėjo savo įžymėtus tikslus, kuriuos per revoliuciją norėjo pasiekti.

Todėl kitų tautų kulturinis gyvenimas, dvasiškas gyvenimas ėjo savo vaga, — tik plakė smarki sriovė! Žinoma, buvo ir didelės katastrofos, be to nė viena revoliucija negali apsieiti.

Kiekviena revoliucija, anaiptol ne maištas gaujos, sujudina protą, pagimdo naujas idėjas, stiprias drąsias mintis.

Ir šit rusų ir lenkų literaturos nuo revoliucijos daug laimėjo. Pas juos atsirado rašytojai su stipriais talentais — revoliucija įnešė į jų literaturas naują sriovę. Jų literaturos nenukentėjo nuo revoliucijos, atpenč — pasidaugino skaitliuje ir pasigerino vertybėje.

Lietuviai išėjo į revoliuciją visai neprisirengę — nežinojo ko nori, kokie jų tikslai.

Partijos.... ką partijos? faktiškai lietuviuose yra tik viena partija — Lietuvos socijaldemokratų partija. Kitos stovi tik ant popieros. Neužtenka keliems žmonėms vienodai manyti ir sakyti, kad tat yra partija. Partija turi turėti organizaciją, savo taktiką, disciplįną, programą aiškią ir pilną. Demokratai, kurie save vadina partija, nieko panašaus neturi ir kiti neturi. Lietuvos socijaldemokratų partijai, kaip partijai, ir dar daug ko truksta. Ir ji, prasidėjus revoliucijai, nežinojo ko nori. Politiški jos lozungai — tai Lietuvos autonomija, tai federacija, nekurios tos partijos organizacijos jokių lozungų atskirai Lietuvai nestato. Tikra Babilionija! Bet visgi visi gyvenusiejie elementai puolė į revoliuciją. Visi jautė, kad gyvenmas reikalinga naujinti, bet kaip? — Lietuvoje aiškiai niekas nežinojo.

Lietuva yra grynai žemdirbystės kraštas. Fabrikų industrija ir pramonė pradeda tik užsimegsti.

Visoje Rusijoje prie dabartinės valdymo sistemos žemdirbystės ukis absuliutiškai nesigerina, bet sulyginamai žymiai krinta.

Nors Lietuva geografiškai užima gerą vietą — Baltikos jura, pašonyje Vokietija, nors jos topografija—nemažai upių ir ežerų—gali labai pagelbėti netik žemdirbystės pasigerinimui, bet ir sparčiam industrijos išsiplėtojimui, bet kol Rusijoje sėdės ant sosto apvainikuoti ministeriai su savo galva Nikaloju II, kurie vieni valdo valstybę, neatsižvelgdami į jos reikalus — tol visa Rusija gali laukti gyvenimo pasigerinimo ir nesulauks.

Lietuva stipriai ir giliai atjaučia dabartinį savo ekonominį skurdą.

Kas metai emigracija išveja iš savo krašto dešimtimis tukstančių geriausių spėkų, — tat didelis smugis mažai tautai!

Ir šit Lietuvoje netik inteligentija, bet ir kiti sluogsniai suka galvas, kap išbristi iš tokio padėjimo.

Ir visi pasidarė politikais ir "ekonomistais".

Prieš 1904 metus tokio apsireiškimo pas mus nebuvo ir negalėjo buti. Tuomet lietuviams nebuvo pripažintas viešas gyvenimas. Jie kovojo už spaudą, tik išgavus ją, galėjo pradėti viešai gyventi. Prieš 1904 metus lietuvių vienatinis tikslas buvo leisti kodaugiausiai spaudinių— nežiurint ar bus skaitytojai.

Šit kodėl dailioji musų raštija tuomet buvo geresniame padėjime negu šiandien.

Mažumą nukrypau į šalį. Reikėjo nors trumpai, abelnuose ruožuose, pakalbėti apie augščiau privestus faktorius, kitaip butų visai nesuprantamas musų dailiosios literaturos krizis, — jei tą galima pavadinti kriziu.

Taškas. Tąsa kitame feljetone.

K. Janonis.

IŠ VISUR.

‖ Italijos parlamente, vardu daugumos tautos atstovų, buvęs Italijos ministerių perdėtinis Fortis apreiškė, jog Italija nesutinka su priskyrimu prie Austrijos Bosnijos ir Hercegovinos, ne pritaria Austrijos besiginklavimui, nes tas gali karą pagimdyti. Jeigu Austrija nesiliaus besiginklavus, Italija pasitrauks iš ryšio vidurinės Europos viešpatysčių. Austrija vienok daugina po ginklu stovinčių kareivių skaitlių. 60000 rezervos kareivių, kurie turėjo but namon paleisti, palaikė ir išsiuntė ant Balkanų pussalio rubežiaus.

‖ 4 d. gruodžio Londone likosi atidaryta viešpatysčių konferencija išdirbimui naujų terptautiškų teisių apie karą ant jurių ir teises neutrališkų viešpatysčių. Konferencijoj dalyvauja: Jungtinės Valstijos Šiaurinės Amerikos, Anglija, Prancuzija, Vokietija, Italija, Austrija, Maskolija, Išpanija, Holandija ir Japonija.

‖ Didžiausias Europos miestas London turi 109928540 svarų sterlingų skolų; 2 milijonais gyventojų mažesnis Paryžius turi skolų 2500000000 frankų; vokiškųjų miestų skolos jau mažesnės: Berlynas turi skolų tik 386 milijonų markių. Labiausiai skoloms apsunkinti Italijos miestai: Rymas turi skolų 227 milijonus lyrų, Napoli 162, Milanas 98.

‖ Prancuzijos ministerių roda nutarė, jog jeigu keliaująs į Prancuziją Venezuelės prezidentas Castro yra pakaktinai tvirtu, tai jis, atkakęs Prancuzijon, turi perprašyti jos randą už įžeidimą jos pasiuntinio, kitaip jam nebus leista išlipti ant kranto.

‖ Persijos revoliucijonierių paslapta organizacija, už panaikinimą konstitucijos ir susiaurinimą gyventojų teisių pasmerkė mirtim šachą. Pasmerkti lengva, bet išpildyti pasmerkimą daug sunkiau: antai caras teipgi mirtim pasmerktas, bet išpildyti pasmerkimo negalima, nes ne pašaukti prie caro negali prisigriebti. Be abejonės ir šachas gerai kazokų saugojamas.

‖ Garsusis Venezuelės prezidentas Castro dar atkako į Prancuziją. Paryžiaus laikraščiai mano, kad jis iš savo tėviškės ant visados prasišalino, ant urėdo jau nesugrįž. Jis mat jau pirma į Anglijos ir Prancuzijos banką siuntinėjo pinigus, o dabar juose turi 60 milijonų doliarių. Tų pinigų jam pakaks. Iš algos tiek jis sučėdyti negalėjo, nes Venezuelės prezidento alga nedidelė.

‖ Poznaniaus provincijoj, mieste Bromberg (Prusuose), teismas pasmerkė amerikoną Wollanck 15 mėnesių kalėjiman. Jis apsivedė su savo duktere ir su ja turėjo trejatą vaikų. Jis iškeliavo mat Amerikon ir čia priėmė kitą pravardę; jo gi Prusuose palikta pati, tikėdama, kad vyras numirė, ištekėjo, o duktė iškeliavo Amerikon, kur susitiko su tėvu ir su juom apsivedė. Tik parvažiavę tėviškėn suprato, ką padarė.

‖ Ir Vengrijoj, teip kaip ir Vilniuje, susekė, jog vidutinių ir augštesnių mokyklų užveizdos visai nesimokinusiems mokykloj išdavė daug netikrų paliudijimų mokslo pabaigimo. Daugelį mokyklų direktorių ir inspektorių patraukė teisman.

‖ Italijoj, miesste San Remo, lietuviško kraujo, bet jau suvokietėjęs kunigaikštis Leonas Radzivilas, greitai važiuodamas automobiliu, pervažiavo pasipynusią mergaitę ir ją užmušė. Teismas kunigaikštį pasmerkė mėnesiui kalėjiman, užmokėjimui 500 lyrų bausmės ir 5000 lyrų atlyginimo užmuštos mergaitės tėvams. Bausmė kaip kunigaikščiui, pusėtina, ypač kalėjimas gal jam ne patikti.

‖ Dėl muštynių čechų su vokiečiais, Čechijos sostapilėj Pragoj likosi pagarsintos karo laiko teisės. Priemiestyj Veniberg buvo kruvini susirėmimai čechų studentų su kariumene, kuriame diktai studentų tapo sužeistų.

‖ Mahometoniškiejie dervišai rytinėj Afrikoj užpuolė ant kaimo Buffalo, itališkose valdybose Somali pakrančių. Garnizonas vienok, išgirdęs pirma apie rengiamą užpuolimą gerai prisirengė ir atmušė užpuolimą. Mušyje krito 48 dervišai.

‖ Terp Amerikos ir Vokietijos padarytas sutarimas: nuo ateinančių metų laiškus į Vokietiją ir iš Vokietijos Amerikon siunčiant pakaks prilipinti markę už 2c., bet tik jeigu laiškas bus siunčiamas vokiškais laivas.

‖ Peterburgo teismas pasmerkė pusei metų kalėjiman garsų milijonierių Šipovą, kuriam prgulėjo ant Nevos paskendęs garlaivys "Archangelsk", su kuriuom pražuvo 36 ypatos.

‖ 2 d. gruodžio Austrijoj apvaikščiojo 60 metines sukaktuves viešpatavimo ciecoriaus Pranciškaus-Juozapo.

‖ 2 d. gruodžio ir Maravijos sostapilėj Berne buvo kruvini susirėmimai čechų su vokiečiais. Vaikyti besipešančius reikėjo kviesti kariumenė.

‖ Netoli Mei-Hei-Mei paskendo japoniškas garlaivys "Ginsei Maru". Prie to prigėrė 70 ypatų.

‖ Maskoliškosios dumos komisija leido randui užtraukti užrubežiuose paskolą 450 milijonų rublių. Dabar randas turi surasti užrubežiuose norinčius tokią sumą skolinti.

‖ Nors Austrijos randas, raminimui gyventojų ir užgina, jog gabena kareivius į Bosniją į Hercegoviną, bet traukiniai su kareiviais veik kas dieną ten eina. Dabar jau tose provincijose surinkta 100000 kareivių.

‖ Plaukiant iš Prancuzijos į Angliją, generališkasis Tasmanijos (Australijoj) agentas Afred Dakson nupuolė nuo garlaivio į jures ir prigėrė.

‖ Lakraštis "Jewish Morning Journal" paduoda žinią, buk maskoliškas randas konfiskavo visas žemes žydiškų kolionijų Ekaterinoslavo gubernijoj.

‖ Vidurinėj Amerikoj, respublikoj San Salvador užgimė revoliucija. Vadovu revoliucijonierių buvo buvęs respublikos vice prezidentas Prudencio Alfaro, bet ji likosi greitai suvaldyta.

‖ Paryžiun atėjo žinia, buk montenegrinai 4 d. gruodžio pradėjo bomborduoti Austrijai prigulintį portą Cattaro. Jeigu žinia ta pasirodys teisinga, bus tai ženklu, kad karas serbų su Austrija prasidėjo.

‖ Ant salų Karolinų, Oceanijoj, laukia tikėjimiško karo katalikų su protestonais. Abidvi pusės apsiginklavo.

‖ Anglija užėmė Australijoj salą Reno Eiland. Prancuzija prieš tai pakėlė protestą, kadangi tą salą laiko savo savastim.

‖ 2 d. gruodžio Chinų sostapilyj Pekine atsibuvo iškilmingas naujo ciecoriaus sosto užėmimas. Naujasis ciecorius Pu Yi turi tik 3 metus.

‖ Prisakius laivyno ministeriui Dilkovui, Peterburge tapo suareštuotas jenerolas Aleksiejev. Jį kaltina už emimą kyšių ir vogimą rando pinigų.

‖ Vakarinėj Afrikoj, Prancuziškiejie šauliai turėjo smarkų susirėmimą su maurais. Prancuzai nužudė vieną oficierą ir 12 kareivių, maurų gi krito daug; jie likosi sumušti.

‖ Prie salos Hatsu, Japonijoj, netikėtai kilęs taifunas paskandino 35 japoniškus žvėjų laivus. Su jais pražuvo 350 žvejų.

‖ Konstantinopoliuj likosi ant gatvės nušautas sultano adjutantas jenerolas Ismael Makio Paša.

‖ Newfoundlando pakrantėse, laike smarkių vėtrų paskendo 10 žvejų laivelių. Prie to prigėrė 17 žvejų.

VIETINĖS ŽINIOS.

— Žiurint pagal pranešimus mirčių, matosi pagerėjimas sveikatos miesto gyventojų pereitą sanvaitę. Pranešta̧s skaičius mirčių 520 dar 76 mažesnis negu jis buvo užpereitą sanvaitę ir tik 18 didesnis už skaičių tos pačios sanvaitės pereitų metų.

Sumažėjimas mirčių buvo: nuo difterijos — 14 mažiau negu pereitą sanvaitę ir 7 mažiau negu tą pačią sanvaitę pereitų metų. Iškitų ligų sumažėjimas marumo buvo toks: vandeninės — 21 mažiau, bronchito — 14 mažiau, plaučių uždegimo — 2 mažiau, džiovos— 15 mažiau, viduriavimo ligų — 12 mažiau ir vėžio — 4 mažiau.

Vyrausias medikališkas inspektorius praneša, jog pereitą sanvaitę buvo pranešta apie 968 atsitikimus limpančių ligų, tarp kurių buvo 222 atsitikimai difterijos, 258 šlakuotos šiltinės, 90 vėjaraupių, 31 uždegimo plaučių, 189 džiovos, 44 uždegimo vidurių, 13 kokliušo ir 25 mažesnių ligų.

Mokyklų medikališki inspektoriai ištyrė 4475 mokinius, prašalindami 271 dėlei limpančių ligų.

Fiziški ištyrimai buvo padaryti pas 434 mokinius ir 193 buvo liepta jieškoti chirurgiškos gydymiškos priežiuros naminių daktarų.

Mokyklų sesers aplankė 2782 mokinius. 405 jos nurodė mokyklų medikališkiems inspektoriams ir 203 pasiuntė į beturčių gydyklas, 18 į ligonbučius ir 249 tapo pavesti naminiams gydyto-

Jams gydyti. Sesers prižiurėjo 319 mokinį jų namuose ir 256 mokyklose. Svarbiausios negalės buvo: 115 nuo brudo, 12 dedervinės; 38 niežų; 153 išbėrimo ir 5 galvos išbėrimo.

— Gyvenanti namuose pn. 695 S. Western ave., Ona Olševska bandė pečiui uždegti suodžius, pylė į jį kerosiną. Kerosinas expliodavo ir nelaimingos moteriškės expliozija uždegė drabužius. Vyrui rods pasisekė degančią moterį užgesinti, bet ji baisiai apdegė. Nugabeno ją ligonbutin, bet daktarai netiki, kad ji galėtų išgyti.

— Namuose pn. 97 S. Water st. užgimė gaisras, kuris pridirbo nuostolių ant 100000 dol. Nuo ko užgimė gaisras, nežinia.

— Pereitos sanvaitės antrądienį išėjo iš savo gyvenimo pn. 296 Ohio str. perdėtinis Western Transit Co., Frank Yore ir nesugrįžo namon. Kur jis dingo nežinia. Prapuolėlis prie savęs turėjo diktai pinigų, gal tie pinigai jam kokią nelaimę atgabeno.

— Saliune pn. 96 West Madison str. susivaidijo koksai Frank Berrk su gyvenančiu pn. 74 West Randolph str. Franku Sender. Pirmutinis pagriebė kirvį ir su juom perskėlė savo priešui galvą. Mirtinai sužeistą Senderą nugabeno tiesiok į paviečio ligonbutį.

TREČIA AUŠROS PRELEKCIJA.

Nedėlioj, 13 d. šio mėn. bus skaityta trečia "Aušros" prelekcija p. A. Žagaro sulyg temos, "Ar reikalinga žmonijai draugija?" Tematas svarbus ir prelegentas yra viens iš geresnių musų žinovų draugijos reikalų, todėl šita prelekcija bus kiekvenam naudinga išgirsti. Bus laikoma p. Ridiko naujoje salėje ant Illinois Ct. arti 33 gat., užpakalyj "Lietuvos" namo; prasidės lygiai 4 val. po pietų. Kviečia visus kuoskaitlingiausiai susirinkti.

Komitetas.

APGARSINIMAI.

MUSŲ PAČIŲ KALTĖ.

Daugelis atsitikimų nelaimės ar ligos buva dėl musų pačių apsileidimo. Šituo sezonu, kuris yra gausiausias ligomis, męs privalome buti labai atsargųs, idant neužsikrėsti kokia per savo pačių kaltę. Laikyk savo varškinimą pilnoj veiklumo tvarkoj ir tu padarysi viską ką gali padaryti apsisaugojimui nuo ligos. Vartok Trinerio Amerikonišką Eliksyrą Karčiojo Vyno, jei tavo noras valgyti nėra toks kaip reikia, arba jei turi kokią kliautį po valgiui. Jis padilgins visą gromuliojimo taislą, iššauks tikrą norą valgyti ir suteiks stiprumą kunui. Tai yra geriausias, nes tikriausias vaistas visose ligose skilvio ir žarnų, ligose gimdomose mažakraujybės ir kuno silpnumo. Gaunamas aptiekose. Juozapas Trineris, 616-622 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

MANO VIEŠA IŠPAŽINTIS.

Noriu pasakyti tikrą tiesą, kad visuomet žmonės ne tik kalba, bet ir taip daro: už gerą blogu atmoka. Toks darbas tai neteisingas ir jei taip visi darytų, tad niekad ant žemės gero nebutų, — aš nenoriu panašiu buti, ir tik geru už gerą visad atmoku.

Taigi ir padėkavoju Collinso gydinyčiai ir jų daktarams, už gerą storonę apie mane, aš visuomet godosiu Collinso vardą, nes kaip jų gyduoles suvartojau, tai pasilikau sveikas ir linksmas. Dėkui Ponui Dievui ir geriems daktarams už išmintingą gydymą ir gerus vaistus; nors man kaštavo, bet prieš tai nemislijau, kad galėsiu ilgiau gyventi.. Kad esu sveikas ir linksmas, tai tik Collinso gydinyčiai pasidėkavojant.

Pasilieku su godone,
Simas Dagilis,
1433 Clyrner st.,
Philadelphia, Pa.

BRIDGEPORTAS.

Chicagoje turime apie 50000 lietuvių. Jeigu visoj Amerikoje gyvena apie 500000 arba pusė milijono lietuvių, tai Chicagoje turime nemažiau kaip dešimtą dalį visų lietuvių gyvenančių Amerikoj. Niekur kitur visame sviete nėra kito miesto, kur toks didelis skaitlius lietuvių butų apsigyvenęs. Net Kaune ir Vilniuje, didžiausiuose Lietuvos miestuose nėra tiek lietuvių kaip Chicagoje. Todėl, pagal skaitlių, Chicago galime paskaityti lietuvių sostapiliu.

Chicagoje turime aštuonias lietuviškas parapijas, du laikraščiu, didžiausias lietuviškas krautuves, didžiausią lietuvišką banką, p. A. Olševskio — ir kitas įstaigas. Kas parodo, kad Chicago yra tikru lietuvišku centru. Tikru gi lietuvišku centru Chicagoje yra dalis miesto vadinama *Bridgeport*.

Šitoj daly turime didžiausią lietuvišką parapiją, su gražiausia lietuviška bažnyčia ir nauja didžiausią ir gražiausią mokyklą Šv. Jurgio Bridgeporte, yra didžiausią sankrova lietuviškų knygų p. A. Olševskio — didžiausia lietuviška banka teipgi jo, didžiausia laikraščių kantora jo, didžiausia lietuviška drapanų sankrova "*The Bridgeport Clothing Co.*, didžiausia kantora pardavinėjimo namų, lotų ir farmų — p. Olševskio. Didžiausias ofisas apdraudimui nuo ugnies, ligos ir mirties ofise p. Olševskio, — Bridgeporte turime daugybę visokių lietuviškų sankrovėlių, aptiekas, daktarus; daugybę draugysčių ir kitoniškų įstaigų. Todėl, Bridgeportas yra tikru lietuvišku centrų ir be abejonės tokiu ant visados pasiliks.

Kadangi Bridgeportas yra tikru lietuvišku centru, tai priderėtų, idant kiekvienas namas, kiekvienas lotas ant Bridgeporto butų lietuvių rankose. Reikia kad lietuviai, kurie turi maž-daug sutaupytų pinigų, pirktų namus ir lotus, ir po valiai nė vienas svetimtautis kad neliktų Bridgeporte, bet visa vaizba butų lietuvių rankose. Tas ne tik pagerintų buvį musų tautiečių, bet vienkart pakeltų ir garbę lietuvių.

Svetimtaučiai, matydami, kad trumpu laiku lietuviai paliks vienatiniais valdovais Bridgeporto, kuogrečiausiai kraustosi šalin, jie parduoda savo namus letuviams žemiausia galima kaina. Lietuvių rankose jau yra beveik visi namai prie 33 gatvės, prie Auburn ave., prie 33 place, daugybė prie Halsted gatvės. Šįmet pardavėme jau kelis namus lietuviams net prie 35 place, prie Emerald ave., prie Wallace gat., prie Lowe ave., Union ave. ir kitų dar tolesnių nuo bažnyčios gatvių. Tas parodo, kad trumpu laiku lietuviai apgyvens visą Bridgeportą.

Kadangi svetimtaučiai savo nuosavybes parduoda labai pigiai, tai dabar yra geriausia proga nuo jų pirkti — ofise p. A. Olševskio, 3252 So. Halsted st., yra paduoti pardavimui beveik visi svetimtaučių namai Bridgeporte, todėl yra iš ko pasiskirti. Banka p. Olševskio paskolina pinigus pirkimui namo, todėl kiekvienas atėjęs į šitą ofisą nors ir su mažais pinigais gali nusipirkti sau geriausius namus nužeminta kaina.

Kadangi žmonės nuolatai perka namus ir lotus, tai norintis pasiskirti geresnį namą, pigia kaina, tegul nelaukia ilgiau, bet tuojaus ateina į ofisą ir pasiskiria sau atsakantį namą. Ne užmirškite, kad didžiausias ir geriausias ofisas pirkimui namų ir lotų yra "Lietuvos" name, po numerių 3252 So. Halsted st., kertė 33-čios gatvės — Chicago.

Draugysčių reikalai.

SUSIRINKIMAS.

New York. Trečioji T. M. Dr-tės kuopa Brooklyno ir New Yorko turės savo susrinkimą 13 d. gruodžio po num. 112 E. 19th St. (rent school) 4 val. po pietų. Kviečiami yra pributi visi nariai ir norinti prisirašyti.

DIDELIS TEATRAS.

Chicago. Šv. Franciškaus Serafično Draugystė, kaip ir kas metas parengė puikų teatrą pilną juokų 26 d. šio mėnesio Freiheit Turner salėje, 3417 S. Hasted gat. Farsa po vardu Apmaskolintas Jurgis; prasidės 7:30 vakare. Apveizdos Dievo parapijos choras, vedamas p. A. Limonto sudainuos naujausias dainas. Kviečia visus kuoskaitlingiausiai atsilankyti.

Komitetas.

Baltimore, Md. 9 d. pereito mėnesio susitvėrė čia pirmutinė slapta draugystė vardu Lietuvos Balandžiai Amerikoje; 19 d. tojo mėnesio galutinai likosi užbaigta konstitucija draugystės ir išimtas čarteris Marylando valstijos. Draugystės uždaviniu yra: Teisybė, Laisvė, Lygybė ir Meilė. Pirmas formališkas susirinkimas bus pradžioje šio mėnesio. Arčiau atsižinoti galima pas draugystės valdybą.

Pirmininkas, Jonas Česna, 663 Fayette st., Padėjėjas, Jonas Vilčinskas, 602 W. Lombard st., Prot. Rašt., T. Ivoškevičia, 642 W. Lombard st., Fin. Rašt., Ant. Žvingila, 641 W. Lombard st., Iždininkas, Ant. Matusevičia, 105 S. Eutaw st.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo sesers Jievos Rimkaitės, po vyrui Valotkienės, Kauno gub., Raseinių pav., Skaudvilės vals., Pastulgių kaimo, apie 20 metų kaip Amerikoje, 15 metų gyveno Brooklyne, N. Y. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Juozapas Rimkus,
404 Ohio St., Joliet, Ill.

Pajieškau savo draugo Jono Sabalausko, Kauno gub., Betigalos parapijos, Skruzdžių kaimo, antri metai kaip Amerikoje, turiu į jį labai svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

St. Bartnik,
Box 359, Gilbertville, Mass.

Pajieškau savo pažystamos Natalijos Matuzeuticos, Kauno gub., Šiaulių pav., Pašvitinio parap., Starkonių kaimo. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

V. H. Baltaitis,
Box 503, Bellows Falls, Vt.

Pajieškau apsivedimui merginos ar našlės apie 25 metų amžiaus, ne aguštesnės kaip aš. Esiu 5 pėdų 4 colių, 29 metų, dirbu kasyklose, esiu tikras lietuvys ir moku 3 kalbas: lietuvių, lenkų ir rusų. Artesnėms žinioms meldžiu kreiptis per laišką adresu:

Jaunikis Ben Aluzas,
Box 541, Muddy, Ill.

Pajieškau trijų pusbrolių Jono, Prano ir Adomo Šiaulių; pirm 5 metų gyveno Spring Valleje, Ill. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Fr. Medelinskis,
121 Canalport ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo draugo Bernardo Batulevičiaus, su kuriuo kartu pribuvau į Ameriką 3 metai atgal; paeina iš Vilniaus gub., Trakų pav., Varenos miestelio; turiu į jį svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Ant. Stankauskas,
Box 295, Melrose Park, Ill.

Pajieškau savo dėdės Antano Miliausko, daugiau kaip 20 metų Amerikoj, Suvalkų gub., Vilkaviškio pav., Gižų kaimo, girdėjau esant Clevelande, O. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Ant. Miliauskas,
221 Wabansia ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo keturių brolių Juozapo Joakimo, Jono ir Mikolo Turauskių, Kauno gub., Raseinių pav., Girdiškės parap., Ringalių sod., ir švogerio Jono Ambrozo, Šilelio parap., Derkintų kaimo. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Fr. Turauskis,
630 Market st., Waukegan, Ill.

Pajieškau savo pusbrolio Antano Barzdos, Kauno gub., Panevėžio pav., Raguvos parap., ir Antano Jeckos, Panevėžio parap., Kalbariškių viensėdžio. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Mik. Zagunis,
730 S. Canal st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo švogerio Petro Krajaucko, Suvalkų gub., Vilkaviškio pav., pirmiau gyveno Worcester, Mass. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Jonas Steponaitis,
9 Alexis st. near Paupont,
Montreal, Canada.

Pajieškau Kazimiero Budnio ir Juozapo Sprindžio, abu Kauno gub., Panevėžio pav., Vabalninkų parap., pirmas Medinių kaimo, antras Sakarnų kaimo. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Ant. Akinski,
Box 567, Farmington, Ill.

Pajieškau savo draugo Bonifaco Vaišnoro, Kauno gub., Šiaulių pav., Papelio parap., Latvalių sod., apie 2 metai Amerikoje, gyveno Chicago Heights; turiu į jį svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Fr. Šalavėjus,
Box 229, Nashua, N. H.

Pajieškau savo tėvo Jono Šaulio, 20 metų kaip Amerikoje, ilgai gyveno Chicagoje, apie 4 metai atgal buvo Canadoje, ir pajieškau savo švogerio Mateušo Ališaucko, 6 metai Amerikoje, gyveno St. Louise. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Kaz. Šaulis,
642 Canal st., Chicago, Ill.

Ant Pardavimo.

Visa kaip stovi sankrova valgomų daiktų, vaizba grynais pinigais, lietuvių ir lenkų apygardoje, 2 blokai nuo lietuviškos bažnyčios. Pigiai. — 1109 So. Hoyne ave., Chicago, Ill.

Dėl išvažiavimo į tėvynę parduoda pigia kaina sankrovą valgomų daiktų ir mėsos su vežimu, arkliu ir naminiais daiktais. Vaizba gerai išdirbta lietuvių apgyventoje vietoje. Artesnėms žinioms reikia kreiptis adresu: 673 N. Ashland Ave.

Reikalavimai.

Reikalaujama 200 darbininkų į Michigano ir Wisconsino girias prie lentų piovyklų. Geros algos, vienvalinis darbas per žiemą; pigi kelionė iš Chicagos. Teipogi reikalaujama ir moterų prie visokių darbų Chicagos mieste. Nerašyk, bet atelk pats tuojaus.

J. Lucas, Lietuviškas Agentas,
239 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.

Reikalaujama merginos prie namų darbo mažoje šeimynoje. Užmokestis gera. Atsišaukti reikia pas Dr. Dowiatt-Sass, 749 W. 18 st., Chicago, Ill.

KALĖDOMS DOVANAS PIRKTI

eik į Jono Oloweckio muzikališką sankrovą, didžiausią pietinėj daly, 2910 Archer ave., kur gausi armonikus, smuikus ir šnekamas mašinas labai pigiai, ypatingai nuo $10.00 augštyn. Teipogi taisome siuvamas mašinas. Jei gali atsinešk šitą su savim.

Jonas Olowecki,
2910 Archer Ave., Chicago, Ill.

A. 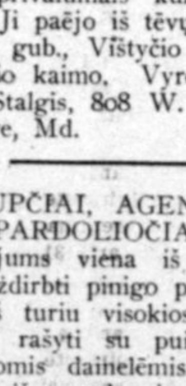 A.

Baltimore, Md. Pereito mėnesio 28 dieną pasimirė Marijona Stalgienė 38 metų senumo, palikdama vyrą dideliame nesmagume ir trejatą vaikučių. Palaidota 1 dieną šio mėnesio, aprupinta bažnyžios privalumais kun. Lietuvninko. Ji paėjo iš tėvų Keršpilų, Suvalkų gub., Vištyčio parapijos. Kaupiškio kaimo, Vyro adresas: Jurgis Stalgis, 808 W. Pratt st., Baltimore, Md.

PERKUPČIAI, AGENTAI IR PARDOLIOČIAI!

Štai jums viena iš geriausių progų uždirbti pinigo prieš Šventes. Aš turiu visokios popieros laiškams rašyti su puikiausiomis lietuviškomis dainelėmis. Jos tik ką išėjo iš spaudos ir kiekvienas jas perka, kaip tik pamato. Męs jas parduodame po 25c. tuziną, 5 tuzinus už $1.00. Ta proga trauksis tik 15 dienų ir kas užsisakis tuojaus, gaus 40% pigiau. Išpirk Money Orderį šiandien nors ir ant mažai.

S. J. Rodavich,
452 Collinsville av., E.St.Louis,Ill.

D-rė Marija Dowiatt-Sass, vienatinė lietuvių daktarė, persikraustė į savo locnus namus po numeriu 2891 W. Harrison St., arti 52 ave., ir tenai priiminės ligonius kasdien iki 8 valandai ryto, ir nuo 6:30 iki 8 val. vakarais. Ofisą užlaikis kaip ir iki šiolei savo aptiekoje po nr. 749 W. 18 st., kur priiminės ligonius nuo 9 iki 12 valandos ryto, ir nuo 2:30 iki 6 val. po pietų.

AMERIKOS LIETUVIAMS KIŠENINIS KALENDORIUS 1909 m.

Su Amerikoniškomis bei tautiškomis šventėmis ir paminėjimo dienomis, teipogi visomis katališkomis šventėmis. Blankos visokiems užrašams, kapitalizmo poteriai ir daugelis kitų dalykų. Prisiųsk įvyniojęs popieron sidabrinį dešimtuką, o apturėsi be apgavystės. W. J. Petkon, 303 N. Main st., Brockton, Mass.

Jei nori buti sveikas ir pigiai išsigydyti, tai užsisakyk knygą *Kneipo "Gydimas vandeniu"*. Vanduo tai geriausis ir nekalčiausis vaistas nuo daugelio ligų. Užsimokant iš kalno, knyga su prisiuntimu į Ameriką kaštuos tik 70c. Po atspauzdinimui knygos, jos kaina bus padidinta, nuo užgavėnio 1909 m. Užsisakymus su pinigais siųskite į *knygyną inžinieriaus A. Maciejevskio, Riga, Zamkovaja 7.*

GERA PROGA SU NEDIDELIAIS PINIGAIS.

Parsiduoda pigiai sankrova vyriškų ir moteriškų drapanų bei mastinių prekių; pirklybė varoma su lietuvais ir kitais diktame miestelyje, arti Chicagos, turinčiame 35000 gyventojų, lietuvišką bažnyčią, gerus fabrikus ir tt. Sankrova du metai kaip gyvuoja ir daro gerą pelną. Parsiduoda su namu ir lotu. Namas ir lotas kainoja $2.400, sankrova $3.000. Viskas sykiu $5.400. Kas nori gali pirkti tik patį namą su lotu už $2400 ir įrengti savo sankrovą, kokia patinka. Namas yra arti lietuvių bažnyčios. Arčiaus atsižinoti galima "Lietuvos" redakcijoje.

Mokinkimes Patys!

Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) $1.00

Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo 15c.

Naujas Budas mokintis rašyti be mokintojo 10c.

Aritmetika mokintis rokundų be mokintojo (apdaryta) 35c.

Pinigus siųskite per Money Order šiuo adresu:

P. Mikolainis,
Box 62. New York City.

Naujos Knygos gaunamos "Lietuvos" Redakcijoje.

Alluma ir kitos pasakos, Guy de Maupassant'o, vertė J. Laukis. Šitoj knygelėje telpa šios pasakos: Alluma, Netikri brangiejie akmenys, Baimė, Du maži kareiviai, Dienynas padukėlio, Mėnesienoje, Vaidulys, Užšalusioj padangėj, Atsikirtimas, Vienatvė, Tėvas ir sunus ir Rožė, viso 12 labai gerų pasakų. Guy de Maupassant yra vienas iš geriausių raštininkų pasakų rašyme iš žmonių gyvenimo, pusl. 136. Kaina .... 35c.

Airija. Lapai iš istorijos Airijos Parašė A. Janulaitis. Pusl 53. Kaina .... 15c.

Angliškos Kalbos Vadovelis. Tiems, kurie nori trumpu laiku pramokti angliškai susikalbėti kasdieniniuose reikaluose. Sutaisė J. Laukis. Seniai pageidaujama tokia knygelė, dabar yra jau gaunama, ir kiekvienas turi progą pasinaudoti, ypatingai kas nemoka angliška kalbą, tai dabar bus tam aukso obuolys. Puslapių 90. Kaina .... 25c.

Anatemos knygelė. Telpa čia: Popiežijos prakeikimas; Pravoslavijos prakeikimas; Popiežijos prisakymai Apie Kelpą ir jos gyventojus, eilėmis rašyta, ir Atsišaukimas į žmogų — Eilės Pusl. 20. Kaina .... 10c.

Antras Krikštas. Šių laikų apysaka. Parašė Br. Vargšas. Puslapių 83. Kaina 25c

Apsakymėliai. Telpa čia šios apysakos: 1.) Raštininkas. 2.) Tėvo slaugytojas, 3.) Kaimo našlaičiai, 4.) Kaimo tiesa, 5.) Paskutinė Judos naktis ir 6.) Pats kaltas. Yra gražios ir pamokinančios iš gyvenimo apysakos verta kiekvienam perskaityti. Pusl. 85. Kaina .... 15c.

Ar bus geriaus, kad socijalistai gaus viršų? Parašė D. Dumbrė. Antrasis išleidimas, pertaisytas ir žymiai padidintas. Jei nori žinoti, perskaityk šitą knygelę. Pusl. 83. .... 10c.

Apie Rukymą. Keli žodžiai norintiems suprasti teisybę. Parašė P. B. Pusl. 23. Kaina 10c

Amalunga arba Tyro Duktė. Apysaka iš gyvenimo Indijonų, Amerikoje. Pusl. 72. Kaina 25c

Ar geras katalikas gali buti socijalistu? Knygelė aiškina kaip Lietuvos kunigai užsipuldinėja ant soc. bažnyčiose per pamokslus, laikraščius ir tt. Pusl 15. Kaina .... 5c.

Aritmetikos uždavinynas. Vadovėlis aritmetikos pradžiai; antroji dalis.

Šita knygutė — antroji ir paskutinė dalis uždavinyno, paskirto aritmetikos kursui; čionai, kaip paprastai yra daroma, surinkta uždavinių su skaičiais visokio didumo. Parašyta Pr. Mašioto. Pusl. 68. Kaina .... 20c.

Astronomija, parašė pagal K. Flamarijoną ir Lockyerą, A. Agaras. Telpa: Dangaus apžvalga, žvaigždynai, žvaigždžių kelionė per visatą, Saulė, Planėtos, Kometos, krintančios žvaigždės, žėmės padėjimas pasaulėje, Mėnulis, Pasaulės įstatymai. Su daugeliu paveikslėlių. Pusl. 62. Kaina .... 40c.

Attelea Princeps. Vertimai Pr. Siulelio, telpa čia šios apysakos: 1) Attelea Princeps, 2) Kas pergalės, 3) Piemenukas, 4 Kraujas, 4) Du paveikslėliai iš baudžiavos, 5) Šuns ilkimas, ir 6) Skrandos istorija. Pusl. 69, Kaina .... 20c.

Auka, apysaka parašyta M. Lestauskienės, iš žmonių gyvenimo; naudinga perskaityti kiekvienam. Pusl. 72. Kaina .... 20c.

Blinda, Svieto Lygintojas. Parašė Žemkalnis. 4 veiksmų ir 1 paveikslo drama, atsitikimai iš žmonių pasakų paskutinių baudžiavos laikų. 127 pusl. Kaina .... 50c.

Boleslovas arba tolesnis Genovaitės gyvenimas. Morališkas pasakojimas žmonėms. Pusl. 86. Kaina .... 20c.

Budas Senovės Lietuvių Kalnėnų ir Žemaičių. Parašė Simanas Daukantas Vilniaus Universiteto Philozophijos Magistras. Antras spaudimas. Kas nori susipažinti su protėvių budu, kultura, kaip ir kokiose aplinkybėse gyveno, kokias drapanas dėvėjo, kokius pinigus vartojo ir tt. tam verta perskaityti šita knyga, o apie tai viską dasižinos. Didelio formato knyga, pusl. 217. Kaina .... 65c.

Cholera ir Kova su ja. Vertė D-ras A. V. Pusl. 16. Kaina .... 5c.

Čenstachavos Apgynimas. Apysaka iš laikų švedų karės iš Henriko Sinkievičiaus apysakos "Tvanas" perdirbo S. J. Vertė Adolfas Vėgėlė, Pusl. 139. Kaina .... 30c.

Ciecorius Domicijonas, ir kasėjai Katakumbose. Istoriškas apsakymas iš laikų krikščionių persekiojimo. Pagal lenkų vertimą, parašė P. B. Puslapių 217 Kaina 50c. Apdaryta 65c

Daktaro kabinete, Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė K. M-s. Pusl. 39, Kaina .... 15c.

Dėl Tėvynės. Parašė Šatrijos Ragana. Vaizdelis paimtas iš Lietuvos žmonių gyvenimo. Puslapių 35. Kaina .... 20c.

Dangus. Pagal K. Flammarion. Parašė P. Brandukas, (su paveikslėliais). Knyga parodo kokios yra planetos, kaip jos eina ir kokią įtekmę turi viena į kitą. Pusl. 193. Kaina 60c Apdaryta 75c

Diedai ir Gražina. Parašė Adomas Mickevičius, lietuviškai sutaisė Jr. Jonas. Dalis II. Diedai yra vienas iš didesniųjų Ad. Mickevičiaus veikalų. II dalis, kurią surašė lietuviškai Jr. Jonas, ta tik dalis mums tetinka. Yra tai romantiškas aprašymas liekanų musų senoviško tikėjimo. **Gražina** —poėma iš laikų karių su kryžiokais, viskas eilėmis sutaisyta. Pusl. 61, kaina .... 25c.

Dievo žvaigždė, Istoriška apysaka iš Kristaus laikų pagal Wallace'o veikalą "Ben-Hur", iš lenkų kalbos vertė Karolis Vairas. Pusl. 210. Kaina .... 40c.

Difteritas, Parašė D-ras A. V. Difteritas tai yra labai sena liga, pirmiausia pasirodo gerklėje pas vaikus. Pusl. 7. Kaina .... 5c.

Edgaras arba nuo ateizmo prie pilnos teisybės. Pagal L. Hammersteiną parašė Kun. Dr. Yuodyšius.

Visas raštas perstatytas formoje ginčų arba disputų terp protestoniškos ir katalikiškos šalies, kaipo jos viena kitai yra priešingos ir tt. Pusl. 214, Kaina .... 75c.

Gabija. Rinktinė knyga, Paaukota Lietuvos dainiaus vyskupo Antano Baranaucko atminimui. Knygą sutaisė Juozapas Garbačauskis. Pusl. 77 Kaina $1.35

Gerai atlikta išpažintis. Iš italų kalbos vertė J. Baltrušaitis, Pusl. 55, Kaina .... 15c.

Geležinkelis. Pagal svetimus rašinius, parašė K. Stiklelis. Aprašo apie geležinkelio ypatybes, kaip juomi žmonės naudojasi, kaip seniai atsirado ir kokiu budu kas pradėjo naudotis išrastu geležinkeliu. Puslapių 21. Kaina 10c

Gulivero Kelionės į nežinomas šalis. Išguldė į lietuvišką kalbą P. žemutis. Knyga aprašo apie Liliputus — mažiukus žmones ir jų ypatybes. Žingeidus ir juokingas aprašymas. Pusl. 98. Kaina 50c

Gyvenimo Gabalėliai. Parašė K. Stiklelis. Telpa čia 13 sekančių aprašymų: 1, Prakalbos vietoje, 2. Saulutė teka, 3, Pavasario stebuklai, 4, Vasaros rytas, 5, Piemenėlis, 6, Senelis, 7, Jomarkas, 8, Antanukas, 9, Vienturtis, 10, Skaitymas, 11, Dienos, 12 Iš dienų bėgio, 13, Laukas. Pusl. 50. Kaina 25c

Gyvybė (kantatas) ir kitos trumpos poėmos, parašė J. Viskoška. Telpa čia eilės: Gyvybė, Ištvirkėlis, Vylius, 3 sonetai, Proverbai ir Jautimai. Pusl. 41, Kaina .... 15c.

Gudri Našlė, komedija dviejose veikmėse. Paimta iš tikro atsitikimo Lietuvoje. Parašė Aleksandra Fromas. Pusl. 40, kaina .... 15c.

Išsivystymas vaisiaus gyvunų. Parašė Dr. J. Kulis, Su daugeliu paveikslėlių iš embrioliogijos. Pusl. 12 Kaina .... 10c.

Istorijos-Pasakos, Aprašyme telpa Iš Lietuvos Istorijos: 1) Lietuvė-didvyris, 2) žemaičiai-drąsuoliai, 3) Pilėnų apgyvenimas, 4) Lietuvių krikštas, 5) Vytautas mųsų didvyris, 6) Mušis ties žaliagiriu, 7) Lenkų gudrybė, 8) Aldonė, gailiaširdė kunigaikštytė, 9) Biruta, gražioji vaidilaitė, 10) Keistutis, žemaičių apgynėjas. Puslapių 54. Kaina .... 15c.

Janita, drąsusis Japoniškasis Kareivis. Tikras atsitikimas iš karės japonų su chinais. Iš vokiečių kalbos vertė K. S. Pusl. 23 Kaina .... 5c.

Japonų Pasakos. Pagal rusišką vertimą sutaisė S. Vaitiekupiunas, telpa čia 7 trumpos pasakos. Pusl. 21, Kaina .... 5c.

Jonukas Muzikantas. Parašyta Henriko Sinkievičio, vertė Adl. V. ir Juros Švyturio sargas, vertė J. Margevičius. Pusl. 39. Kaina .... 10c.

Karė.. Ar ji žmonijai reikalinga? Parašė Kemėža. Ši knygelė aprašo kiek nuostolio iš karės žmonėms ir kas į ją žmonių stumia. Puslapių 47. Kaina .... 15c.

Koks privalo buti vaikų auginimas ir auklėjimas? Rankius raštų, parašytų Dr. Šliupo. Kožnam žingeidi ir naudinga knygelė, ypatingai Tėvams auginantiems vaikus, susipažinti su šia knygele. Pusl. 91. Kaina .... 25c.

Kaip žmonės su ponais kovojo? Sodiečių sukilimai Išpanijoj XV, amžiuje, Anglijoj XVI amžiuje. Parašė A. J-tis. Pusl. 34. Kaina .... 10c.

Katechetiški pamokinimai iš dešimties Dievo ir penkių bažnyčios prisakymų. Paraše kun. J. Rymeikis, Knyga II Pusl. 191, Kaina $1.00

Kiškeliai. Apysaka vaikams. Pagal Kuklinę, parašė A. Agaras. Gražiai aprašo apie kiškius (zuikius), su daugeliu paveikslėlių, kaip kiškiai gyvena ir kaip su jais vaikai maloni džiaugtis. Pusl. 32 .... 10c

Klebono Karčiama. Atsitikimas iš nesenos Šiaulių praeities. Parašė B. Ramonas. Pusl. 16. Kaina .... 5c.

Kišeninis Rusiškai-Lietuviškas žodynas. Parašė Ad. Vėgėlė. Pusl. 185 Kaina .... 40c.

Kur lietuvių senovėje gyventa? Patrijotiškas vistariškai-arkeologiškas ištyrinėjimas. Parašė N. N. prof. nėsančio Universiteto. Knygutė parašyta satyriškoj formoj apie patrijotus, genijus ir tt. Puslapių 31. Kaina 15c

Kaip kunigas virto socijaldemokratu. Parašė Gerė. Teipgi prie tos pačios yra: Revoliucija ir Kunigai, parašė Šermukšnė. Puslapiu 31. Kaina 10c.

Koks mums reikalingas "Vaiskas" Vertė M. Pusl. 15, Kaina .... 5c.

Katorgon! Atsitikimas iš Muravjovo laikų, Vilniuje. Parašė P. B. Pusl. 18. Kaina 10c

Kaip Atsirado Jungtinės Amerikos Valstybės. Išguldė P. B. Puslapių 35 Kaina 10c

Komunistų Manifestas. Prakalbos K. Markso ir F. Engelso prie vokiško spaudimo 1872 m. ir tt. Kas nori susipažinti su socijalistų tėvų Markso ir Engelso teorija link Soc. partijos, lai perskaito šitą knygelę. Pusl. 52, Kaina .... 20c.

Kantičkos, apie peklos kančias. Surašė Liepukas. Telpa 20 giesmių, parašyta juokingai, teip kaip "Davatkų gadžinkos". Pusl. 40. Kaina 15c

Kraujo sėja. Apysaka iš laikų karės Maskolijos su Japonija. Parašė Waclaw Žmudzki, Lietuviškai išvertė V. Stagaras. Dviejuose tomouse.

Apysakoje aprašyti mušiai ant žemės ir ant jurių, aprašyti teip aiškiai, kad, rodos savo akimis viską matai beskaitydamas. "Kraujo Sėja" yra viena iš nedaugelių knygų, kurios yra ir naudingos ir smagios perskaityti, dėl to ją teikiame kiekvienam perskaityti.

Pirmas tomas Pusl. 289. Kaina $1.00.
Antras tomas pusl. 246. Kaina $1.00

Labdarybė pirmiaus ir dabar. Parašė P. Lafargua, Vertė M. N-as. Telpa čia: I Senovės ponų labdarybė, II Vyskupų ir vienuolių labdarybė, ir III Buržuazų labdarybė. Pusl. 36, Kaina .... 10c.

Labai Gražios Dainos. Surinko K. Stiklelis. Čia patilpę 32 dainos nuo žmonių užrašytos Liepalotų kaime, Naumiesčio parapijoj, Suvalkų gub. Pusl. 39. Kaina 15c

Laikrodininko atminimai. Pasak Erkman-Šatrianą, sutaisė S. M. Paveikslas iš Napoleono I paskutinųjų kariavimų. Pusl. 44. Kaina .... 15c.

Laisva Valandėlė, Broliams dovanėlė (Eilės). Parašyta K. Stiklelio. Telpa šios eilės: Dainius. — Pieva. — Upelis. — Giria. — Vėjas. — Rasa. — žaibas. — Audra. — Perkunas. — žemė. — Saulelė. — žmogus. — Reginys Lietuvoje ant gražaus augšto Šešupės kranto. Pusl. 32. Kaina .... 10c.

Lietuva ir jos reikalai. Tautiškas Lietuvos Katekizmas. Kas męs esame? Ko mums reikia? Ką privalome daryti, kad visiems mums butų gerai, kaipo vaikams vienos, bendros mųsų motinos - Tėvynės? Pusl. 20. Kaina .... 10c.

Lietuvaitė. Dramatiškas veikalėlis iš senobiško lietuvių gyvenimo. Penkiuose veiksmuose. (Turinis pagal Lermontovo poėmą "Lietuvaitė"). Parašė Jonas Ralis. Pusl. 24. Kaina .... 20c.

Lietuviai! ar gerais keliais žengiame priekyn? Nuoširdus atsiliepimas į lietuviškąją visuomenę D-ro Jono Šliupo. Arba sutrauka kalbų, laikytų Waterbury, Conn., 25 gruodžio 1906, Union City, Conn., 26 gruodžio 1906, Edwardsville, Pa., 31 gruodžio 1906 ir Scranton, Pavasaryje 1907 m. Pusl. 47. Kaina 15c.

Lietuvos Virėja. Aiškųs pamokinimai ir parodymai, kaip virti, kepti ir taisyti visokius puikius valgius su mėsa, sviestu ar pienu arba su pasninku; kaip daryti skanius ir nebrangius naminius gėrimus ir tt. Sudėjo Alionė V. Pusl. 256, Kaina .... 80c.

Lietuvos virėja. Parašė V. A. L. Zavadzkienė. Seniai geidavo musų šeimininkės tokios knygos, dabar gali pasinaudoti, telpa čia šimtai įvairių nurodymų pataisymui valgių. Pusl. 555. Kaina $1.25

Lietuvos istorija. Su kunigaikščių paveikslais ir žemlapių. Lietuvos Rašliavos apžvalgai. Parašė Maironis (Š. M-lis). Trečią kartą atspausta ir pertaisyta. Pusl. 259. Kaina .... 75c.

Lietuvių tauta senovėje ir šiądien. Parašė J. Šliupas M. D. Antras leidimas. Šitas 2-ras tomas apglėbia Lietuvių tautos veikalus nuo XIII-jo iki pabaigai XVI šimtmečio. Pusl. 563. Kaina $1.50

Lietuva Tėvynė mano, eilėmis parašė K. Stiklelis. Telpa 14 naujausių šios gadynės dainelių. Puslapių 16. Kaina 5c

Litvomanai. Drama keliose veiksmuose. Parašė Dvi paty..... Atspauzdinta iš "Varpo". Pusl. 58. Kaina .... 20c.

Ligonių Draugas, Homeopatiškasis, pagal Dr. med. G. Pulmano. Vertė iš lenkiško S. ž. Pusl. 22. Kaina .... 10c.

Litwini w Litwie. Otton Zawisza. Laida trečia žymiai padidinta. Pusl. 53. Kaina .... 25c.

Liudna Pasaka. Parašė J. B-nas. Tu manęs nelaimėje neapleidi, nuliudusį palinksksmini, nuvargusiam ranką paduodi.... Dėkingas už atsidėjimą ir širdį gerą, aš Tau nors apsakymėlius rašysiu. Skaityk!.... Jeigu patiks Tau ir gyvas busiu, — ir daugiau papasakosiu.... Teip pradeda raštininkas, kurs iš bado be laiko atsiskyrė iš šios pasaulės Pusl. 31. Kaina .... 10c.

Moteris ir jos vieta žmonijoje. Parašė J. Laukis. Šita knygelė yra labai akyva perskaityti moterims ir vyrams. Anot autoriaus: "Teisybė yra tokia prasta, kad męs tankiai nematome jos tik dėl jos prastumo". Kalbėtojai daug atras sau medžiagos joje. Pusl. 47. Kaina 15c

Mokykla ir jos uždavininys. Parašė Alfa. Aprašo apie mokyklas Prancuzijos, Vokietijos ir kitų viešpatysčių, potam kokia mokykla mums reikalinga, ko męs turime tiesą nuo mokyklos tikėtis, ir koks, apskritai imant, mokyklos uždavinys. Puslapių 69. Kaina .... 25c.

Malunas. Apysaka; iš rusų kalbos vertė Pranas S-lis. Puslapių 23. Kaina .... 10c.

Męs ir Lietuvos socijaldemokratai. I, Musų artimiausias tikslas ir kelias. II, Lietuvos socijaldemokratai ir kultura. III, Lietuvos socijaldemokratai ir tauta. Parašė Juras. Pusl. 16. Kaina .... 5c.

Monininkas arba Magikas. Pagal Panovą, parašė A. Aitvaras. Telpa visoki magiški paveikslėliai ir kaip padaryti visokias štukas. Puslapių 32. Kaina .... 15c.

Marija musų Viltis arba Švenč. Marijos stebuklai, iš šv. Alfonso de' Ligori raštų surankiojo J. Baltrušaitis. Pusl. 63, Kaina .... 15c.

Nutruko. Vieno veiksmo komedija. Parašė Smalstys-Smolskis. Kamajų Vaidintojų Bureliui paskiria Autorius. Pusl. 20. Kaina .... 10c.

Namelis Pustelninko. Pertaisytas išleidimas II. Graži morališka apysaka. Pusl. 170, kaina 50c., apdaryta 75c.

Nuolatinė kariumnė ir milicija. Pusl. 17, Kaina ....5c.

Nieko be Priežasties. Komedija viename akte. Lietuviškon kalbon vertė Mag. Paraikietis. Puslapių 34. Kaina 15c

Naujas Lietuvių Lementorius, arba Skaitymo ir Rašymo. Pradžiamokslis Lietuvių Parapijų Mokykloms. Sutaisė S. P. Tananevičė. Su daugeliu paveikslėlių, gražių apskaitymų, rašytoms ir spaudintoms aiškiomis, stambiomis raidėmis. Su gražiu, drutu audimo apdaru. Pusl. 76. Kaina 25c

Nauja skaitymui knyga. Lietuviškoms Mokslainėms Amerikoje, dalis III (su paveikslais). Pusl. 139, su apdaru. Kaina 65c

Oras, Vanduo, Šviesa ir Šiluma. Lekcijos Prof. Blochman'o. Sutaisė Šernas. Visiems suprantamai aprašyta ypatybės chemiško ir fiziško proceso, aiškesniam parodymui yra daugelis tam tikrų paveikslėlių Pusl. 138. Kaina .... 40c.

Pasakos, Prityrimai ir Veselijos su dainomis. Suderinimais parašyta kun. K. Alekros. Yra tai nekurios pasakos, nuotikiai, žaislai, giesmės, veselijos, najiviškai išpasakotos, viskas eilėmis sutaisyta. Pusl. 142. Kaina .... 35c.

Pietro Caruso, Vieno veikmo Drama parašė R. Bracco, vertė K. Puida Veikimo vieta — Neapolis, šių laikų atsitikimas. Pusl. 32 Kaina .... 10c.

Pilėnų kunigaikštis. Tragedija V veiksmuose, sutaisyta pagal Kraševskio apysaka "Kunigas". Parašė M. Šiaulėniškis. Pusl. 91. Kaina..35c.

Ponaitis. Apysaka iš anglų vaikų gyvenimo. Parašė Uida. Graži apysakaitė kiekvienam, ypatingai tėvams. Pusl. 27. Kaina .... 10c.

Populiariškas Rankvedis Fizikos. Parašė P. Neris. Knygelė susideda iš 5 skyrių: I, skyrius: Svarybė, Pajiega, Svarumas, svarstyklės ir tt. II skyrius: Šiluma, Gazų išsiskėtimas, Tirštumo atsimainymas, Termometrai, Šilumos jausmas, Šaltis ir tt. III skyrius: Balsas, Balso greitumas, Balso atsimušimas, Balso ypatybės. IV skyrius: Šviesa, Šviesos šaltiniai, Šviesos greitumas, Šviesos atsimušimas ir tt. V skyrius: Elektra, Pritraukimas ir atstumimas, Prigimtinė Elektra, Budas elektros išsiplatinimo ant daiktų, elektros kibirkštis ir tt. Yra labai naudinga knygelė kiekvienam žmogui ypatingai visokiems amatininkams. Pusl. 100. Kaina .... 40c.

Pradinė Aritmetika, arba mokinimasis rokundų mažiems vaikeliams, pradedant nuo 1 iki 100. Sutaisė P. Mikolainis. Su paveikslėliais, audimo apdaruose, 128 pusl. Kaina ..... 35c.

Pasaka apie Adomą ir Jievą. Priedas prie sulyginamosios mytologijos. Pagal vokišką, lietuviškai parašė P. Miškinis. Pusl. 31. Kaiuna 10c

Petro Armino Raštai. Telpa trumpas aprašymas Petro Armino gyvenimo ir jo rašytos eilės. Vertimas Kondratavičiaus poėmos "Piastų duktė" ir kitos gražios pasakiškos, juokingos eilės. Pusl. 60. ....20c.

Pilieniečiai. Istoriška tragedija penkiuose aktuose. Parašė V. Nagornoskis. Pusl. 155. Kaina............35c.

Prabočių Šešėliai. Dramatiška Aidija trijose dalyse, parašė Vilhelmas Storasta, Tilžėje. Visa Aidija susideda iš Angos ir trijų veikalo dalių: iš tragedijos: Vėtra, iš dramos, Nesan-žmonės, ir iš mysterijos: Šventa Ugnis. Veikalas parašytas lošti dalimis, arba visas. Puslapių 182. Kaina $1.40

Prie Historijos musų rašybos. Parašė Dr. J. Basanavičius. Pusapių 17. Kaina 10c

Papasakojimai iš Prancuzų revoliucijoc. "Ateities" išleidimas Nr. 2, Pusl. 73, Kaina .... 15c.

Parmazonas arba Dievo Rustybės Baisumas, Parašė Šventmikis II leidimas. Labai akyva ir kožnam naudinga perskaityti šita knygelė. Pusl. 40, Kaina .... 10c.

Pasninkai Lietuvoje. Aprašymėliai apie lietuvių žmonių pasninkus, yra ištraukos kelių rašytų straipsnių Lietuvos laikraščiuose, ir pagal tuos sutaisė K. Stkis. Pusl. 16. Kaina 5c.

Pragaro Atgijimas. Parašė L. Tolstoi, vertė Z. A. Knygutė žingeidi kiekvienam perskaityti. Pusl. 22 Kaina 10c

Plėšikų Lindynė arba Nunešta ...tė. Išguldė S. P. T. Apysaka iš ...imo žmonių Lietuvoje. Puslapių ... Kaina 20c

Polacy i Litwini. Od R. 1228 do 1420. Kritiškasis atsižvelgimas sulyg lenkiškų istorikų. Parašė Gab. Landsbergis. Pusl. 75. Kaina .... 30c.

Revoliucijos Dainos. Surankiotos ... visur ir atspaustos knygelėje, 30 ...apių; telpa 24 dainos naujos ga... visiems iki šiol pageidaujarais ... bar galima pas mus gauužganėd... 15c

Jeigu rana... duriuose Ma... **Mašmonės,** parašė A. ...rams ilgai prieš... K. Puida. Tel-pa čia devynios gražios apysakaitės iš gyvenimo lenkų, ypatingai iš atsitikimų Varšavoje laikuose rusų karės su japonais ir įvykusios po jai pairtuvės rusų viešpatystėje. Knygelė įdomi kiekvienam. Puslapių 76. Kaina .... 20c.

Ratelių spėjimai. Tra linksmiausis žaislas (zabova) šeimyniškuose susirinkimuose. Parašė D. Spėjikas Puslapių 16. Kaina .... 10c.

Raistas — The Jungle. Parašė Upton Sinclair. Lietuvių kalbon versta iš angliškos. Išleido Jonas Naujokas. Apysaka paimta iš lietuvių gyvenimo, pasiremiant tikrais faktais iš Chicagos skerdyklų; naudinga ir įdomi knyga perskaityti kiekvienam. Puslapių 355. Kaina $1.00

Rankų šašeliai ir Parinktiejie žaislai. Surinko A. Agaras. Praleidimui vakarais liuoso laiko; šitoje knygelėje telpa paveikslėliai, kokius su rankų šašeliu galima parodyti ir tam tinkami apskaitymai. Puslapių 32. Kaina .... 10c.

Rugštasai Pienas, Įrankis liaudies sveikatos užlaikymui, vertė D-ras A. V. Autorius nurodo kaip plačiai yra vartojamas rugštasai pienas kaipo vaistas nuo įvairių ligų. Pusl. 22, Kaina .... 5c.

Sceniškiejie vaizdeliai. Parašė Vaišgantas. Telpa šitoj knygelėj sekanti veikalai: 1) Nepadejus — nėr ko kasti, dviejų veiksmų komedija, 2) Negryna sanžinė, Monologas, 3) Paskutinį Kartą, Monologas, 4) Tiktai niekam nesakyk! Scena iš 3 ypatų, 5) Namai pragarai, sceniškas vaizdelis, 6) Lietuvių pavasaris — Eilės. Pusl. 98 Kaina .. 35c.

Šiaurės Karžygiai, keturių veiksmų tragedija H. Ibsen'o. Iš rusų, lenkų ir vokiečių vertimų vertė K. Puida. Veikimas atsibuva Norvegijos Šiaurėje, Karaliaus Enriko Kruvinojo Kirvio laikuose. Pusl. 77 Kaina .. 25c.

Sparnai, Drama III-juose aktuose. Parašė V. Šiaulėniškis; yra geras su naujomis idėjomis perstatymas. Pusl. 44 Kaina .... 30c.

Svarbi priežastis, vieno veiksmo komedija. Parašė P. Bayard su kakuriomis permainomis iš lenkų kalbos vertė K. Žegota. Pusl. 62 Kaina .... 15c.

Sulaukė, Iš tautiško serbų atgijimo pasakojimas. Parašė Terezija Jadvyga, iš lenkų kalbos vertė Baltrus Virpa. Pusl. 132 Kaina .... 25c.

Šventas Petras Ryme, Apysaka iš krikščionių persekiojimo Nerono laikuose. Perdirbo iš Henriko Sinkevičiaus apysakos "Quo Vadis" H. Sl.. vertė Adolfas Vėgėlė. Pusl. 230 Kaina .... 40c.

Šventoji Istorija žemesniamjam liaudies mokyklų skyriui, trumpai apsakė kun. J. Šuster T. D. Vertė Ad. Vėgėlė. Pusl. 88, Kaina .... 15c.

Svarbus Klausimas, Ar yra Dievas? Ar reikia tikėti? Kuri tikyba yra tikra? Parašė Jurgis Baltrušaitis. Pusl. 71 Kaina .... 20c.

Širdis žmogaus prilyginta Bažnyčiai Dievo arba lizdui piktų dvasių, išreikšta per 10 paveikslų. Pusl. 48. Kaina 20c

Šv. Pranciškaus iš Assyžiaus gyvenimas pagal kun. A. Beltrami'o. Sutaisė J. Baltrušaitis, Pusl. 41 Kaina .... 15c.

Sausio Devinta. Parašė Maksim Gorky, vertė F. M. Knygutėje aprašyta apie Petrapilės darbininkų sukilimą, arba "Raudonąjį Nedėldienį". Pusl. 40, kaina ....15c.

Svajus, arba vaizdas siekimo augštybės. Tragedija-Poėma, V aktuose. Parašė J. Viskoška.
Yra tai fantaziškas piešynėlis, parašytas dramatyškame pavidale. Pusl. 135, Kaina .... 40c.

Trumputė Lietuvos istorija. Antras pataisytas išleidimas. Knygelė gera pradinėms lietuvių mokykloms Pusl. 79, Kaina .... 20c.

Trįs Mylimos. Komedija trijuose aktuose. Parašė žemaitė. Pusl. 44 Kaina .... 25c.

Tautiškos Politikos knygynėlis. Telpa čia Rusijos policijos viešpatavimas, persekiojimas ypatos laisvės, draugijų ir susirinkimų, laisvės žodžio ir sąžinės, ir kame išganymas? Pusl. 47, Kaina .... 10c.

Teismas, Parašė V. Reymont, iš lenkų kalbos vertė Adl V. Apysaka iš sodžiaus žmonių gyvenimo. Pusl. 22 Kaina .... 10c.

Teismas ir jo nepriklausomybė, A. Leontjev'o. Iš rusų kalbos vertė Alfa. Pusl. 32, Kaina .... 10c.

Tikri ir netikri šventiejie. Paveikslėliai iš gyvenimo kankintinių ir kankintojų. Išleista Susiv. Lietuvių Laisvamanių. Pusl. 61, Kaina 15c.

Tiesų lygybė, A. Leontjev'o, vertė Pl. Vokalėlis aiškina žmonijos Tiesų lygybę, kurių linkui eina žmonija šaukdama "laisvės ir lygybės". Pusl. 19, Kaina .... 5c.

Tėvynainių Giesmės. Parašė Vyturys. Pusl. 24. Kaina 10c

Tukstantis Nakčių ir Viena. Arabiškos pasakos. I dalis. Pusl. 96, kaina 35c.

Vaikai. Parašė Oktavas Mirbo, vertė J. V: Telpa čia šios apysakos: 1) Vaikai, 2) Virvelė, 3) Klodas Ge, Akyvos ir vertos perskaitymo kiekvienam. Pusl. 48, Kaina ......15c.

Vėjinis Malunas. Pagal lenkišką parašė P. B. Apysaka kaip žydas nusipirko vėjinį malunėą gešeftui, bet vėtrai užėjus, maluną sulaužė, nemokant su malunu apsieiti ir tt. Pusl. 64. Kaina 25c

Vincas Stonis. Apysaka iš žmonių gyvenimo, Parašyta Šatrijos Raganos. Pusl. 143, Kaina .... 35c.

Vargdieniai. Parašė Aleksandra Fromas. Apysaka iš tikrų atsitikimų penktos ir šeštos dešimties XIX-tojo šimtmečio. Naudinga kožnam perskaityti. Pusl. 187, kaina.................50c.

Vikrus Vaikinas., Apysaka iš norvegų gyvenimo, sekant Bjersoną. Apysaka užimanti kiekvieną, su gražiais privedimais. Pusl. 30 Kaina 10c.

Volungė ir Vieversėlis. Eilės Margalio, yra daug įvairių eilių. Tėvyniškų, meiliškų, muzikai, sakmėms, ir dekliamacijoms. Pusl. 170, Kaina .... 60c.

Užkapotas žvirblys. Apysaka V. J. Nemirovič — Dančenko. Pusl. 24, Kaina .... 10c.

Žibutė arba pirmiejie pavasario žiedai, eilės Jovaro. Telpa 17 įvairių eilių parašytų vieno iš gabiausių eilių rašėjo Jovaro; laikraščiuose kritika šią knygelę augščiaus iškėlė, negu kokias kitas eilės, Pusl. 15, Kaina .... 5c.

Žmonių Savivalda Naujoje Zelandijoje. N. Čumakov'o. Iš rusų kalbos vertė A. žuvis. Pusl. 35, Kaina 10c.

žmonių užtarytojai Broliai Grakchai. Vertė iš rusų kalbos Šermukšnė. Pusl. 32. Kaina 10c

Žodynas lietuviškai - angliškos kalbos. Sutaisė Antanas Lalis. Pusl. 382, iki šiol turėjome tik su apdarais po $2.00, dabar kas nori pigiaus nusipirkti, tai popieros viršais, kaina $1.00

Žodynas Lenkiškai - Lietuviškai - Rusiškas. Sutaisytas kun. Juozapo Ambraziejaus Laikraščio redaktoriaus "Šviesa". Pusl. 552 Kaina $2.80

Ze stosunków litewsko-polskich, Głosy Litwinów. Audiatur et altera pars. Išleista rupesčia J. K. rybotame skaitliuje egzempliorių. Sutaisė Girų Liudas. Pusl. 231. Kaina $1.50

Užsiprašydami virš minėtų knygelių, adresuokite:

A. OLSZEWSKI,
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

KUR GAUTI "LIETUVĄ".

Galima gauti kiekvieną savaitę "Lietuvą" už 5c. pas šiuos agentus:

Brooklyn, N. Y.
E. Fromes, 73 Grand Street.
Ant. Diržulaitis, 97 Grand Street.
Ant. Jankauskas, 77 Gold Street.
T. Jermalas, 215 Berry Street.
W. Dackevičė, 144 Grand Street.

Baltimore, Md.
Jur. Diemedis, 521 Columbia Ave.
Jonas Luisa, 521 W. Lombard St.

Bridgeport, Conn.
Kazys Lendraitis, 324 Warren Street.

Chicago, Ill.
P. M. Kaltis, 221 W. Wabansia Ave.
J. Vasiliauskas, 2498 Kensington Ave.

Elizabeth, N. J.
Dom. Bočkus, 211 First St.

Elmora, Pa.
Antanas Reklaitis.

Lawrence, Mass.
A. Ramanauskas, 99½ Oak Street.

Montello, Mass.
B. P. Miškinis, 9 Arthur Street.

Montreal, Canada.
K. Bielek, 1135 St. Ekatherine Street.

New Haven, Conn.
And. Ješinskas, 217 Ferry Street.

Philadelphia, Pa.
M. A. Ignotas, 1028 So. 2-nd Street.

Portland, Oreg.
John Browman, Browman News Co.

Scranton, Pa.
M. Valentanavičia, 1831 N. Main St.

Seattle, Wash.
Inter News Agency.

Worcester, Mass.
M. Paltanavičia, 15 Milbury Street.

Waukegan, Ill.
M. Rakauskas, 1015 — 8-th Street.

"LIETUVOS" AGENTAI.

Pas šiuos agentus galima užsisakyti "Lietuvą" metams ir užsimokėti.

Brooklyn, N. Y.
A. Lesniauskas, 347 Rodney Street.
S. Rinkevičia, 73 Grand Street.

Baltimore, Md.
L. Gawlis, 1834 N. Castle Street.

Cleveland, Ohio.
Pov. Šukis, 6524 Forman Ave. S. E.

Chicago, Ill.
Charles Laban, 10802 Michigan Ave.
Juozas Volmeris, 168 W. 18th St.

Cambridgeport, Mass
Pet. Bartkevičius, 719a Main St.
C. Kavolius, 19 Harrison Street.

East St. Louis, Ill.
Juoz. Rainis, 452 Collinsville Ave.

Herrin, Illinois.
J. T. Adomaitis, Box 708.

New Britain, Conn.
M. J. Čeponis, 21 Pleasant Street.

Newark, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry Street.

Pittsburg, Pa.
Jonas A. Ignotas, 46 So. 22-nd Street.

So. Boston, Mass.
N. Gendrolius, 224 Athens Street.

Scranton, Pa.
Juoz. Petrikys, 1514 Ross Ave.

Shenandoah, Pa.
And. Mačis, 138 So. Main Street.
T. Kryžanauskas, 12½ Cherry Street.

Springfield, Ill.
Jur. Tachilauckas, 710 Enos Ave.

Turners Falls, Mass.
K. P. Šimkonis.

Waterbury, Conn.
J. Žemantauskas, 39 W. Porter St.

Worcester, Mass.
Ant. Bernotas, 12 Harlem Street.

Westville, Ill.
Juozas J. Šlikas.

GERI LAIKAI.

Išrinkus naują prezidentą geri laikai sugrįžta. Nėra abejonės kad per kelis metus turėsime daug darbo ir gerą uždarbį. Taigi kiekvienam yra dabar gera proga nusipirkti sau gerą namą išmokestimis. Męs turime visokių namų ant išmokesties, nuo pigiausių iki brangausių. Nereikalaujate pirkti jeigu męs neužganėdinsime. Ateikite persitikrinti į musų ofisą. Męs parodysime musų namus ir pasakysime jų kainas dykai. Daugumas žmonių, kurie nuo mus pirko, džiaugiasi dabar, todėl ir tie, kurie dar neturi savo namų, atėję į musų ofisą, persitikrins, kad pas mus gali rasti daugiau namų sau patinkamų, ir maža kaina, negu kur kitur. Perkantiems nuo mųs namus, męs skoliname pinigus, kiek jiems truksta. Nelaukite ilgiau, bet ateikite tuojaus, kad žinotumėte, ką męs turime ir kokiomis kainomis.

Perskaitykite su atidžia žemiau paduotą surašą musų namų ir tėmykite jų kainas.

Už $300 ant rankos, o lykį į išmokestį randa, nupirksitę 2 lubų murinį namą, 2 pagyvenimais po 6 ruimus ant Quinn gat., arti 31 gat. Kaina $2950

Už $300 ant rankos, o lykį į išmokestį randa, nupirksite 2 lubų murinį namą, 2 pagyvenimais po 4 ruimus ant 37 gat., arti Parnell. Kaina $2750

Už $250 iš kalno, o lykį ant išmokesties, nupirksite 2 lubų medinį namą ant 43 gat., arti Wentworth Ave. Randa $32 į mėnesį. Kaina ...$2250

Puikus medinis namas, 2 gyvenimai; ant Lowe Ave., arti 36 gat. Randa $264 į metus. Kaina tiktai $1.700

2 lubų, pusė muro, pusė medžio namas, keturi gyvenimai; ant Poplar Ave., arti 31 gat. Randa $360 į metus. Kaina.................... $2.500

2 ir 3 lubų mediniai namai ant Emerald Ave., arti 32 gat. Randa nuo $300 iki $472 į metus, Kaina nuo ....$3.000 iki $3.500

Už $150 iš kalno, o lykį išmokestim, nupirksite medinį namą 4 ruimų ant 37 Pl., arti Kedzie Ave. Kaina....$900

2 lubų medinis namas ant Emerald Ave., arti 36 gat. Randa $228 į metus. Kaina.................. $1.600

Puikus 2 lubų murinis namas, 4 gyvenimai; ant Union Ave., arti 36 gat. Randa $444 į metus. Kaina tiktai $3.500

Murinis namas ant 37 gat. Randa $240 į metus. Kaina $2.000

Puikus murinis namas, 2 lubų, aukštas ponamis, su gerai įtaisyta skalbykla, 4 šeimynos gyvena, 19 ruimų. 3 vanos ir kiti naujausi įtaisymai. Gera pastogė. Randa neša $612 į metus. Tramvajai eina pro pačias duris. Arti 33 gat. $5.100

Parsiduoda šitie Namai.

NUMAŽINTOS KAINOS.

2 lubų murinis namas, 14 ruimų. Lotas 25x147. Randa $30. Kaina .... $3.000. Tas namas yra ant 38 ul. terp Auburn Ave. ir Gage St.

Halsted St., terp 56 ir 57.
Medinis namas 1½ lubų ir ponamis. Randa $15. Kaina ...... $2.800.

Lowe Ave., arti 33-čios ul.
Murinis namas, akmenų pamatai. Randa $24. Kaina .... $3.200.

2 lubų medinis namas ant 38 ir Gage ul. Kampinis. 8 ruimai. Lotas 33x147½. Randa $16. Gera vieta vaizbai. Kaina .... $2.000.

2 lubų murinis namas, ant Wallace, arti 33 ul. Kaina .... $2.700.

Union Ave. arti 35 St.
2 namai, ant 2 lotų, po 3 gyvenimus 6 ruimų. Kaina $10.000

Marshfield Ave. arti 35 St.
2 lubų, 16 ruimų, medinis namas. Puikus. Kaina $3.500

31 St. arti Emerald Ave.
3 lubų murinis namas, su krautuve, 5 gyvenimai ir krautuvė. Kaina $7.500

33rd St. terp Halsted ir Auburn Ave.
Murinis namas. Randa $42 į mėnesį. Kaina $4.000

37th arti Wallace St.
Murinis namas. Krautuvė ir 4 rumai. Kaina $2.000

37th arti Wallace St.
Murinis namas. Krautuvė ir 5 rumai. Kaina $2.000

Wallace St., terp 28 ir 29 ul.
3 lubų, 3 flatų murinis namas $5300.00

Wallace St., terp 29 ir 30 ul.
4 lubų, 4 flatų murinis namas $8000.00

Wallace St., prie 37 ul.
2 lubų, 3 flatai ir 1 štoras murinis namas $7500.00

31st Place terp Auburn ave. ir Morgan St.
1 lubų, 2 flatų murinis namas $2200.00

2 lubų, 4 flatų murinis namas $4500.00

31st Place, terp Morgan ir Musprat ul.
2 lubų, 4 flatų murinis namas $3000.00

35th Place, terp Auburn ave. ir Gage St.
2 lubų, 4 flatų ir užpakalyje 1 lubų 1 flato abu muriniai namai $5.300

THROOP ST. Tarp Lyman ir Archer Ave. 2 lubų murinis namas, lotas 50x125. Kaina $2500.00

SOUTH HALSTED ST. Tarp 34-tos ir 35-tos ul. 2 lub murinis namas. Štoras. Randa $52. Kaina $5800.00

33-d Place, terp Halsted St. ir Auburn ave.
2 lubų, 2 flatų murinis namas $3100.00

Poplar ave., arti 31mos ul.
6 ruimų murinis namas ir 9 pėdų augštas basementas $2200.00
8 ruimų medinis namas $2500.00

Union ave., terp 31 ir 32 ul.
3 lubų, 2 flatų murinis namas $9000.00

2 lubų, 2 flatų murinis namas $5700.00

Auburn ave., trep 33 ir 34 ul.
1 lubų, 1 flato murinis namas ir 2 lotai $4000.00

1 lubų, 2 flotų medinis namas $2500.00

Aubur Ave., terp 31 ir 32 ul.
3 lubų murinis namas, naujas $5.900

Morgan St., terp 32 ir 33 ul.
4 lubų, 6 flatų ir štoras, murinis namas........................$18.000.00

Illinois Court, terp 32 ir 33 ul.
4 ruimų murinis namas $1200.00

Fisk St., terp 33 ir 34 ul.
2 lubų, apačia medžio, viršus muro, štoras ir vienas flatas 2000.00

Grant Works ant 14 ul.
2 lubų, ant 2 lotų, 6 flatai, 2 štorai, medinis namas, parsiduoda su štoro fixtures....$8500.00

Grant Works 49 ave.
2 lubų, 3 flatai ir štoras, medinis namas $5200.00

2 luboms, 2 gyvenimais, po 5 ruimus medinis namas .... $2.000.

Lotai!

GERI BIZNIUI LOTAI.

Ant Halsted St., arti "Lietuvos" namo. 50x137 pėdas. Specijališkos rinkliavos už gatvę užmokėtos. Tėmykit ilgumą lotų, 12 pėdų ilgesni, negu paprastai. Kaina $2.500

Ant Halsted St., arti "Lietuvos" namo, terp 33 ir 34 gat. 24x125 pėdas. 2 rinkliavos už gatvę užmokėtos. Kaina $800

Ant Western ave. bulvaro terp 43-čios ir 45 ul. puikus lotai ant rezidencijų. Kainos nuo $250.00 ir augščiau. Pirk šiuos lotus dabar, nes kainos jų netrukus pasidvejos.
Teipgi turime daugybę visokių kitoniškų namų ir lotų ant pardavimo visose pusėse miesto Chicagos.

Lotas ant 69 place terp Hoyne Av. ir Leavitt St. arti tramvajų linijos, pirkšnių šalygatvis, vanduo, gazas, srutynė. Kaina tiktai .... $300.

Artimesnėms žinioms kreipkitės pas

A. Olszewski
3252 S. Halsted St.

Tautiški Lietuviu Paveikslai.

Papuošimui savo kambario, yra gražus tautiški paveikslai:

1. Didis Liet. Kunigaištis Algirdas, miera 22×28 colių. Kaina.........35c.
2. Didis Liet. Kunigaikštis Gedeminas, miera 22×28 colių. Kaina.. 35c.
3. Didis Liet. Kunigaikštis Keistutis, miera 22×28 colių. Kaina....35c
4. Didis Liet. Kunigaikštis Vytautas, miera 22×28 colių. Kaina.. 35c.
5. Dr Vincas Kudirka, miera 19×24 colių . Kaina .... 35c.
6. Simanas Daukantas, Lietuvos Istorikas, miera 23×29 colių. Kaina 35c.
7. Gediminas, D. L. K. apima Kijavos pilį 1318 m., miera 17×24 colių. Kaina .... 30c.
8. D. L. K. Vytauto prisieka, miera 20×25 colių. Kaina.................. 30c.
9. Kražių Skerdynė, 1893 m., miera 22×28 colių. Kaina .... 50c.

Pinigus siunčiant su užprašymų, adresuokite teip:

A. OLSZEWSKIS,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

PASARGOS SKAITYTOJAMS.

1) Kada reikalauji permainyti adresą, dėl siutinėjimo laikraščio, visada paduok ir senąjį savo adresą. Jeigu pats gerai rašyti nemoki, tai adresą duok kitam, geriau mokančiam, parašyti.

2) Pinigus geriausiai siųsti per Money Orderį arba registruotame laiške. Nedėk į laišką smulkių sidabrinių, nė auksinių pinigų, nes jie kelionėje kopertą praplėš, išpuls ir prapuls. Geriau, vietoje smulkių, įdėk pačtinių markių už tą sumą. Pačto markes priimame tiktai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už $1.00. Jei suma siekia $1.00 ar daugiau, tai markių nesiųskite, bet dėkite pinigus arba Money Orderį. Jeigu suma bus $1.25, tai galima dėti $1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi buti visame sveikos, nesulipusios viena su kita, nė prie laiško neprilipintos, teip kad męs galėtume jas panaudoti savo laiškams. Sulipintų markių nepriimame. Markes priimame tiktai Suvienytų Valstijų Šiaurinės Amerikos, jokių kitų viešpatysčių markių nepriimame.

3) Jeigu išpirksi Money Orderį, tai nelaikykie jį pas save, bet prisiųsk redakcijai, nes be "Orderio" redakcija negali pinigų iš pačto gauti. Pasilaikyk sau tik mažąją baltąją korčiukę, o didesniąją, mėlyną prisiųsk prastame laiške, registruoti nereikia.

4) Ant laiško, kuriame užsakai knygas ar kitokius tavorus, niekada nerašyk jokių kitų reikalų, kaip ve: korespondenciją, apgarsinimą, ar ką kitą, kas su užsakytais tavorais nesiriša, nes pas mus tavorų (knygų) siuntiniai yra atliekami viename departamente, apgarsinimai kitame departamente, o korespondencijos trečiame departamente ir kiekvienas departamentas yra po priežiura kitų ypatų. Tad jeigu jus ant vienos popieros surašysite keletą reikalų, tai jusų laiškas turės laukti pirmame departamente kol tas jį apdirbs ir nusiųs antram, o ten vėl laukti kol šis jį apdirbs ir pasiųs trečiam. Tokius laiškus negalima nė į laiką atsakyti, nė gerai atlikti; nes pas pirmąjį departamentą likus laiškui, antram nelieka davadų. Geriausiai yra rašyti kiekvieną reikalą ant atskiros popieros, tada kiekvienas reikalas bus perduotas tam tikram departamentui ir visi reikalai tuom patim laiku liks atlikti greitai ir gerai.

5) Niekada nesiųsk pinigų, nė Money Orderio atskyrame laiške nuo užsakymo. Visada dėk pinigus ar Money Orderį į tą patį laišką kuriame tavorus užsakai. Nes jeigu užsakymas ateis be pinigų, męs negalėsime jo išpildyti, vien todėl, kad pinigų nėra, o jei ateis pinigai be užsakymo, męs nežinosime ką su nėra užsakymo.

6) Visada ant savo laiškų pasirašykite savo pravardę ir adresą. Nors ir tukstantį kartų mumis rašę, visada reikia pasirašyti pravardę ir adresą kiekviename laiške, nes męs radę laišką terp 100 ar 200 laiškų be parašo ir adreso, nežinosime keno jis yra ir negalėsime atsakymo duoti.

Su visokiais reikalais rašydami pas mus visada adresuokite teip:

A. OLSZEWSKI,
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Knygų Kataliogas

27 Gyvenimo Mokykla. Parašė Orisson Svett-Marden. Lietuviškon kalbon išvertė K. Žegota. Užrašai pagarsėjusių žmonių. Labai naudinga knyga. Didelio formato. Chicago, Ill. 1907 .... $1.50
Apdaryta $2.00

63 Karės laukuose. (Kareivio atsiminimai). Parašė Vsevolod Garšin. Vertė A. L-is, Užimanti pasaka iš laikų karės maskolių su turkais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 81 ....20c

35 Gyvenimo vaizdeliai. Susidedanti iš devynių sekančių gražių pasakaičių: Atsisveikinimas, Vagis, Kas kaltas, Gatvės vaikai, Paporčio žiedas, Miško sargas, Signalas, Keleivis, Buvio ėsybė. Chicago, Ill. 1902, puslapių 99 .... 15c

43 Iš gevinimo lietuviškų Velių bei Velnių. Pasakos surinktos Dro J. Basanavičiaus. Šioje knygoje telpa keli šimtai gražių pasakų, apie rojų dangų, čyščių, peklą; apie giltinę, marą, choliera; apie dvasias (dušias) velnius, jų vaidinimąsi ir tt. Pasakos užrašytos tokioje tarmėje, kokioje buvo girdėtos. Panevėžyj — pagal tarmę panėvėžiečių, Šiauliuose — pagal tarmę šiauliečių; Suvalkų gub. — pagal tarmę suvalkiečių; Prusų Lietuvoje — pagal tarmę Prusų lietuvių; Dzukijoj — pagal tarmę dzukų ir tt. Chicago, Ill. 1903, pusl. 470. Popieros apdaruose $1.50
Audimo apdaruose $2.00

68 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis II. Čia telpa 205 labai gražių ir juokingų pasakų, bovyjančių kiekvieną skaitytojį ir klausytojį ir labai naudingos. Chicago, Ill. 1903, pusl. 330 $1.25
Drutai apdaryta $1.50

67 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis I. Čia telpa 141 labai gražių, juokingų, išmintingų ir žingeidžių pasakų. Chicago, Ill. 1903, pusl. 280 $1.25
Drutai apdaryta.... .... $1.50

69 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis III. Čia telpa 202 dar gražesnės ir juokingosnės pasakos. Chicago, Ill. 1904, pusl. 333 .... $1.25
Drutai apdaryta $1.50

70 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis IV. Chicago, Ill. 1905, pusl. 299. Šioje knygoje telp kaip ir pirmesnėse dalyse Dro. J. Basanavičiaus surinktų pasakų, telpa keli šimtai užimančių ir juokingų pasakų. Kiekvienas nusipirkęs iš paminėtų 4 knygų I, II, III ar IV dalį, turės per visą savo amžių neišsemiamą pasakų turtą .. $1.25
Drutai apdaryta $1.50

76 Maxim Gorkij. Pasakojimai. Iš rusų kalbos vertė A. L-is. Turinys: Giesmė apie sakalą, Nenaudėlis, Makaras Čudra, Rudenyj, Dvidešimts šešį ir viena. Chicago, Ill. 1906, puslapių 103 .. ..25c

90 Olitipa. Graži apysaka iš laikų savitarpinės karės Šiaurinės Amerikos indijonų. Vertė A. Olšewskis. Antra pataisyta laida. Chicago, Ill. 1906,

100 Pasaka apie kantrią Aleną. Dukterį turkų ciecoriaus Antoniaus, kuri per 22 metu vaikščiodama po svietą, daugybę bėdų ir vargų iškentėjo. Antra laida. Iš lenkiško vertė A. Olšewskis. Chicago, Ill. 1902, pusl. 66 ..20c

120 Po priedanga Šventinybės. Istoriška apysaka iš Rymo laikų. Parašė E. Posteri. Vertė K. J. Odesoje, 1905, pusl. 100 ....25c

114 Ponas ir bernas.. Apysakėlė L. Tolstojaus iš gyvenimo maskolių kaimiečių. Žingeidi, norintiems susipažinti su buviu ir sanlygoms maskolių kaimiečių gyvenimo; ji verčia skaitytoją drauge jausti su vargo prislėgtais žmonėmis. Chicago, Ill. 1904, puslapių 60 ....15c

124 Robinsonas Kruzius. Graži morališka pasaka. Antra pertaisyta laida. Chicago, Ill. 1903, pusl. 83 ....25c

134 Sidabrinis Kryželis arba Dailydė iš Nazareto. Apysaka iš laikų kankinimo Kristaus. Eugenius Sue. Vertė J. Laukis. Chicago, Ill. 1906, pusl. 169. (Šitą knygelę Vilniaus vyskupas uždraudė lietuviams skaityti).. .. ..50c

185 Žmogus nepliuškis. Vertė iš švediško Nėris. Labai graži apysakėlė, kaip turtingo prekėjo sunus apsivedė su varginga mergina ir laimingiau gyveno už kitus, apsivedusius su turtingoms. Šita apysakėlė užima kiekvieną jauną vaikiną ar merginą ir mokina žmogiškos doros. Chicago, Ill. 1899, pusl. 23 .. ..10c

200 Akis už akį, dantis už dantį. Juokai viename akte. Perdirbta iš vokiško. Chicago, Ill. 1907, pusl 29..10c

210 Dėdė atvažiavo. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė K. B-a ir M. P-is. Chicago, Ill. 1902, puslapių 62 ....20c

225 Geriaus vėliaus negu niekad. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė K. B-a ir M. P-is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 48 ....15c

257 Kun. Gramulos Raštinyčioje. Komedija viename akte. Parašė kun. Fr. Hodur. Gražiai parašyta komedija ... kanti perstat... pusl. 14 ....

262 Mindaugis Lietuvos Karalius. Istoriškas paveikslas 5-se aktuose. Lenkiškai parašė Julius Slovecki. Lietuviškai vertė V. Kapsas (D-ras V. Kudirka). Chicago, Ill. 1900, pusl. 86. 25c

471 Akyvi apsireiškimai sviete, ant kurių žmonės nuolatos žiuri, bet jų nesupranta.. Su 7 paveikslėliais. Lenkiškai parašė Promyk. Pirmą sykį išversta į lietuvišką. Labai naudinga knygelė tiems, kurie nori sužinoti iš ko darosi žaibai, griausmai, lietus ir sniegas. Kas yra debesiai, ant ko jie laikosi ir tt. Chicago, Ill. 1894, puslapių 79 ....30c

472 Apsireiškimai Atmosferoj arba Meteorologija. Pagal profesorių Vojeikov'ą sutaisė Šernas. Aprašo iš ko susitveria ore žaibai ir griaustiniai, nuo ko atsiranda ant dangaus įvairios šviesos ir šešėliai, ir daugybė visokių kitų įvairiausių ore apsireiškimų. Plačiai ir labai suprantamai paaiškinta kaip galima sužinoti oro permainas ir daug kitų įdomių dalykų. Kiekvienas aprašymas, dėl aiškesnio supratimo parodomas ant paveikslo. Norintiems arčiau susipažinti su oro ypatybėms, verta perskaityti. Chicago, Ill. 1907, pusl. 238 ....75c
Apdaryta $1.00

508 Gamtos pajiegos ir kaip iš jų naudotis. Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Svarbios moksliškos vertės knyga, su daugybė paveikslų yvairių mašinerijų ir kitokių prietaisų ant išnaudojimo gamtos pajiegų. Chicago, Ill. 1904, pusl. 2... .... 50c

516 Iš kur atsirado musų naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? Pagal Lunkevyčių sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1901, puslapių 73 ....20c

526 Kada ir kokiu budu svietas susitvėrė Parašė Prof. Dr. M. W. Meyer. Iš vokiečių kalbos vertė J. Ilgaudas. Aprašyta kokiu budu tveriasi dangiški kunai ir kaip musų žemė susitvėrė, teipgi kokiu budu atsirado ant jos gyvybė. Su paveikslais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 140 .... 35c

527 Kada ir kokiu budu gali svietas pasibaigti. Parašė Prof. Dr. M. Wilh. Meyer. Iš vokiečių kalbos vertė J. Ilgaudas. Knygelėje aprašyta svieto pabaiga. Kas nori dasižinoti kada ir kokiu budu gal svietas pasibaigti, tegul perskaito šitą knygelę. Chicago, Ill. 1906, pusl. 135 ....35c

569 Svieto pabaiga. Iš rusiško vertė Pr. Siulelis. Kas nori dasižinoti kada bus svieto pabaiga, tegul perskaito šią knygelę. Chicago, Ill. 1902, puslapių 31 .... 10c

Geriausias lietuviškas dantų daktaras
A. J. Zimontas (lietuvys)
3252 So. Halsted st., Olszewskio name.
Traukia dantis be skausmo, išgydo Skorbutą, Neuralgiją, sudeda naujus vieton išpuolusių, pripildo iškirmijusius auksu, sidabru, amalgamu. Valandos: Šiokiems dienoms nuo 8 ryto iki 12, nuo 1 iki 9 vak. Nedėlioms: nuo 9 r. iki 5 vak.
Telephonas Yards 2268

Jau išėjo iš-po Spaudos

"LIETUVOS" Kalendorius

1909 Metams

Sutaisytas J. Ilgaudo

KALENDORIŠKOJI DALIS panaši pernykščiam kalendoriui, tik labiau pagerinta ir papildyta.

STATISTIŠKOJI DALIS yra daug kuom papildyta: Mirčių statistika, svarbiausios priežastys mirties Suv. Valst., kiek miršta žmonių didžiuose miestuose Suv. Valst. Indijonų rezervacijos ir kiek jose indijonų gyvena. Valstybių skolos svarbiausių viešpatysčių. Knygų produkcija svarbiausių tautų į vienus metus ir daugiau visokių statistikų.

PAMOKINANČIOJI DALIS: Gyvenimo patarimai (Sig. Saduagli). Alkoholiaus gėrimas ir jo pasekmės. Kapitalas ir darbas (ekonomiškas pasikalbėjimas). Šis tas apie mašinas ir kitos žinios.

BELETRISTIŠKOJI DALIS: Persenas (škica J. Greie-Cramer). Vagis. Kodėl? (Emile Zola.) Karalius ir jo batų valytojas (legenda — Georg Ruseler). Sapnas Koperniko (legenda — Georg Ruseler). Kaip žmonės liekasi dievais. (A. E. Elmhain.) ir daug kitų trumpų apysakėlių.

MAIŠYTOJI DALIS: Ilgiausios upės. Augščiausi kalnai. Giliausios jurės. Labiausiai prasiplatinusios šešios kalbos. Didžiausi kanalai ant svieto. Vėjo greitumas ir jiega. Kaip įspėti, kokiu greitumu traukinys bėga. Lenta, parodanti skaitlių dienų nuo bile vienos dienos kokio nors mėnesio. Kometos arba uodeguotos žvaigždės. Planėtinė sistema musų saulės. Mintys, patarmės ir juokai.

EILĖS: Ella Wheeler Wilcox. Upas — J. J. Ruduo — M. Lietuvaitės. Kodėl negiedi? — M. Lietuvaitės. Pabudimas — J. G. Už jurių-marių — J. J. Daili naktis —vertimas iš Goethės J. J.

Šitą Kalendorių gaus metiniai "Lietuvos" skaitytojai **dykai**. Todėl tegul kiekvienas užsisako "Lietuvą" ištisiems metams. **Kaina $2.00.**

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Jau 4 metai kaip eina Vilniuje bepartijinis, progresiviškas, visuomeniškas vienintėlis lietuvių dienraštis

"VILNIAUS ŽINIOS"

Redakcijoje nuolat dirba: **Gabrielė Petkevičaitė, Mikolas Biržiška ir Adolfas Vėgėlė.**

"Vilniaus Žiniose" plačiai rašoma apie politiką, V. Dumą, mokyklas, draugijas, kooperacijas; svarbiausias dienraščio tikslas — **žmonių apšvietimas.**

Telegramose galima rasti ne tik Lietuvos, Rusijos, bet ir viso pasaulio atsitikimai.

Feljetonuose spauzdinama apsakymėliai, eilės, dramos, mokslo populiarizācijos straipsniai ir t. p.

"Vilniaus Žinių" pigi kaina: Vilniuje ir visoje Rusijoje su prisiuntimu: metams 6 rub., pusmečiui 3 rub., trims mėnesiams 1 rub. 50 kap., vienam mėn. 50 kap.

[illegible] met. 12 rub., pusei m. 6 rub., 3 mėn. 3 r., 1 mėn. 1 r.

Apskeibimai: prieš tekstą petit (brevier) eilutė 30 k., po teksto—15 k.

Pavienių num. kaina: 3 k., agentams 2 k.

Užsienio prenumeratorių meldžiame siųsti prenum. per Vilniaus Komercijos Banką, ar tiesiog savais pinigais, bet ne "Money Orderiais".

"Vilniaus Žinių" adresas:

VILNIUS, Red. ir adm. "VILNIAUS ŽINIOS", RUSSIA.

Kaledos artinasi!

The Bridgeport Clothing Co.

Turi gražiausias drapanas Kalėdoms.

Gražiausios vyriškos drapanos: Siutai, Overkočiai, Čeverykai, Skrybėlės, Calumet Co. gražiausi marškiniai, Kravatai ir kiti parėdai, kokių niekur kitur nerasite.

Duodame gražius Prezentus su kiekvienu Siutu ar Overkoczių.

Kviečiame visus ateiti ir apžiurėti musų tavorus ir musų tavorų kainas.

The Bridgeport Clothing Co.
3246-48 S. Halsted st., Chicago.

Kozminsky & Yondorf,
73 Dearborn Street.
Bankieriai.

Mes skolijame **Pinigus** ant turtenybių ir [illegible] rengiesi turtenybę pirkti, mes su džiaugsmu [illegible] pasikolindami tau dalį pirkinio [illegible] Greitas veikimas. Lengvos išlygos. [illegible] apmokami dosniai.

LIETUVOS UKININKAS.

Laikraštis skiriamas darbo žmonėms, eina kartą per savaitę iš Vilniaus, Lietuvoje.

"Lietuvos Ukininke" rašoma apie įžymiausius Lietuvos reikalus, apie žemės valdymą, apie valsčius, mokyklas ir žmonių laisvę apie vyriausybės darbus ir politiką ir kitus naudingus skaitymus.

Lietuvoje metams $1.75
Amerikoje metams $2.50

Užsimokantiems už metus, gaus dovanai "Vilniaus Kalendorių" 1909 m. vertą 50c.

Ant pamatymo vienas num. 5c.

Pinigus siųskite atstovui Amerikoje po adresu:

M. J. Damijonaitis,
3141 Union Ave., Chicago, Ill.

Dr. Marija Dowiatt-Sass

749 W. 18th Street

Tarpe Paulina ir Wood gatvių

Ofiso valandos: nuo 8:30 iki 10:30 ryto; nuo 2 iki 5:30 pi pietų; nuo 7 iki 8:30 vak. Nedėliomis nuo 8:30 iki 11 tiktai. **Telefonas Canal 1479.**

Dr. P. Wiegner

(Iš Latvijos)

Priima ligonius savo ofise

3315 S. Morgan st

Kasdien iki 2 val. po pietų ir nuo 6 val. vakare

Telefonas Yards 709

GERA NAUJIENA Kenčiantiems — MUSU DRAUGAM Lietuviam!

Skaitytojau, jeigu esi apimtas kokios ligos ar palniais nesveikumais, užsimokės tau atsišaukti į **Chicago Medical Clinic, 344 So. State St.** prieš ėjimą gydytis kur kitur, nes jie užtikrina tau nuoseklų ir laikantį išgydymą kožnos ligos, kurią prisiima gydyti. Ar esi nerviškas ir nusiminęs, silpnas ir nuilsęs, pavargęs rytmečiais, truksta noro, be gyvybės, lengvai nuvargstantis ir neramus? Ar atmintis tavo prasta, gėdysi draugijos, truksta energijos ir tvirtumo, akys įdubusios ir nečystos, pajuodavę paakiai, spaugai, plėtmai ar kitoki išbėrimai ant odos, nemorališki ir

Nusilpninanti Sapnai, Patrotytas Vyriszkumas, Sekliszka Silpnybe

nesuaugusios ir šaltos dalys, nusistojimas šlapume paliktame per naktį, pienėtas šlapumas, skausmai strėnose, turi nesveikumą puslės ar inkstų? Išsiputimą Gyslų Maišelyj; Užsendintą Puletekį; Užakimą Varpskylės; Syfilitišką Užnuodyjimą Kraujo, ar kokią kitokią gėdingą nervų, odos, kraujo ar užsendintą ligą? Ar skruostai įdubę, žymus rupesčio išreiškimas ant veido, neramus naktyje, mainančio upo, silpnas vyriškumas, turi užkurdusės dalis, priešlaikinį nykimą, skausmus kauluose, puolimą plaukų, skaudamą gerklę ir tt.?

Jeigu turi, tai Chicago Medical Clinic

užtikrins tau pilną ir laikantį ant visados išgijimą, jeigu jie nuspręs, kad tavo liga yra išgydoma. Jausi pagerėjimą iš pirmos dienos, ir neužilgio atrasi save karalium tarp vyrų ant kuno, proto ir širdies. Niekas taip nesunaikina jaunus ir pusamžinius vyrus kaip išbėgimai sėklos nakties laike, arba slaptingas nubėgimas sėklos su šlapumu. Tas padaro žmogų netinkančiu prie darbo, ženatvės ir smagumo. Nedaro skirtumo, ar tas paeina nuo jaunystės blogų darbų, naturališko silpnumo ar nuo pertankaus užganėdinimo lytiškų geidimų.

Męs tikrai tave išgydysime.

Męs gydom ir išgydom sėklos nubėgimus, nervų nusilpnėjimą, užsenėjusį puletekį, syfilį, nenaturališkus bėgimus, patžagystą, inkstų ir puslės ligas, teisybę sakant, **visas Vyrų Ligas.** Visos kliutys laimingam ženybiniam gyvenime bus prašalintos. Tukstančius jaunų ir pusamžinių vyrų kasmet prieš laiką nušluoja į grabą jaunystės išdykumai, per tankus susikuopinimai ir kraujo ligos. Jeigu turi nors vieną iš virš paminėtų ženklių, pasirodavyk su mumis pakol da nėra per vėlu.

Roda tau nieko nekaštuoja, o gali užčėdyti daug kentėjimų.

Valandos priėmimo ligonių: nuo 10 ryto iki 4 po piet, ir nuo 6 iki 7 vakare. Nedėliomis ir kitomis šventoms dienoms: nuo 10 ryto iki 12 val. pietų tiktai.

CHICAGO MEDICAL CLINIC
344 SO. STATE STREET CHICAGO, ILL.

"RAISTĄ" (The Jungle) DUODU DOVANAI

Skaitytojams "Lietuvos" ir "Vienybės L.", kurie dar tos knygas neturi ir nėra skaitę.

Jei knygos "RAISTAS" nėsi dar skaitęs, tai visai mažai težinai Amerikos g u d r y b e s, s u k t y b e s ir, teip vadinamą jos, g e r o v ę ir negali išsisaugoti nuo visokių pinkių, nes neturi gana patyrimo. "RAISTAS" tai knyga patyrimų.

Perskaitęs "RAISTĄ" teippat žinosi visą sutvarkymą dabartinės pramonijos ir kodėl bedarbės kila, o tuomi ir kaip galima turėti visuomet darbas ir gyventi laimingai.

"RAISTAS" dėl išnašumo savo idėjų yra teip pageidaujama knyga, kad yra išversta į visas kalbas.

"RAISTAS", kuris sudrebino Amerikos ir Europos parlamentus, yra didelė, 355 puslapių knyga ir svarbi tuomi, kad aprašo gyvenimą lietuvių Amerikoje.

"RAISTO" kaina **$1.00**, perkant pačią knygą. Prenumerata laikraščių "Lietuvos" ar "Vien. Liet." metams **$2.00.** Bet kas naujai užsisakis "Lietuvą" ar "Vien. Liet." metams, prisiųzdamas man **$2.00,** apturės metams vieną šitų laikraščių ir "**RAISTĄ**" **dykai.**

Siuntimui prenumeratos adresas: **J. Naujokas, Madison Sq. box 189, New York, N. Y.**

Kiekvienas lietuvys inteligentas pripažins didelę vertę knygos "Raistas".

Tabako Naudotojai

Padėkit mums apgarsinti musų tabaką tarp savo draugų, o męs duosim jums šitą fonografą DYKAI.

Nėra tai koks instrumentas žaislei kaip tankiai kiti išdirbėjai yra papratę duoti kaipo premiją, bet tikrai gera iš kiekvieno atžvilgio kalbamoji mašina (grafofonas)

Kada panorėsi galėsi turėti savo namuose koncertą dykai, ne koncertą kokios suklerusios armonikos ar smuiko cypimą, bet koncertą didelių benų arba orchestros, dainas garsiausių dainių, juokingas ir užimančias, žodžiu — viską ką tik norėtum išgirsti, galima pritaisyti. Paklausk artymiausioj muzikališkų instrumentų krautuvėj, o apie kalbamąją mašiną "King" (Karalius) atsižinosi, jog ją visi pardavinėja po $15.00.

Mąs norime, kad jųs padėtumet mums mųs geriausią tabaką cigaretams ir pypkiui.

Męs prisiųsime jums visokio tabako po biskį, Austriško, Bosniško, Hercogiško, Turkiško ir Rusiško. **Viso sykiu už $6.00.** Jųs lengviai tą tabaką galite parduoti savo draugams, nes tai yra geriausias tabakas, kokį kur galima gauti.

Tabakas tas yra tas pats, kurį jųs teip noriai rukėt Europoj, tabakas, kurį jųs draugai nemažiau už jus myli.

Aplaikęs mųs tabaką rekomenduok jį savo draugams ir jei jis jiems patiks, duok jiems musų anresą ir tokiu budu padėsi mums apgarsinti. Užtai męs duosim tau **visai dykai** mus "King" fonografą. Yra tai vienintėlė proga gauti dovaną.

Už tabaką skaitysime jums $6.00. Prisiųsk iš kalno 50c. (krasaženkliais), o męs išsiųsim tabaką ir fonografą. **Apžiurėjęs, jei rasi gerais,** užmokėk Expreso Agentui likusius $5.50 ir pasilaikyk juos sau.

Pinigus sugrąžinsime kiekvienam, kuris bus neužganėdintas.

Pasarga. Tas dovanas duosime tik teip ilgai, kol męs nepersitikrinsime, jog mųs kompanija yra gana apgarsinta. Todėl patariame neatidėlioti jei norite gauti mųs fonografą dykai.

Adresas: EUROPEAN TOBACCO CO. 33 Leonard St., Dept. 71, New York, N. Y.

Nauji Zaislai

Atvežti iš Lietuvos.

Gaunami "Lietuvos" Redakcijoj.

Dangus, šeimyniškas žaislas, parupintas doram ir patogiam pasilinksminimui. Yra tai toblyčia 22x24 colių su nupieštais keliais ir tinkamais išreiškimais su num. pradedant nuo 1 iki 121.

Šiame žaisle kiekvienas dalyvaująs turi mėtyti kaulelį; dalyvauti gali 2 ir daugiaus ypatų, kiekviena ypata apsirenka sau vieną kupstelį (yra 5 yvairių spalvų) kuriuom uždengia tam tikrą numerį kaulelį metus. Toblyčia susilenkia į 4 dalis, su skrynute prisiunčiame į namus per pačtą. Prekė $1.50

Flirtas, žaislas ir lošimas, suaugusiems pavestas. Yra skrynutė su 55 kortelėmis 3x4 colių, su yvairiais klausymais; ant kiekvienos kortelės yra po 6 atsakymus.

Jaunuomenė flirtuoja kortelėmis, parduodami vienas kitam kortelę ir klausdami, kuris numeris jo atsakymo? Prie Dangaus ir prie Flirtos yra paaiškinimas kaip žaisti. Flirtos prekė $1.25

A. Olszewski
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

JEI TAU PATINKA

GERA DEGTINE

Rašyk mums tuojaus

Ir pasirupink g a u t i

DYKAI PILNA KVORTA

TIKROS GERIAUSIOS DEGTINĖS.

Security Co., 205 So. Water St., Chicago, Ill.

Vardas
Adresas

Im. 17 akmenų Gelžkelinis Laikrodėlis.

Stiebeliu užsukamas ir nustatomas, vyriško ar moteriško didumo. **20 metų sukrautais** raštuotais dvigubais medžioklinais lukštais, puikiai graviruotais. Laiką **kuo geriausiai laiko,** ypatingai pritaikytas **geležinkelio reikalaujantiems užtikimo laikrodėlio. Užtikrinamas 20 metų. Specijališkas pasiulijimas:** Męs pasiųsime šitą laikrodėlį kokiu ne buk adresu **C.O.D. $5.75** ir persiuntimo lėšos su tiesa pilno ištyrimo. Jei nebus toks, kaip pasakyta, **nemokėk nė vieno cento. Atmink,** gal tau parsieis užmokėti $35.00 už tokį pat laikrodėlį, jei pirksi jį pas kokį sankrovininką. Labai puikus 14 kar. **auksuotas grandinėlis ir pakabas dykai** su kiekvienu laikrodėliu. Adresuok:

Excelsior Watch Co.
900 Athenaeum Bldg., Chicago.

KAIP PADARYTI MONUS

Yra tai knyga aprašanti kaip padaryti **63 monus** be jokių aparatų ir didelio išsilavinimo. Monus gali kiekvienas padaryti ir lengvai uždirbti didelius pinigus. Daugumas išsimokinusių iš tos knygos uždirba po $10 ir $20 ant vakaro. Tamista ir gali tiek uždirbti, jeigu tik to nori. O kodėl nenorėti, jeigu galima? Nusipirk šitą knygą ir uždirbsi lengvai. Knygos prekė **tiktai 50c.** Pinigus siųsk Money Orderiu arba markėmis.

J. ILGAUDAS
3312 S. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Pinigu Preke

Iki 500 rublių, rublis po..........52¼
Nuo 500 iki 1000 rublių, rublis po..52
Virš 1000 rublių, rublis po 51¾

Prie kiekvieno siuntinio reikia pridėti 25c. ant pačto kaštų.

Jeigu norite, kad pinigai greitai ir gerai suvaikščiotų ir niekur nežutų, tai siųskite per "Lietuvos" redakciją, adresuodami teip:

A. OLSZEWSKI,
3252 S Halseted St., Chicago, Ill.

Telefon Yards 471.

Notary Public

(Lietuviškas Notaras)

Išdirba visokias legališkas popieras, kaip tai: Plenipotencijas, Kontraktus, Bill of Sale, Testamentus, Affidavits ir kitoniškus. Inkorporuoja draugystes.

J. J. Hertmanowicz

Ofisas

A. Olszewski'o
3252 So. Halsted, Cor. 33rd St.
Chicago, Ill.

Tel. 1532 Yards.

Dr. J. KULIS

Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas.

3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Teipgi turi didelę praktiką ir gydo pasekmingai visokias limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas. Daro operacijas pasekmingai.

Marė Laukienė

Atsakanti Akušerka

3252 S. Halsted St. Chicago, Ill.

Telephonas Yards 2268

Duoda visokią rodą ir geriausia pagelba moterims jų ligose. Pasekmingai atlieka darbą prie gimdymo ir dažiuri atsakančiai po gimdymo. Offisas ir gyvenimas Olszewskio name **3252 S. Halsted st.**

Naujas Išradimas

Sustiprinimui ir užlaikymui plaukų.

Tukstančiai plikų žmonių atgavo puikius plaukus, sulaiko slinkimą plaukų galvos labai trumpame laike. Vietoje senų atauga nauji, gražus plaukai. **Visokia informacija dykai.** Artesnėms žinioms reikia rašyti įdedant krasos ženklelį.

PROF. J. M. BRUNDZA
BROADWAY & SO. 8TH ST., BROOKLYN-NEW YORK.

VISAI DYKAI

Prisiųsk mum porą markių, savo tikrą vardą, pravarde ir adresą, o mes tamistai nusiųsime No. 3 katalioga, didžiausią lietuviškoje kalboje, 64 dideli puslapei. Jame telpa teisingi aprašymai apie suvirš 200 visokių kuniškų nesveikumų, vyrų, moterų ir vaikų. Išaiškina pradžią, priežastį ir pasekmes ligų ir pasako kokias gyduoles naudoti, kiek jos prekiuoja ir kur jas gauti. Telpa paveikslai ir prekės visokių naujausių electro-gydančių aparatų. Roberinių daiktų, Magiškų aparatų, Drukuojamų ir Rašomų Mašinų, Stereoskopų ir jiem Paveikslų, Armonikų, Koncertinų, Britvų ir daugel kitokių kožnam reikalingų daiktų. Rašyk tuojaus. John I. Bagdžiunas, Propr. Adresuok teip:

JOHN'S SUPPLY HOUSE
28 PILSEN STATION CHICAGO, ILL.

VYRAMS TIKTAI

Kas gali but matyta

GALERIJOJ MOKSLO

344 So. State St. CHICAGO, ILL.

arti Harrison gatvės

INEJIMAS DYKAI!

Žingeidumai Pathologijos
Žingeidumai Osteologijos
Žingeidumai Gromuliavimo Organų

Tyrinėk pradžią ir išsivystymą žmogiškos rasos nuo lopšio iki grabo, pamatyk keistumus gamtos, žingeidumus ir milžiniškumus.

Tyrinėk įtekmę ligos ir paleistuvystės, perstatytas gyv. didum. figurose, sveikuose ir ligotuose padėjimuose. Lavus išrodinėtojas atsakinėja visokius klausimus. Didžiausia proga tavo gyvenime.

INŽENGA DYKAI!

Atidaryta kasdien nuo 8 valandos ryto iki vidurnakčiui.

LIUOSA GALERIJA MOKSLO
344 S. State St. Chicago, Ill.

Vienatinė Lietuviška Sankrova

ir agentura literaturos ant "North Side" Chicagoj. Čion galima gauti moksliškų, svietiškų ir dvasiškų knygų, ražančių, škaplierių, abrozėlių, visokių laikraščių, Amerikos ir Europos ir popierų gromatoms. Teipgi užlaikau visokio tavoro: juodylo, paišelių, plunksnų, drukuojamų mašinukių, britvų, stereoskopų ir daugelio kitų daiktų. Neužmirškite atsilankyti, o busite užganėdinti.

Petras M. Kaitis
221 Wabansia Ave., Chicago, Ill.
(Šale Lietuviškos Bažnyčios).

Telefonas Yards 3162

Dr. A. L. Graiczunas

3312 S. Halsted Street :: Chicago

Dr. G. M. Glaser

Šiuomi pranešu gerbiamai publikai, jog esiu seniausiu gydytoju ant Bridgeporto, praktikuodamas 17 metų. Dabar savo ofisą perkėliau į savo namus po nr.

3149 S. Morgan St.

Kampas 32ros gatvės

Mano ofisas aprupintas naujausiais budais gydymo. Visus ligonius stengsiuosi užganėdinti, kaip ir lygšiol. Pasitikėdamas, jog gerbiama publika ir toliaus mane rems, esiu namie ant kiekvieno pareikalavimo dieną ir naktį. Esiu specialistas ligose vaikų, moterų ir vyrų ir užsendintose ligose. Darau visokią operaciją. Liekuosi su pagarba

Telefonas Yards 687.

Dr. G. M. Glaser
3149 S. Morgan Street
Kampas 32ros gatvės.

F. P. Bradchulis

ATTORNEY & COUNSELOR at LAW
Chamber of Commerce Bldg., Room 709
S. E. Corner La Salle and Washington Streets
CHICAGO, ILL.
TELEPHONE MAIN 3642

Lietuvys advokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos čia Amerikoj. Veda visokias provas, civiliškas ir kriminališkas, visuose teismuose (suduose).

Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31mos galvės
Telephone Yards 6046

Dr. O. C. HEINE

DENTISTAS

OFISAS--Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Gyvenimas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

Męs Apdraudžiame

(Insuriname)

Nuo **Ugnies** visoki turtą, ar tai butų namai, naminiai daiktai, vaizba ar kitoniškas turtas.
Nuo **Vagių** ir **Plėšikų.** Nuo **Ligos** ir **Sužeidimų.**
Nuo **Mirties.**

Męs apdraudžiame VISKĄ ir nuo VISOKIŲ NELAIMIŲ

Kiekvienoj nelaimėj pinigai yra reikalingi, todėl nusipirkite pas mus Apdraudimo Raštą (Insurance Policy), o atsitikime ar ugnies, ar ligos, ar mirties, ar kitokios nelaimės, nereikalausite rupintis apie pinigus. Apdraudimo Kompanija išmokės jums tiek pinigų, ant kiek jųs busite apsidraudę.

Apsidraudimo kainos yra labai mažos. Su apdraudimo reikalais kreipkitės pas

A. OLSZEWSKI
3252 S. Halsted St. Chicago.

Serganti Vyrai!

Jauni ir pusamžiai, kurie kenčiate nuo ligų, nenusiminkite. Susiraminkite! Gelbėkite save! šaukitėsi prie mųs!

Eikite ten, kur busite gydomi sanžiningai ir greitai pasveiksite! Sučėdysi laiką ir pinigus eidamas į Western Medical Dispensary. Patarimas dykai.

Sutinimai ir kitoki nesveikumai yra išgydomi trumpu laiku su keliomis dienomis musų originališku budu gydymo. Atsakančiai pritaikytas musų gydymas yra tikriausias ir nuodugniausias budas ant svieto, pasiekimui nuodugnaus išgydymo. Negaišink laiko ir nestatyk pavojui savo sveikatos, klausdamas patarimo pas aptiekorių ar draugą. Jei nėsi atsakančiai gydomas, tai gali buti tikras, kad turėsi tą ligą per visą savo amzių ir ji visuomet atgabens tamistai nelaimę ir susikrimtimą. Męs išgydome tukstančius tokių ligų, dėlto kad turime joms ypatišką gydymą.

UŽSIKIMŠIMAS ARBA UŽAKIMAS VARPOS. Nedaro skirtumo kaip ilgai kenti nuo užakimo varpos ir kiek daktarų tamistą prigavo ir suvedžiojo, musų gydymas tamistą tikrai išgydys. Su musų gydymu nereikia jokio piaustymo. Musų gydymas yra geriausias visoj pasaulėj, be jokio skausmo jis prašalina nesveikumą ant visados.

UŽNUODIJIMAS KRAUJO. Jei vartojai nuodingus vaistus ir turi skausmus, žaizdas burnoje, gerklėje ar pratrukimus ant kokios nors dalies kuno, tai sergi nuo užnuodijimo kraujo, kurį gali išgydyti **Western Medical Dispensary.** Męs jieškome sunkiausiai išgydomų ligų prasčiausiame padėjime. Męs išvalysime tavo kraują grynai ir prašalinsime iš viso kuno įvairius nevalumus bei nuodus trumpesniu laiku negu kas kitas kokioj dalyj pasaulės.

GUMBUOTOS IR SUSISUKĘ GYSLOS. Tokį padėjimą gyslų męs išgydome be sugaišimo laiko, be jokio skausmo ir ant tuojaus. Musų gydymas prašalina visokius ligotus padėjimus; pagamina pilną bėgimą kraujo, sugrąžina greitai normališką sveikatą ir tvirtumą. Skausmai pranyksta visai.

MĘS IŠGYDOME KUOMET KITIEMS NENUSISEKA.

Męs teipgi išgydome trumpu laiku visas ligas, kurios apsireiškia tarp jaunų, senų ir pusamžių vyrų. **PASIKLAUSIMAS IR IŠTYRIMAS DYKAI!** Viską užlaikome slaptybėje. Jei busi gydomas musų, niekas to nežinos. Męs turime tam tikrą gydymą kiekvienai ligai.

$10.00 vertės ištyrimas su X-spinduliais dykai.

Vyrai, mananti apsivesti, privalo atsišaukti pas mus dėl ištyrimo, idant žinoti ar jie tinka apsivedimui ar ne. Kitąsyk gali buti kune kokia liga, kuri kliudytų laimingam gyvenimui apsivedusiems.

Jeigu tamista turi kokį nesveikumą kune, paeinantį nuo peržengimo gamtos tiesų, tai nemėgink jo užslėpti ženatve, nes ženatvė tiktai gelbsti ligai įleisti šaknis giliau į kuną, o tada tavo sveikata galutinai sunyks.

Atsišauk ištyrimui į Western Medical Dispensary ofisą ir užsitikrink sau, kad esi tikęs apsivesti.

IŠTYRIMAS IR PASITEIRAVIMAS DYKAI!

Nereikalaujame pinigų pradžiai gydymo. Jei negali ateiti pats, rašyk.

Western Medical Dispensary
91-93 E. Washington Street Chicago, Ill.

VALANDOS PRIEMIMO: nuo 10 ryto iki 4 po pietų ir nuo 6 iki 7 vakaro. Nedėldieniais ir Šventadieniais nuo 10 ryto iki 1 po pietų.

Kodiel kienti paslaptai?

Ar esi senu, jaunu arba pusaumženiu. Mas galem ižgydidi jus.

Musu specjališkumu yra gydimas privatišku, nervisku ir chronišku ligu, par tyrinejimas suvirš 20 miatu.

Ta šaka moksla medicinos ira musu amžiu tyrinejimas.

Lygas, katros apsijemam ižgyditi, gydom galutinai ir uz žemą apmokejimą.

Jaunikaitiai, katri kienčia sava jaunu dienu klajdos, mas sugražinome galutinai sveikata.

Virams po 40 miatu amižio, katri junčia vyriškuma suniekinima, mas privertam smaguma su musu gydimu.

Kraujo užnuodyjima, Varicocele, inkstu (kidney) ir pusles ligas, Rheumatizma, Neuralgia, pylva ir kepenu ligas, Hemorrhoidas (piles), Ulcers, pasididinima gelės (enlarged glands), ir vysas skuros ligas, greitai ižgidom.

ATMINK, jog mas rašom sava vysiem pacjentoms ing you kalboi ir užlaikome didžiausioj slaptybeje.

Mas sutaisom vysus vaistus del musu ligoniu ir siuntam jous ing vysa posvietie.

Rašyk pas mus šendiena apsakidamas kas jums skaudžia ir reidalauk prisiuntima musu naujausios knigas, katrą siuntiem dykai kožnam katras padous sava adresa.

Tou knigolo ira daug illustraciu ir ii ira kejp noumai moksla del sienu ir jaunu, katri kenčia nou vysu vyrišku ligu. Kniga ta apsaka wysokies lygas ir kajpe gali jous gyditi noumusie. Rašyk pas:

DR. JOSEPH LISTER CO.,
L. 73 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.

Gondotinas Tamista: Aš kienčiu šiong ligos, katra ira..............................
(Aprašik liga)

.... Prašau prisiunsti suvis dykai, jusu knigutie, katra moka kajp gyditisie noumosie.

Mana vardas ir pravardie:..

Adresas.—P. O.............................. ....Statas..............................

IŠGYDAU IN 5 DIENAS

Varicocelę ir HYDROCELĘ
t. y. pagadintas gyslas
Be peilio ir skausmų.

Išgydau kiekvieną sergantį Varicocelę, Striktura, užsikrėtusius kraujo užnuodyjimu, nusilpnėjimu nervų, Hydrocelę arba vyrų lytiškas ligas. Šitokius pasiulymus duodame visiems tiems, kurie buvo gydomi visokių kitų daktarų be jokios pasekmės ir išdavė pinigus dykai; todėl noriu jums parodyti, kad mano budas yra vienintelis ir su juo išgydysiu ant visada.

Nemokėkite už neišgydymą, tiktai už išgydymą.

Skaudėjimus skilvio, kepenų ir inkstų, nors labai užsisenėjusius, išgydau galutinai.

PLAUČIAI.

Sergantiejie dusuliu, bronchitu ir plaučių ligomis išgydomi galutinai naujausia mano metoda.

Slaptingos Vyrų Ligos.

Aš išgydau greitai ir ant visada kiekvieną slaptingą vyrų ligą; užlaikau viską didžiausioj paslaptyj.

Visokios patarmės dovanai!

Išgydau galutinai

Specialistas moterų ir vyrų ligų.

Moteriškas Ligas.

Patinimus gimdos, skaudėjimus pečių, baltligę ir kitas, išgydau pasekmingiausiai pagal mano metodos sutaisytus vaistus.

Kraujo Užnuodyjimus

ir odos ligas, paveizdan: išbėrimus, skaudulius, plaukų nuslinkimus ir visokias kitas ligas

Išgydau ant visados.

Kalbu lietuviškai!

Dr. L. E. ZINS, 41 So. Clark St., Chicago

Tarpe Lake ir Randolph Street

PRIĖMIMO VALANDOS: nuo 8 ryto iki 8 vakare. Nedėliomis: nuo 9 ryto iki 1 po pietų.